

**Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
Matie
-a crɛn -tɛ**

*Zozi Crizi tranun 'tɔ nɛn 'gʋ
(Lk 3.23-38)*

¹ Zozi Crizi a David kluda min -a, ɛn e ya "nyian
Abraam kluda min -a. Zozi tranun 'tɔ nɛn 'gʋ.

² Abraam Izak -ya.

ɛn Izak Zago 'ya.

ɛn Zago Zuda 'lee 'e "bɔɪnɪn yaa.

³ ɛn Zuda 'lee Tama bɛ, o Faras 'lee Zara -ya.

ɛn Faras Esrɔm -ya.

ɛn Esrɔm Aram -ya.

⁴ ɛn Aram Aminada -ya.

ɛn Aminada Naashɔn -ya.

ɛn Naashɔn Salmɔn -ya.

⁵ ɛn Salmɔn 'lee 'e nan Rab bɛ, o Boazɪ -ya.

ɛn Boazɪ 'lee 'e nan Rut bɛ, o Yobedi -ya.

ɛn Yobedi Jese -ya.

⁶ ɛn Jese David nɛn e drɛ mingɔnnɛn -a bɛ, -a -ya.

ɛn David Salomɔn -ya 'o 'vale Uri -le -cale -a.

⁷ ɛn Salomɔn Robɔam -ya.

ɛn Robɔam Abia -ya.

ɛn Abia Asa -ya.

⁸ ɛn Asa Zozafa -ya.

ɛn Zozafa Zoram -ya.

ɛn Zoram Ozia -ya.

⁹ ɛn Ozia Zoatan -ya.

ɛn Zoatan Akaz -ya.

ɛn Akaz Ezekia -ya.

10 En Ezekia Manase -ya.

En Manase Amōn -ya.

En Amōn Zozia -ya.

11 En Zozia Zekonia 'lee 'e "būnun yaa. E o yaa tū
nēn o -ko Izrael 'nōn 'a Babilōn bε -a man.

12 Zī o -kū Babilōn "bε -sru "bε, en Zekonia Salatīel
-ya.

En Salatīel Zorobabel -ya.

13 En Zorobabel Abiudi -ya.

En Abiudi Eliakim -ya.

En Eliakim Azo -ya.

14 En Azo Sadoci -ya.

En Sadoci Akim -ya.

En Akim Eliu -ya.

15 En Eliu Eleaza -ya.

En Eleaza Matan -ya.

En Matan Zago -ya.

16 En Zago Zozefū nēn e cī Mari -sran -a bε, -a -ya.

Mari Zozī nēn waa laabo min 'sizan 'wī 'ji Crizi
bε -a -ya.

17 Klu pēēnōn zīε -a "nēn "nēn 'gū:

-E e "sia Abraam da -trilii, -e 'e bō David man bε,
e ya klu -fuda sinjēn.

-E e "sia David da -trilii, -e 'e bō tū nēn o -ko Izrael
'nōn 'a Babilōn bε -a man bε, e ya klu -fuda sinjēn.

-E e "sia tū nēn o -ko Izrael 'nōn 'a Babilōn -trilii,
-e 'e bō min 'sizan 'wī 'ji Crizi man bε, e ya klu -fuda
sinjēn.

Bali "e 'nan, o "ta-daa Zozī 'yale

(Lk 2.1-7)

18 Zī Zozī 'yanan wī cī 'gū: Mari a Zozefū 'tō da
'nan -e 'e 'pa. Wa'a tian 'o cin -tōε lī 'lee -kōnnēn
-a dī, en Mari 'e 'pōn 'si Bali lei man.

19 Zozεfv nεn, e "ta -daa Mari 'palε bε, e ya min tıghı 'a. E 'ka "vale 'nan 'e Mari 'ci bɔala dı -le "wεan, yaa nrɔn 'e 'ji 'nan e "cεan "man 'e yɔɔdı. 20 E -fv 'e 'ci "nrɔnnan 'wı zıε -a da, εn Bali -le 'pasianɔn nεn laji bε -a -tv -ta "va "nyrinvla. E -yrε 'nan: «David kluda min Zozεfv, te Mari 'padı "klan 'e 'i 'tε dı! 'Nεn nεn -a -pɔn cı "man "bε, e "sia Bali lei va. 21 Mari "ta -daa 'nεn 'klɔnmɔn -yale. 'Nεn zıε 'i 'tɔ 'pa Zozi. -Yεε "ta -daa 'yee minnun 'silε 'wı 'wlıdı "ji.»

22 'Wı pεεnɔn zıε, e dre 'wı nεn Bali 'lewei vızan -a 'vı 'e 'cεn bε -a 'lε sɔɔdı -a. Kɔɔ yaa 'vı 'nan:

23 «"ı 'yıɔ! Nɔnbε "nεn,
ya'a tian 'kɔnnεn -tɔlε dıε,
'e 'pɔn "sia,
-e 'e 'nεn 'klɔnmɔn -ya,
waa 'tɔ "paa Emanuel.»

Emanuel -ci nεn 'nan, Bali a -kaa 'va.

24 Zı Zozεfv fuv bε, 'wı nεn Bali -le 'pasiazan -a 'vı bε yaa dre, e -kv Mari -a 'yee "kɔnnεn, εn yaa 'pa.

25 'Pian wa'a 'o cin -tɔlε lı 'lee 'kɔnnεn -a "fo 'lɔɔ εn Mari Zozi 'ya dı.

2

'Wı 'tɔnɔn 'si -kɔɔbli εn o -ta Zozi bɔlε

1 O Zozi 'ya Betelεm 'fla Zude 'lεglɔn 'ji, te Erodi 'bε cı Zuif 'nɔn -le mingɔnnεn -a.

Zı waa -ya bε, εn 'wı 'tɔnɔn nεn o mlεn crεnnun -kɔnnεn "paala bε, o 'si yıdε wluan "nan 'zia, εn o -ta Zeruzalεm. Zı o 'bɔla Zeruzalεm bε, 2 εn waa laabv minnun lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnεn nεn, o "sia -a -yanan 'gυε, e ya nyin zia? Kv -yee mlεn crεn 'yı yıdε wluan "nan zia, εn kv -ta -a bɔlε.»

³ Zi mingɔnnɛn Erodi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, -a ci srɛ. En Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn "le 'ci srɛ "nyian. ⁴ Tɔɔn e Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn laabu, ɛn yaa laabu -wɔɔ 'nan: «Nyin zia nɛn, o min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -yaa?» ⁵ O -yrɛ 'nan: «Waa -yaa Betelem, Zude 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a crɛn -tɛ 'e 'cɛn bɛ -nyrɛn 'gɔ:

⁶ «Betelem 'nɔn,
 'ka fla a Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla "wɛnnɛn 'a,
 'pian e ya 'fla nɛn
 -a 'tɔ -taa vɪɛ bɛ -a.
 Kɔɔ 'ka 'va nɛn
 o -taa Minsan -yale,
 -yɛɛ si -kɔɔnman 'mɛn minnun Izraɛl 'nɔn lɛ.» »

⁷ "Bɛ -sru ɛn Erodi 'wɪ 'tɔnɔn zɪɛ o laabu 'e yɔɔɔɔ, ɛn yaa laabu -wɔɔ 'nan: «Tɔ "kɔ "man 'sɛzɛ nɛn, ka mlɛn crɛn zɪɛ -a 'yɪ?» En waa 'vɪ -yrɛ. ⁸ -A -nan nɛn e 'o 'pa 'sia Betelem, yaa 'vɪ -wɔɔ 'nan: «-Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, 'ka 'nɛn zɪɛ -a -wɛɛ tɪglɪ! En -te kaa 'yɪ bɛ, 'ka 'ta "mɛn 'vɪ, -e "an -kɔɔ -a bɔ.»

⁹ Zi e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪɔɔ man -wɔɔ "bɛ, ɛn o -kɔɔɔɔ "sia. "Wɛɛ -kɔn -kɔnɔn -sia bɛ, ɛn o mlɛn crɛn -tɔwɔlɪ "nɛn, waa 'yɪ yɪɔɔ wɔɔn "nan 'zia bɛ -a 'yɪ "nyian. E -trɔɔ o 'lɛ, ɛn e -kɔ -tɔɔɔ 'kɔn nɛn 'nɛn 'bɔ cɪ -ji bɛ -a ta lou. ¹⁰ Zi o mlɛn crɛn zɪɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn o 'ci nran 'sia 'kpa tɪglɪ. ¹¹ O wɔla 'kɔn zɪɛ -a -ji, ɛn o 'nɛn 'lee 'e "bɔ Mari 'yɪ. O "pɔ sɔɔn, ɛn o 'nɛn zɪɛ -a 'bɔ. O 'wee -trɔ flu, ɛn o fɛnɔn -nɔn -yrɛ. -Siganun 'lee -lazɪglɔnun 'lee fɛnɔn nɛn waa laabo mire bɛ, -a 'bɔ nɛn waa -nɔn -yrɛ.

¹² "Bɛ -sru "bɛ, ɛn Bali 'wɪ tin 'ba 'wɪ 'tɔnɔn zɪɛ -wɔɔ "nyrinvla. Yaa 'vɪ -wɔɔ 'nan: «Te 'ka li "nyian 'ka da

Erodi -va dı.» Zı o fuu be, o -si pee 'sia, en o -ku 'wee 'leɣlɔn 'ji.

Zozefv 'lee Mari-ta Zozi 'a min tiidii "trɛda

¹³ Zı 'wı 'tɔnɔn "o -kuu be, en Bali -le 'pasiazan -ta Zozefv -va nyrinvla. E -yre 'nan: «Erodi a "va 'nan 'e 'nen 'gve -a -tɛa. -Yee "wean 'i 'wluan, 'i 'nen 'lee 'e "bu 'sia -e 'ka 'ku tada min tiidii "trɛda Ezipti 'leɣlɔn 'ji. 'Ka 'fu -nan nun -trilii, -te meın laabu 'vaa -e 'ka 'ta.»

¹⁴ En Zozefv wluan, e 'nen 'lee e "bu 'sia, en o Ezipti 'leɣlɔn 'ji si 'sia 'pei -man. ¹⁵ Zı o 'bɔla 'nan nun be, o -fu -nan nun -trilii, en Erodi -ka.

'Wı nen Minsan -a 'vı 'e 'cɛn 'e 'lewei vızan le be, zı e 'le sɔɔ zıɛ. Kɔɔ yaa 'vı 'nan: «Ezipti 'leɣlɔn 'ji nen 'an 'pı cı, en maan laabu.»

O nannannun -tɛɛ Betelem

¹⁶ Zı Erodi -a 'yı 'nan, 'wı 'tɔnɔn 'e see paa be, 'bli 'fɔ "ji -wlıdı. En e minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'ku Betelem 'lee 'e "srɔn 'flanun pɛɛnɔn da, -e nannannun pɛɛnɔn nen o le 'bɔ "fli 'lee o nen o le 'ka tian bɔle "fli "dıɛ, 'o o -tɛɛ. Tv nen 'wı 'tɔnɔn 'a 'vı Erodi le be -a da nen 'e 'ci nrɔn en e le "fli 'wı 'vı.

¹⁷ 'Wı nen Bali 'lewei vızan Zeremi -a 'vı 'e 'cɛn be, zı e 'le sɔɔ zıɛ. Kɔɔ yaa 'vı 'nan:

¹⁸ «O -paandı 'lee wu maan Rama 'fla.

Rashel 'be 'yee 'nennun -wua.

'Yee 'nennun kaa,

e 'ka "vale 'wee "sii dı,

kɔɔ o 'ka "nyian -nan dı.»

Zozefv 'lee Mari 'si Zozi 'a Ezipti 'leɣlɔn 'ji

¹⁹ Zı Erodi -ka be, en Bali -le 'pasiazan 'wı tin 'ba "nyian Zozefv le nyrinvla Ezipti 'leɣlɔn 'ji. ²⁰ E 'nan

-yrε 'nan: «'I 'wluan! 'I 'nen 'lee 'e "bυ 'sia -e 'ka li waa 'ka da Izrael 'leɣlɔn 'ji! Kɔɔ minnun nen waa -wεeman 'nan 'o 'nen 'gυε -a -tεa "bε, o pεεnɔn kaa.»

²¹ Zozεfυ wluan, e 'nen 'lee 'e "bυ 'sia, εn o Izrael 'leɣlɔn 'ji si 'sia. ²² 'Pian zι yaa 'man 'nan Akelausi 'bε 'tɔ mingɔnnεn -a Zude 'leɣlɔn da 'e "tι Erodi "pa 'ji bε, tɔɔn Zude 'leɣlɔn 'bɔ 'ji -nyrandι "klan -a -tε "nyian. -A -nan nen Bali 'wι tin 'ba -yrε "nyrinvla, εn e Galile 'leɣlɔn 'ji si 'sia. ²³ Zι o 'bɔla 'nan nun bε, εn o -kυ -nyεnlεa 'fla nen waa laabo Nazaretι bε -a da.

'Wι nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vι 'e 'cεn bε, zι e 'lε sɔɔ zιε. Kɔɔ waa 'vι 'nan: «Waa laabo Nazaretι min.»

3

Zan minnun -batize drε (Mk 1.2-6; Lk 3.1-9; Zan 1.19-23)

¹ Tυ zιε -a man nen min -batize drεzan Zan 'bɔla Zude "bui "da εn yaa vιdι 'sia minnun lε 'nan: ² «'Ka 'si 'wι 'wliδι "drεdι man -e 'ka 'fli -nɔn Bali lε! Bali -le mingɔnnεn -bɪdι 'bɔ -kogo.» ³ Zan -le 'wι nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vι 'li. Yaa 'vι 'nan: «Min -tυ wei 'bε "we "bui "da.

Min zιε yaa ve 'nan:

Ϲ'Ka Minsan -le -si ta drε!

'Ka -yee -sinun ta -sεn 'e cin va!Ϲ »

⁴ -Wi nen waa laabo Shamo bε, -a "cεsɔ nen Zan da, εn -wi 'kɔlε nen 'e 'tɔdι "da -a -tιεn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nen yaa -ble fε -a. ⁵ Min "kaga "kυ "va. O -mienun "sia Zeruzalεm, εn o -mienun "sia Zude 'leɣlɔn 'ji, εn o -mienun "sia 'yi nen waa laabo Zudan bε -a "srɔn 'leɣlɔn 'ji. ⁶ O pεεnɔn 'ta εn o 'wee 'wι 'wliδɪnun 'vι Bali lε 'wein minnun pεεnɔn yιε man, te Zan o -batize dra Zudan -va.

⁷ 'Pian zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn a -tanan 'e 'va "kaga -e 'e o -batize drɛ bɛ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Min -wɪdɪnun! -Tɪɛ 'vɪ 'cɛɛ 'nan 'ka 'si Bali -le nyran -blɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɛ -a wɪu? ⁸ 'Ka -kɔɔn 'ka drɛ wɪ -a 'nan, ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man. ⁹ 'Pian te 'ka vɪ 'e "tun 'nan, ka 'si 'wɪ 'ji Abraam a 'ka "tra -a -le "wɛan dɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, -kɔɔn nɛn 'lagvɛ, Bali -kɔɔlaman o drɛdɪ -a Abraam kludanɔn 'a.

¹⁰ 'Ka "trɔɛn "tɔ -kɔnnɛn 'gʊɛ -yrɛ: 'Bɛ nɛn 'gʊɛ yibanun 'cɛndɪ -le "wɛan bɛ, -saanɛn lɛ a 'e "trandɪ 'va. Yiba "nɛn e baa, te -a 'blv 'ka "yɪ "dɪɛ, waa "cɛan, -e 'o tuv 'tɛ 'va.

¹¹ 'An 'ka -batize drɛ 'yɪ 'a, -a -kɔɔndɪ -a 'nan, ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man. 'Pian min -tv "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn -a 'plɛblɛ "mlɪan 'an da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ. Min zɪɛ -yɛɛ 'ka -batize dra Bali lei 'lee 'tɛ 'a. ¹² -Yee -klu "a 'e 'lɔ -e 'e fɛ 'lee 'e -flu 'cɛn 'e cin man. Yaa 'wlɛ -sɛan 'trɛbɔ -ji. 'Pian yaa -flu 'tɛ 'ble 'tɛ nɛn ya'a 'driman 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a va.»

Zan Zozi -batize drɛ

(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Zan 1.29-34)

¹³ "Bɛ -sru Zozi 'si Galile 'lɛglɔn 'ji, ɛn e -ta Zan va 'yɪ nɛn waa laabo Zudan bɛ -a man. E -ta 'nan -e 'yee -batize drɛ. ¹⁴ Zan "e -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ! 'I 'bɔ nɛn yɪɛ 'an -batize dra bɛ, yɪɛ ve 'pian 'mɛn 'nan, 'mɛin -batize drɛ?»

¹⁵ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I 'wɪ "man -e 'i drɛ, kɔɔ e ya 'wɪ "yɪ "a -e 'wɪ nɛn e cɪ Bali ci 'sɔa bɛ 'kʊ drɛ.» ɛn Zan 'ka 'wɪ 'pee vɪɛ "nyɪan dɪ.

¹⁶ Zɪ Zan Zozi -batize drɛ bɛ, Zozi "ɛ 'si 'yɪa, tɔɔn labli 'lɛ 'sʊ, ɛn e Bali lei 'yɪ -sɔɔnlanan 'e da "le -plablo -le 'wɪ 'zv. ¹⁷ ɛn wei -tv wu laji. E 'nan: «Min

'labε, e ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yi εn -yee 'wɪ 'an 'ci
"nranman bε -a.»

4

*Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drε
(Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)*

¹ "Bε -sru, εn Bali lei -kɔ Zozi 'a "bui "da, -e Satan
'e man -tan -le "wεan. ² Zi e fε 'sɔn yi -fuba sinjen
bodrun funnin bε, εn dra -a -tɛdɪ 'sia. ³ -A -nan nɛn
Satan nɛn min man -tanzan -a bε e pli "man, εn e -
yrε 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a bε, 'i 'wɪ 'tɔ vɪ -e -kɔlɛnun
'labε 'o lila -blifε -a!» ⁴ εn Zozi "e -yrε 'nan: «E ya 'e
'crɛn -tɛdɪ 'nan:

⟨-Blifε 'saza 'man "cεε min "belia dɪ.

'Pian weinun pɛɛnɔn nɛn

e "sia Bali 'le bε,

-a da 'ta wɔdɪ man nɛn min "belia.⟩ »

⁵ "Bε -sru Satan -kɔ Zozi 'a Zeruzalem, εn e -kɔ -a
-tɔlɛ Bali -pan 'kɔn 'win -ji lou. ⁶ -A -nan nɛn e 'nan
Zozi lɛ 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a bε, 'i 'sɔ -e 'i -sɔɔnla,
kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

⟨Bali -a ve 'yee 'pasianɔn nɛn

laji bε -wlɛ 'nan,

'wei 'kun 'o 'lɔ lou,

"tɔgɔ 'i 'cɛin 'e 'lɛ wɔ

-kɔlɛ -mie ji -le "wεan.⟩ »

⁷ Zozi "e -yrε 'nan: «-Cεjε, ma'an dra dɪ. Kɔɔ e ya
"nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

⟨Te blamin 'e Bali nɛn

Minsan -a bε -a man -tan dɪ!⟩ »

⁸ "Bε -sru, εn Satan -kɔ Zozi 'a "nyian pɔn loulou
"tɔ -win -ji. -A -nan nɛn e mingɔnnɛn trɛnun pɛɛnɔn
nɛn 'trɛda bε -a kɔɔn -yrε 'o 'vale 'wee fɛnyian -a.

⁹ εn "e -yrε 'nan: «-Te i "po sɔɔnla 'an 'wɪ -e 'yian

bə bε, mingənnən trɛnɔn pɛɛnən 'labε, maan -nəan 'yiε.»

¹⁰ Təən Zozi "e -yrɛ 'nan: «Satan, 'i -pli 'i -sru! E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

⟨Bali nɛn Minsan -a bε,

-a 'bə nɛn min 'e bə,

ɛn -a -tɔwli "cɛ "nɛn min 'e 'su!⟩ »

¹¹ -A -nan nɛn Satan 'si -a "srɔn, təən Bali -le 'pasianən nɛn laji bε, o pli "man, ɛn waa 'su.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

¹² Zi Zozi 'a 'man 'nan o Zan -fə -pɔ 'kuin bε, ɛn e 'li 'e da Galile. ¹³ Ya'a 'fɔlɛ Nazaretɪ dɪ, 'pian e -kɔ -nyɛnlɛa Kapanamo. 'Fla zɪɛ e ya Galile 'yi -dan "srɔn. E ya Zabulɔn 'lee Nefɔtali 'lɛglɔn 'ji. ¹⁴ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bε, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kəɔ yaa 'vɪ 'nan:

¹⁵ «Zabulɔn 'lee Nefɔtali 'lɛglɔn 'ji 'nɔn!

Ka ya 'trɛ nɛn

e ya Galile 'yi -dan "srɔn "bɛ

-a da 'nɔn 'a.

ɛn ka ya 'lɛglɔn nɛn

e ya Zudan 'yi -sru "bɛ -a -ji 'nɔn 'a.

Galile nɛn minnɔn nɛn

o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ

o -nyɛanla 'nan bɛ

-a -nan 'nɔn nɛn kaa!

'Ka "trɔɛn "tə 'wɪ 'gɔɛ -yrɛ!

¹⁶ Minnɔn nɛn 'o -nyrandɪ klun tiidii 'va bε,

o 'tɛ 'san -dan 'yi.

ɛn minnɔn nɛn o cɪ -ka -lɔ bε,

'tɛ 'san -sɛn o da.»

17 Tɔ zɪɛ -a man nɛn Zozi Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka 'fli -nɔn Bali ɛ! Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo.»

*Zozi-srunɔn tɛdɛ
(Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)*

18 Yi -tɔ da nɛn Zozi a cinan Galile 'yi 'plo da, ɛn e min "fli 'yɪ, te o ya 'wee pɔ -tɛ "se 'wɛɛnnan 'yi 'va. Pɔ -tɛnɔn nɛn waa. Simɔn nɛn waa laabo Pɪɛri bɛ 'lee 'e "bɔɪ Andre nɛn. 19 ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drɛɛ minnɔn nɛn o min laabo 'an -sru "bɛ waa.» 20 'Nun tɔɔn o 'wee "senun 'tɔɪ, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

21 "Yɛɛ -kɔ "nyian 'e 'ɛ bɛ, te e min "fli "pee ye. Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e "bɔɪ Zan nɛn, o ya 'o 'fɔdɪ -klɔ -ji 'o 'vale 'o "tɪ Zebede -a, te o 'wee "senun -peeman. Zozi o laabɔ. 22 'Nun tɔɔn min "fli zɪɛ o 'si 'wee -klɔ -ji, o 'si 'o "tɪ -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

*Zozi ci Bali -le 'wɪ vɪdɪ -a Galile 'ɛglɔn 'ji
(Mk 1.39; Lk 4.44)*

23 Zozi ci Galile 'ɛglɔn pɛɛnɔn 'ji. E 'wɪ paa minnɔn ji Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔnnɔn -ji. E Bali 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -yee mingɔnnɛn -blɪdɪ da. Minnɔn pɛɛnɔn nɛn -cɛ ci o man 'lee minnɔn pɛɛnɔn nɛn o man "yaaman bɛ e 'o beli. 24 -A -nan nɛn waa 'tɔ 'wɪdɪ 'man Siri 'ɛglɔn pɛɛnɔn 'ji, ɛn minnɔn -ta o pɛɛnɔn nɛn o ci see -blɪnan -cɛ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'lɔ bɛ waa -yrɛ. Min -mienun man 'bɛ "yaaman, ɛn -yɔ -wɪdɪ 'bɛ ci min -mienun -sru, ɛn -tɔwɪ "cɛ 'bɛ ci min -mienun man, ɛn min -mienun a 'o -srandɪ "tra, o pɛɛnɔn zɪɛ o -ta waa -yrɛ, ɛn e o beli. 25 -A -nan nɛn min "kaga 'kpa -sɔɔnla -a -sru. O -mienun "sia Galile 'ɛglɔn 'bɔ 'ji, ɛn o -mienun "sia 'ɛglɔn 'tɔ nɛn waa laabo 'Fla 'fu bɛ -a -ji, ɛn o -mienun "sia

Zeruzalem, en o -mienun "sia Zude, en o -mienun "sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a -sru 'flanun da.

5

Zozi Bali-le 'wɪ 'vɪ pɔn da

(Lk 6.20-26)

¹ Zi Zozi min "kaga zɪe o 'yɪ be, -a -nan nen e pɔn tri, e -nyran, en -a -srɔnɔn pli "man. ² En e 'wɪ "paadi 'sia o ji. Yaa 'vɪ -wɪe 'nan:

-Tɪ man nen Bali-le -fɛa ci?

³ «Minnun nen waa -tɔa 'o 'fli 'lɔ 'nan, -te Bali 'ka 'pale 'o 'va dɪe, wa'a 'kɔlaman fe -tɔ dɾɛdɪ -a dɪe, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ -wɛɛ ci Bali -le mingɔnnɛn tɾɛdanɔn 'a.

⁴ Minnun nen o ci -trɔnɔn 'o 'man wɪnɔn lɔ be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o "siiman.

⁵ Minnun nen o ci min -trɔɔ -a be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ 'tɾɛ nen Bali -a 'vɪ be -wɛɛ ci -a da 'nɔn 'a.

⁶ Minnun nen Bali -le 'wɪ tɪgɪ dɾɛdɪ dra o -tɛa "be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o ci -taa "tra 'wɪ zɪe -a dɾɛdɪ -a.

⁷ Minnun nen min nyrinda -sɛan "o da be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali o nyrinda "sia.

⁸ Minnun nen o 'wɪ dra 'o 'ci 'fɪdaa 'a be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ o -taa Bali yɪe.

⁹ Minnun nen waa -wɛɛman 'nan minnun yei 'e 'fɔ -trɔɔ be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ Bali -taa "o laabɔe 'yee 'nɛnnun.

¹⁰ Minnun nen o ci 'tɛ 'panan o da Bali ci 'sɔ wɪ dɾɛdɪ -le "wɛan be, Bali -le -fɛa a o man, kɔɔ -wɛɛ ci Bali -le mingɔnnɛn tɾɛdanɔn 'a.

¹¹ -Te o 'ka "srɔnman 'mɛn "wɛan oo, -te o 'tɛ "paa 'ka da 'mɛn "wɛan oo, -te o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn

ve 'ka man 'wlu 'a 'mɛn "wɛan oo, Bali-le -fɛa a 'ka man! ¹² 'Ka 'ci 'e "nran 'e 'ciɪla "da, kɔɔ 'ka 'kopa -kɔan -dan laji. Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'ka 'lɔ 'e 'flin bɛ, 'wɪ 'tɔwli zɪɛ minnun -wee drɛ.»

Zozi-srunɔn a 'trɛda "le -wɛ -le 'wɪ 'zv
(Mk 9.50; Lk 14.34-35)

¹³ «Ka ya 'trɛda "le -wɛ -le 'wɪ 'zv. -Te -wɛ 'nɔnnɔn 'si "man "bɛ, -mɛ "a nɛn waa dra 'nɔnnɔn? E 'ka fɛ -tɔ drɛvɛ -a "nyian "fo "dɪ. Waa wɛɛnman, -e minnun 'o "taanla "da.»

Zozi-srunɔn a 'trɛda "le 'tɛ 'san -le 'wɪ 'zv
(Mk 4.21; Lk 8.16)

¹⁴ «Ka ya 'trɛda "le 'tɛ 'san -le 'wɪ 'zv. 'Fla nɛn pɔn da lou "bɛ, e 'ka 'e yɔɔdɪ dɪ, -a -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. ¹⁵ ɛn wa'a -kannɛn -fɔa "nɛn -e 'o yɔɔ -pɔ wlu dɪ. 'Pian waa -tɔala fɛnan 'wein da, -e 'e min pɛɛnɔn nɛn 'kuin bɛ o va drɛ 'wein. ¹⁶ 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'cee vɛ -a, minnun pɛɛnɔn 'o 'ka 'san yɪ! ɛn 'wɪ "yi "nɛn kaa dra bɛ 'o yɪ, -e 'o 'ka "tɪ "nɛn laji bɛ -a 'tɔ drɛ -dan.»

Zozi 'ta Bali -le -pei 'lɛ sɔɔlɛ
(Lk 16.17)

¹⁷ «Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -ta Moizi -le -pei klu -sɛnlɛa ji dɪ! Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji "nyian 'nan, an -ta Bali 'lewei vɪnɔn wei klu -sɛnlɛa ji dɪ! Ma'an 'talɛ 'wɪnun zɪɛ -a klu -sɛnlɛa ji dɪ, an -ta 'nan -e 'an o 'lɛ sɔɔ 'pian. ¹⁸ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te labli 'lee 'trɛ 'ka tian 'nyanlɛ dɪɛ, te -pei -le 'wɪ "wɛnnɛn 'tɔwli "cɛ 'ka 'sia "da "dɪ -trilii, -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -pei -a 'vɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. ¹⁹ -Yee "wɛan min nɛn e Bali -le -pei "wɛnnɛn 'tɔwli srɛ bɛ, ɛn e 'wɪ paa minnun ji 'nan, 'o drɛ "le 'yee 'wɪ 'zv bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛda bɛ, min zɪɛ -yɛɛ -kɔan min "wɛnnɛn 'a. 'Pian min nɛn e

'ta 'wola Bali -le -pei da, εn yaa "paaman minnun ji 'nan 'o 'ta wola "da "bε, Bali -le mingənnən trɛda bε, min zɪε -yεε -kəan min -dan a. ²⁰ -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, -te 'ka drε wɪ "yinun 'ka 'mlinε 'fluba 'ci vɪnən 'lee Farizεn 'nən 'le vε da dɪε, ka'a -ko Bali -le mingənnən 'trɛda "fo "dɪ.»

*'Wɪ 'wɪdɪ pεεnən a -tɔwɪ
(Lk 12.57-59)*

²¹ «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun lε 'nan:
↳ Te blamin 'e drε min -tɛzan -a dɪ!
Min nɛn e min -tɛ bε,

o -ko -a tin 'banən 'cɛin -da.»

²² 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, min nɛn 'bli 'fɔ "ji 'e "bɔɪ man bε, o -ko -a tin 'banən 'cɛin -da. εn min nɛn yaa 'vɪ 'e "bɔɪ lε -blɔzan bε, o -ko -a tin 'banən -dandan cɛin -da. εn min nɛn yaa 'vɪ 'e "bɔɪ lε klinzan bε, e ya "le 'o -fɔ 'tɛ nɛn -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪε, -a va.

²³ -Te i -kɔ Bali -panvε -a Bali -pannan, εn -a -cin -trɔa 'i 'ji 'nan, 'wɪ a 'ka 'vale 'i "bɔɪ -tɔ -a 'ka yei "bε,
²⁴ 'i Bali -panvε zɪε -a 'tɔɪla Bali -pannan bε, -e 'i 'kɔ 'i "bɔɪ zɪε -a va. 'I 'ka yei "sɛn 'e cin va 'vaa -e 'i 'ta 'yie 'sraga bɔ Bali lε.

²⁵ -Te min -tɔ 'i 'sanman drε, εn ka "ta -ko -a tin 'balε bε, 'i 'fɔ 'e 'flin 'i 'ka yei "sɛn 'e cin va, "tɔgɔ 'yei 'nən tin 'bazan lε, -e tin 'bazan 'e 'i 'fɔ -pɔ 'kuin.

²⁶ Maan ve 'yie 'wɪ tɪɪlɪ 'a 'nan, "yie vunan i bɔla -pɔ 'kən zɪε -a -ji bε, te i cεεn -yee "lala pεεnən bɔladɪ man.»

*Wa'a min nan 'lee min -sran -wεεman dɪ
(Mk 9.43-48)*

²⁷ «Kaa 'man 'nan, Bali "e 'nan:
↳ Te blamin 'e min nan -wεε "dɪ,

εn te 'e min -sran -wεε "dɪ!>

²⁸ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, min nεn e min nan -nanjεεn, εn -a 'bli bɔ "man "bε, te yaa wεε 'va.

²⁹ -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, -te 'i 'pε "yi "da yiε 'bε -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bε, 'i 'si "ji -e 'i tuv -kɔɔbli! Kɔɔ -te 'i 'man 'mεn -tɔwɪ "cε srε bε, -a "yi "mlian 'i 'bɔ po -fɔdɪ 'tε nεn -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪε, -a va da. ³⁰ εn -te 'i 'pε "yi 'bε -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bε, 'i 'cεn -e 'i tuv -kɔɔbli! Kɔɔ -te 'i 'man 'mεn -tɔwɪ "cε srε bε, -a "yi "mlian 'i 'bɔ po -fɔdɪ 'tε nεn -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪε, -a va da.»

*Min nan bɔladɪ da wɪ
(Lk 16.18)*

³¹ «Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:

↳-Te min "ta 'e nan bɔala bε,
'fluba nεn yaa -kɔɔnman 'nan yaa 'bɔla bε,
'e 'nɔn -yrε 'vaa -e 'e bɔla.»

³² 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, min nεn e nan 'bɔla, te -kɔnnεn -wεεdɪ man "cεε dɪε, te min zɪε -yεε vɪnan 'e -kɔnnεn -wεε -kɔnnεn pee 'padɪ -a. εn min nεn e lɪ zɪε -a 'pa bε, te Bali 'lε zɪa bε e min nan wεε.»

Zozi-srunɔn 'ka 'wɪ 'ji -pε wuanla Bali 'tɔ da dɪ

³³ «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun lε 'nan:

↳Te blamin 'e 'wɪ man -pε wluan Bali 'tɔ da dɪ!
'Pian 'wɪ oo 'wɪ nεn
'e 'pε wluan 'ji Minsan Bali 'tɔ bε,
yaa 'lε sɔɔman -kpɔ.»

³⁴ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, te 'ka fε -tɔ -ji -pε wluan "fo "dɪ! εn te 'ka labli drε 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali -le mingɔnnεn peɪn -a. ³⁵ Te 'ka 'trε drε 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali cεɪn -trɔanan "a. Te 'ka Zeruzalεm 'trε drε 'cee 'wɪ

nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali nɛn mingɔnnɛn -
dan a bɛ -a 'fla -a. ³⁶ ɛn te 'ka vɪnan 'wɪ 'e 'bɔ 'ka man
'wɪ 'tɔ -ji, -e 'ka 'wulo 'e 'kɔ -ji dɪ, kɔɔ ka'a 'kɔlaman
'ka 'wulo "jɛ pou -tɔwli "cɛ liladɪ -a 'fuvu dɪ, ɛn ka'a
'kɔlaman -a liladɪ -a tiidii "dɪ. ³⁷ -Te e ya -inyan -a
bɛ, 'ka vɪ -inyan! -Te e ya -cɛjɛ -a bɛ, 'ka vɪ -cɛjɛ! 'Wɪ
pɛɛnɔn nɛn cɛɛ ve -a -sru "bɛ, 'e "sia Satan nɛn e 'wɪ
'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bɛ -a va.»

Zozi-srunɔn 'ka 'wɪ 'lɛji tɔa dɪ

(Lk 6.29-30)

³⁸ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:
<-Te min 'i yɪɛ -wɪ bɛ,
'i -yee vɛ -wɪ!
ɛn -te min 'i 'shɛ 'sɔ bɛ,
'i -yee vɛ 'sɔ!>

³⁹ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka 'wɪ 'lɛji -tɔ
'wɪ 'wɪdɪ "drezan lɛ dɪ. -Te min 'pa 'fɔ 'i 'pɛ "yi "da
'kɪlanbo "da bɛ, 'i 'pɛ bɔ dave -kɔɔn "nyian -yrɛ! ⁴⁰ -
Te min a "va 'nan 'e 'ko 'yia tin 'bazan cɛin -da, 'yie
-tralɛ 'sidɪ -le "wɛan bɛ, 'i 'ta sɔ nɛn -a 'wɪ cɪ 'i man
bɛ, 'i 'nɔn -yrɛ "nyian! ⁴¹ -Te min -tɔ -trɔ -tɔ 'i 'win -ji
-sa -a, 'nan 'i 'kɔ -a kilo -tɔ da bɛ, 'i 'pa "da "nyian -tɔ!
⁴² -Te min fɛ laabɔ 'i 'lɔ bɛ, 'i 'nɔn -yrɛ. ɛn te 'i koda
-tɔ min nɛn e -ta fɛ 'fɛlɛ 'i 'lɔ bɛ -yrɛ "dɪ!»

Zozi-srunɔn 'o 'nanmannɔn ye "yi

(Lk 6.27-28, 32-36)

⁴³ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:
<Blamin 'e bɔɛzan -tɔ yɪ "yi,
'pian 'e 'nan 'e 'nanmanzan man!
⁴⁴ 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ka 'nan-
mannɔn yɪ "yi, ɛn "nyian bɛ 'ka Bali trɔ 'ba minnɔn
nɛn o 'tɛ "paa 'ka da bɛ, -wee 'wɪ man! ⁴⁵ 'Winun
zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'ka drɛ, -e 'ka 'kɔn 'ka "tɪ nɛn laji bɛ

-yee 'nennun tıgı 'a. Kɔɔ e yidε wuanla 'wı 'wlıdı "drɛnɔn 'lee 'wı "yi "drɛnɔn da, εn e laa -fean min -wlıdınun 'lee min tıgılnun da. ⁴⁶-Te minnun nɛn o 'ka ye "yi "bε, o 'saza nɛn ka o ye "yi "bε, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cεε dı! 'Sukɔε 'sinɔn nɛn 'wı 'wlıdı "drɛnɔn 'a bε, 'wı 'bɔ zıε -nyrɛn "o "dra. ⁴⁷εn -te 'ka "bɔınnun 'saza nɛn ka 'o 'tɔ bo bε, ka'a 'wı -dan drεε "fo "dı. Kɔɔ minnun nɛn wa'a Bali tɔa dıε, 'wı 'tɔwlı zıε -a 'bɔ nɛn "o "dra. ⁴⁸'Ka 'kɔn tıgı 'le zı 'ka "tı Bali nɛn laji bε e cı tıgı bε -yee 'wı 'zɔ.»

6

O fε -nɔan seenɔn lε 'kɔ?

¹ «Fε oo fε nɛn ka "ta -a dra Bali lε bε, te 'ka -wεε 'nan 'ka dra minnun yıε lε 'nan -e 'o 'ka 'tɔ "yi "vı dı! Kɔɔ -te 'wı zıε -a -cin a 'ka 'ji bε 'ka "tı "nɛn laji bε ya'a man "yi "dra 'cεε "fo "dı.

²-Yee "wεan fε oo fε nɛn yia -nɔan seezan lε bε, te 'i 'nan wı fuıla "man "dı! 'Wı zıε -a 'bɔ nɛn minnun nɛn o 'wı dra min yıε lε bε, waa dra cin yı 'kuin, εn waa dra "nyian -guada. Waa -nan wı ve 'nan -e minnun 'e 'o 'tɔ "yi "vı -le "wεan. Maan ve 'cεε 'wı tıgı 'a 'nan, o 'o -kopa 'yı 'va. ³'Pian 'yie vε bε, -te "yie "lala -nɔn seezan lε bε, te min pee 'e 'nan yı dı! ⁴'I drε zıε 'dɔ -e -a 'wı 'e 'fɔ 'e yɔɔdı, -e 'i "tı "nɛn e fε yɔɔdı -tɔa "bε, 'yei -ko 'pa.»

Bali trɔ 'badı da wı

⁵ «εn -te ka ya Bali trɔ 'banan bε, te 'ka drε "le minnun nɛn o 'wı dra min yıε lε bε, -wee 'wı 'zɔ dı! O Bali trɔ 'badı ye "yi 'o 'tɔdı lou cin yı 'kuin 'lee -guada, 'nan -e minnun 'e 'o yı -le "wεan. Maan ve 'cεε 'wı tıgı 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yı 'va. ⁶'Pian 'yie

vε βε, -te i ya "va 'nan i Bali trv "baa βε, 'i wla 'yie 'kōn "bv "ji, 'i 'lε wv, -e 'i "tī "nēn e cī fε yōōdī 'bō zīε -a -nan βε, 'i trv 'ba. -Te i ya -a drēnan zīε, 'i "tī "nēn e 'wī yōōdī ye βε, yei -ko "paa.

⁷ -Te ka ya Bali trv 'banan βε, te 'ka 'wī "kaga "vī "le minnun nēn wa'a Bali tōa dīε, -wee 'wī 'zū dī. E ya 'o 'ji "le 'nan 'wee tin "kaga 'padī man nēn Bali 'e "trōēn -tōa 'wlε. ⁸ Te 'ka drε "le -wee 'wī 'zū dī! Kōō 'ka "tī "nēn laji βε, "cēε vīnan 'ka fēnun laabv -yrō "bε, te e 'ka 'man wīnun 'bō -tōa 'va.»

*Bali trv 'badī
(Lk 11.2-4)*

⁹ «Zī kō 'ka Bali trv 'ba βε -nyrēn 'gv, 'ka vī 'nan:

'Kv "tī Bali nēn laji βε,
'i drε -e minnun 'o 'i 'tō drε -dan.

¹⁰ 'Yie mingōnnēn -blīdī 'e 'ta.

En 'i drε -e minnun 'o 'i 'cī 'sō wī drε 'trēda,
"le zī e dra laji βε, -yee 'wī 'zū.

¹¹ 'I 'kve cēεgv -blīfε nēn kv cī "va "bε, -a -nōn 'kve.

¹² 'Wīnun nēn kvā dra 'yīε -wīdī "bε 'i 'cē 'kve,
"le zī minnun 'wī dra 'kve -wīdī kvā "cēa -wlε "bε
-yee 'wī 'zū.

¹³ Te 'i 'kv 'tvī -e Satan 'e 'kv 'man yī dī.

'Pian 'i 'kv 'si -yrō.

[Mingōnnēn -blīdī, 'lee 'plēblε, 'lee 'tō -dan a 'lī 'e 'cēn
'yīε vε -a, -trīlī. Amēn!]

¹⁴ 'Wī 'wīdī "nēn minnun -a dra 'cēε βε, -te kaa "cēa -wlε "bε, 'ka "tī "nēn laji βε, 'wīnun nēn kaa drε -yrε "wīdī "bε, e "cēa "nyian 'cēε. ¹⁵ 'Pian -te minnun 'wī drε 'cēε, en ka'a 'cēε -wlε "dīε, 'ka "tī "nēn laji βε, 'wīnun nēn kaa drε -yrε "wīdī "bε, ya'a "nyian 'e cēa 'cēε dī.»

Fε 'sōndī

16 «-Te ka ya fε 'sɔnnan bε, te 'ka 'fli ta drε -trɔdrɔ "le minnun nɛn o 'wɪ dra min yɪε lε bε, -wee 'wɪ 'zʊ dɪ. 'O 'fli ta dra -trɔdrɔ, -e 'o -kɔɔn "minnun lε 'nan, 'o ya fε 'sɔnnan. Maan ve 'cεε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yɪ 'va. 17 -Te i ya fε 'sɔnnan bε, 'i yra "foe, εn 'i -laziglɔ -sɛn 'i da, 18 -e minnun 'o vɪlε o -kɔnnɛn "yɪ 'nan i ya fε 'sɔnnan dɪ. 'I "tɪ "nɛn e cɪ fε yɔɔdɪ 'bɔ zɪε -a -nan bε, -yεε -nan ye 'i 'lɔ, -e 'yei -ko 'pa.»

Zozi -srɔnɔn 'o -wεε 'nan 'o yfɛnɔn 'e 'kɔn Bali "srɔn

(Lk 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

19 «Te 'ka fɛnɔn tre 'ka yɪfε -a 'trε 'gʊε -a da dɪ! Fadrɔnɛn 'lee mɔnnɛnnɔn o srɛman, εn crinnɔn 'kɔn "fɔan, -e 'o "koola. 20 'Pian 'ka fɛnɔn tre 'ka yɪfε -a laji. Fadrɔnɛn 'lee mɔnnɛnnɔn 'ka 'nan nun -e 'o fε srε dɪ, εn crinnɔn 'ka 'nan nun -e 'o crin wʊ dɪ. 21 Fε nɛn yaa -maan 'lɔɔ 'an 'wɪ zɪε -a 'vɪ bε, -yεε cɪ 'nan, fɛnan nɛn min yɪfε cɪ 'e pladɪ bε, -a -nan nɛn min -le cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn -kɔan.

22 Min yɪε 'bε -maan min fɛnan ye. -Te 'i yɪε a "ji 'kpa bε, 'tε 'san -sɛan 'i da, yia -tɔa. 23 'Pian -te 'i yɪε 'ka fɛnan ye dɪε, 'tε 'san -sɛan 'i da, yɪ'a tɔa dɪ. I ya tʊ pɛɛnɔn man klun va. -Te fε -tʊ -si -tɔ 'tε 'san -lɔ εn i -fʊ klun va bε, te i ya klun tiidii -dan 'va!

24 Min -tʊwli 'ka 'kɔlaman -e 'e drε min "fli 'suzan 'a dɪ. Kɔɔ -te yaa 'vɪ 'nan 'e dra bε, e "naan -a -tʊ man -e 'e -tʊ yɪ "yi. En -te 'bε "cεε dɪε, e kɔamlan -a -tʊ man, -e 'e -tʊ drε 'e 'pɛla koda. -A -tʊwli "nɛn "nyian 'cee vε -a, ka'a 'kɔlaman -e 'ka Bali 'lee "lala yɪ "yi 'e cin -a dɪ.»

Zozi -srɔnɔn yɪ -tɛala Bali da

(Lk 12.22-31)

25 «-Yee "wεan nen maan ve 'cεε 'nan, te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnnan 'cee 'trɛda da dɪ! -Yεε ci "le: <-Mε "nen kva -ble? -Mε "nen kva -mlian? Kva dra 'kɔ, -e 'kɔ 'man sɔnɔn yɪ?> 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'belidɪ nen 'ka 'lɔ bε -a "yi "mlian -blɪfɛ da, εn 'ka 'kɔlε nen 'ka da bε, -a 'kpa "mlian sɔnɔn da.

26 'Ka 'ci "nrɔn "lomannun da! Wa'a 'saa 'fɔa dɪ, εn wa'a 'saa 'tɛa dɪ, εn wa'a 'saa 'sεan 'trɛbɔnɔn -ji dɪ. 'Pian 'ka "tɪ "nen laji bε e -blɪfɛ -nɔan -wlɛ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'lɛ bε 'ka "yi "mlian o da!

27 'Cee ci "nrɔndɪ 'cee 'trɛda da bε, ya'a 'kɔlaman -e 'e yi -tɔwli "cɛ 'pa 'cee 'belidɪ da "fo "dɪ.

28 Sɔnɔn nen 'kɔ ka 'wɔ 'ka man bε te 'ka 'ci "nrɔn -a 'wɪ 'a dɪ! Lunun nen 'o -fui -tɛa "lua bε, 'ka 'ci "nrɔn o da! Wa'a 'nyranman paa dɪ, εn wa'a 'nanwlɛ 'taan dɪ. 29 'Pian maan ve 'cεε 'nan, Salomɔn nen e ya mingɔnnɛn -dan tɔ a 'li bε, -yee sɔ -tɔ fɛnyian 'ka 'mlinlɛ lu -fuinun zɪε -a -tɔwli "le fɛnyian da dɪ.

30 Lu -fui "nen 'bε ci lua, "trɛ wεε "cεan -e 'wεε 'fɔ 'tɛ 'va bε, -te Bali 'bε 'man drɛvɛ wεε fɛnyian zɪε bε, 'lɔɔ kaa "nun? 'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn.

31 -Yee "wεan te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnnan -a laabudɪ -a 'nan: <-Mε "nen kva -ble? -Mε "nen kva -mlian? Kva dra 'kɔ, -e 'kɔ 'man sɔnɔn yɪ?> 32 Ci "nrɔndɪ nun zɪε e ya minnɔn nen wa'a Bali tɔa dɪε, -wee vε -a. 'Ka "tɪ "nen laji bε yaa -tɔa 'nan fɛnɔn zɪε -a 'wɪ 'a 'ka man. 33 'Ka -wεε 'e tɛdɛ 'nan, Bali 'e mingɔnnɛn -bli 'ka da, εn 'ka -wεε "nyian 'nan, 'ka Bali ci 'sɔ wɪ dra. "Bε -sru -e Bali 'e fɛ pɛɛnɔn zɪε -a drɛ 'cεε. 34 "Trɛ "tɔ 'lee 'e 'ci wɪ, εn yi -tɔ 'lee 'yee "koe "nyan. -Yee "wεan te 'ka 'ci "nrɔn "trɛ "wɪ da dɪ!»

Zozi-srunən 'ka min 'tə 'təa dı
(Lk 6.37, 38, 41-42)

¹ «Te 'ka min 'tə 'tə dı, "təgə tɔ nən Bali 'trədanən 'le 'wı tin "baa bɛ, 'e tin -tɛ 'ka da! ² Kəɔ Bali 'cee tin "baa "le zı ka minnun -le vɛ 'pa bɛ -yee 'wı 'zɔ. Zı i 'wı dra 'i bəɛzan -tɔ -va bɛ, -a da nən Bali "yie "dra.

³ -Mɛ "le "wɛan nən i yiba -flunən ye 'i bəɛzan -tɔ yie -goei, te 'i 'bə 'le vɛ nən yiba -dan 'bə cı 'bɛ 'ji bɛ, yi'a 'bɛ 'ye dı? ⁴ 'I 'bə nən yiba -dan cı 'i 'yie -goei "bɛ, -mɛ "le "wɛan nən "yie "ve 'i bəɛzan lɛ 'nan: <'I 'tə -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!> ⁵ -Blɔzan, 'i yiba -dan 'si 'i 'yie -goei 'vaa, -e 'i fɛnan yı 'wein. "Bɛ -sru i -kələman yiba -flu 'sidı -a 'i bəɛzan -tɔ yie -goei.

⁶ Te 'ka Bali -le fɛnun -nən -plɛnnun lɛ dı, "təgə 'o li 'o da -e 'o 'ka 'wi "cɛɛn 'e cin man! Ən te 'ka 'cee -siga -fəla 'srunun lɛ dı, "təgə 'o 'tran "da!»

Zozi-srunən Bali trɔ "baa 'nan 'e 'pa 'o 'va
(Lk 11.9-13)

⁷ «'Ka fɛ trɔ 'ba, waa -nəan 'cɛɛ! 'Ka fɛ -wɛɛ, kaa ye! 'Ka 'kən 'tɛ, waa 'lɛ "so 'cɛɛ! ⁸ Kəɔ min nən e fɛ trɔ "baa bɛ, waa -nəan -yrɛ. Min nən e fɛ -wɛɛman bɛ, yaa ye. Ən min nən e 'kən -tɛa "bɛ, waa 'lɛ "so -yrɛ.

⁹ Min -tɔ 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nən -blifɛ trɔ 'ba -yrɔ, -e 'e 'kələ -nən -yrɛ "dı. ¹⁰ Ən min -tɔ 'ka 'ka yei, -te -yee 'nən pə trɔ 'ba -yrɔ, -e 'e -mlɛn -nən -yrɛ "nyian dı. ¹¹ Ka ya -wlıdı, 'pian ka fɛ "yi -təa -e 'ka -nən 'cee 'nɛnnun lɛ. 'Ka "tı "nən laji bɛ, -a ci "yi "mlian 'ka da, -yee "wɛan 'ka -tə 'nan, e fɛ "yi -nəan minnun nən waa laabo -yrɔ "bɛ -włɛ!

¹² 'Wı pɛɛnən nən ka ya "va 'nan minnun 'o drɛ 'cɛɛ bɛ, -a 'wı 'bə -tɔwlı zıɛ -nyrɛn 'ka -wee "drɛ! 'Wı zıɛ -a 'bə nən Moizi -le -pei -a 'vı 'nan blamin 'e drɛ.

En -a -twli "nen "nyian Bali 'lewei vɔnɔn -a 'vɪ 'nan blamin 'e drɛ.»

*-Si nen min -a "siala -e 'e 'beli bɛ, e ya -twli
(Lk 13.23-24)*

¹³ «'Kɔn -yrɛ "funɛn bɛ -a -ji nen 'ka -wla -e 'ka 'belidɪ yɪ! Kɔɔ 'kɔn -yrɛ nen min -wlamlan 'ji, te -a 'le 'srannan "nen -kadɪ -a bɛ e ya -dan, ɛn -a -si a -gbagbla. -Si zɪɛ -a da ta wɔdɪ nen min "kaga -a ye "yi. ¹⁴ 'Pian 'kɔn -yrɛ nen min -wlamlan 'ji -e 'e 'belidɪ yɪ bɛ e ya "funɔn, ɛn -a -si a "wɛnnɔn. -Yee "wɛan min "soglo 'nen 'bɛ 'ta wɔla "da.»

*Yiba 'kpa 'lee yiba -wliɪ
(Mt 12.33-35; Lk 6.43-44)*

¹⁵ «'Ka yiɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, minnun nen waa ve 'nan Bali 'lewei vɔnɔn nen waa, 'pian te o 'ka 'a dɪɛ -wee "wɛan. 'O 'fli dra 'ka yei 'le 'blanun -le 'wɪ 'zɔ, "tɔgɔ te plɔ winun nen waa. ¹⁶ O drɛ wɪnun man nen ka o -kɔnnɛn "ye. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan wa'a -lomin naan -tɛin "man dɪ, ɛn wa'a -wɛn bɛwle 'naan "trɔɛn 'fɔn lei man dɪ. ¹⁷ Yiba "nen e ya 'kpa bɛ -a 'blɔ a "yi, ɛn yiba "nen e ya -wliɪ "bɛ -a 'blɔ a -wliɪ. ¹⁸ Yiba "nen e ya 'kpa bɛ -a 'blɔ 'ka 'wliɪ "dɪ, ɛn yiba "nen e ya -wliɪ "bɛ -a 'blɔ 'ka "yi "dɪ. ¹⁹ Yiba "nen e baa te -a 'blɔ 'ka "yi "dɪɛ, waa "cɛan -e 'o 'fɔ 'tɛa. ²⁰ -Yee "wɛan minnun zɪɛ, o drɛ wɪnun man nen 'ka -taa "o -tɔɛ.»

*Zozi -srɔnɔn tɪgɪ
(Lk 6.46; 13.27)*

²¹ «'An laabɔdɪ Minsan, Minsan bɛ, -a 'saza 'ka 'ko min -a Bali -le mingɔnnɛn trɛda dɪ. 'Pian min nen yaan "tɪ "nen laji bɛ -a ci 'sɔ wɪ dra bɛ, -yɛɛ ko -nan nun. ²² Yi nen an 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, min "kaga -taa -a vɪɛ 'mɛn 'nan: <Minsan, Minsan! Kɔ

Bali 'lewei 'vɪ 'i 'tɔ da, ɛn kʊ -yʊ -wliɖɪ "pin minnun -sru 'i 'tɔ da, ɛn kʊ 'lɛbo "fɔ winun drɛ 'i 'tɔ da.»
 23 'Pian maan ve -wɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa "fo "dɪ, 'ka 'si 'an "srɔn "kɔɔbli, ka ya 'wɪ 'wliɖɪ "drɛnɔn 'a.»

24 -Yee "wɛan nɛn, 'wɪnʊn nɛn maan ve 'cɛɛ 'gʊɛ, -te min nɛn yaa 'man, ɛn yaa ta 'ta 'wʊ bɛ, te -a san a "le 'nan 'wɪ 'tɔzan nɛn e 'yee 'kɔn -klu cɛɛn 'e trʊɖɪ, ɛn yaa -pʊ -fɔ 'plɛblɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. 25 Fulɔ fɛɛn, ɛn laa 'fɛn, ɛn 'yɪ yɾʊ, -a pɛɛnɔn -sɛn 'kɔn zɪɛ -a man, ɛn ya'a 'wilɛ dɪ, e ya 'e 'tɔɖɪ -kli -le "wɛan. 26 'Pian min nɛn e 'wɪnʊn nɛn maan ve 'gʊɛ -a 'man, ɛn ya'a 'ta wʊɛ "da "dɪɛ, -a san a "le 'nan -blʊzan nɛn e 'yee 'kɔn 'tɔ nyɾɛn va bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. 27 Fulɔ fɛɛn, ɛn laa 'fɛn, ɛn 'yɪ yɾʊ, -a pɛɛnɔn -sɛn 'kɔn zɪɛ -a man, ɛn e wiilla 'nan "fo.»

28 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪnʊn zɪɛ -a vɪɖɪ man bɛ, -yee 'wɪ "paadɪ minnun pɛɛnɔn zɪɛ o 'kan, 29 kɔɔ -yee 'wɪ "paadɪ 'ka "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le vɛ zʊ dɪ. 'Pian yaa "paaman "le min nɛn Bali -kɔladɪ -nɔn -yɾɛ "bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ.

8

Zozi-kogobe 'tɛzan -tʊ beli (Mk 1.40-44; Lk 5.12-14)

1 Zɪ Zozi 'si pɔn da bɛ, ɛn min "kaga sɔɔnla -a -sru.
 2 -A -nan nɛn -kogobe 'tɛzan -tʊ pli "man, e "po sɔɔn "wlu, ɛn e -yɾɛ 'nan: «Minsan, maan -tɔa 'nan, -te i wu "man "bɛ, i -kɔlaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'lɛ.»

3 Zozi 'e 'pɛ 'sʊ "ji, e klɛ "man, ɛn e -yɾɛ 'nan: «An "we "man, 'I drɛ 'saun Bali 'lɛ!» 'Nun tɔɔn -kogobe 'bɔ 'si "man, ɛn e drɛ 'saun Bali 'lɛ.

⁴-A -nan nɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «Te 'i -nan sɛɛ wʊ min -tʊ lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ! 'Pian 'i 'kʊ Bali -panzan -tʊ -va, -e 'yei 'nanjɛn! "Bɛ -sru -e 'i 'sraga bʊ Bali lɛ, "le zɪ Moizi -a crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Tɔɔn -e minnun pɛɛnɔn 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan i beli.»

Rɔm min nɛn 'sounjanun tazan 'a bɛ, e pli Zozi man

(Lk 7.1-10; Zan 4.46-54)

⁵ Zozi Kapanamo si 'sia. Zɪ e 'bɔla 'fla zɪɛ -a da bɛ, ɛn 'sounjanun tazan -tʊ pli "man. Yaa trʊ 'ba ⁶-a vɪdɪ -a 'nan: «Minsan, 'yian 'suzan 'beli! -Cɛ -fɔ "man, ɛn e -sran "tra. E ya 'e nyinnandɪ "kɔnnɛn, ɛn e ya 'e yra yɪnan -wɪdɪ.»

⁷ Zozi "e -yrɛ 'nan: «An "ta "lo, -e 'an -cɛ 'si "man.»

⁸ ɛn 'sounjanun tazan "e -yrɛ 'nan: «Minsan, an 'ka min nɛn i -wɪamlan -yee 'kuin bɛ -a dɪ, kɔɔ Zuif min "cɛɛ man dɪ. 'Pian 'i 'wɪ 'tʊ vɪ, -e 'an 'suzan 'e 'beli. ⁹'An 'bɔ 'gʊɛ, 'an 'tanɔn 'bɛ 'an "paala, ɛn 'mɛn 'sounjanun bɛ mɛɛn 'o "paala. -Te maan 'vɪ -a -tʊ lɛ 'nan: <'I 'kʊ>, -e 'e 'kʊ. ɛn -te maan 'vɪ -a pee lɛ 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. ɛn -te maan 'vɪ 'mɛn nɔan lɛ 'nan: <'I 'wɪ 'gʊɛ -a drɛ bɛ>, yaa dra.»

¹⁰ Zɪ Zozi 'wɪnʊn zɪɛ -a 'man bɛ, 'wɪ -a 'kan, ɛn minnun nɛn -a -sru "bɛ, e -wɪɛ 'nan: «An 'wɪ tɪgɪ ve 'cɛɛ! Ma'an tian min -tʊ yɪɛ Izraɛl 'nɔn 'va, te e yɪ -tɛala 'an da tɪgɪ zɪɛ dɪ. ¹¹Maan 'lɛ "cɛan 'cɛɛ 'nan, min "kaga "sia yɪɛ wɪuan "nan 'lee yɪɛ 'fɔ -nan "va, o -taa -e 'o "fɛdɪ -blɪ Bali fla 'o 'vale Abraam 'lee Izak 'lee Zago nun -a. ¹²'Pian minnun nɛn Bali o 'si "va 'e tɛɛ 'yee mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, Izraɛl 'nɔn nɛn. Bali -taa -wee 'tu wʊɛ klun va bei. Fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.»

¹³ Tɔɔn Zozi "e 'sounjanun tazan zɪe -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'yie "kɔnnɛn. 'Wɪ nɛn, i yi -tera "da "bɛ 'e 'lɛ sɔɔ 'yie!» Tɔ 'bɔ 'lein zɪe -a wlu nɛn 'sounjanun tazan 'suzan bɛ, e beli.

*Zozi Pɪɛri 'sɛa 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga beli
(Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)*

¹⁴ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Pɪɛri -le "kɔnnɛn. Yaa nan "bɔ 'yɪ 'e nyinnandɪ 'kɔlɛ 'tɔndɔn 'lɔ. ¹⁵ E klɛ -a -pɛla man, ɛn -a 'kɔlɛ 'ji 'e 'trɔ -fɔ. 'Nun tɔɔn lɪ zɪe e wluan lou, ɛn e fɛ -nɔn -yrɛ.

¹⁶ Zɪ funninmlan 'pɛla bɛ, ɛn minnun -ta minnun nɛn -yɔ -wɫidɪnɔn cɪ o -sru "bɛ o "kaga "a Zozi lɛ. Yaa 'vɪ -yɔ -wɫidɪnɔn lɛ 'nan, 'o 'si minnun -sru, ɛn e -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn beli. ¹⁷ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪe. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «E 'kɔvɛ yra yɪdɪ 'si 'kɔ man, ɛn e 'kɔ 'man -cɛ pɛɛnɔn 'si 'kɔ man.»

*Zozi -sru 'ta wɔdɪ
(Lk 9.57-60)*

¹⁸ Zɪ Zozi min "kaga 'yɪ 'e "srɔn "bɛ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «-Kaa kɔ 'yɪ -sru.» ¹⁹ -A -nan nɛn 'fluba 'ci vɪzan -tɔ pli "man, ɛn yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, fɛnan pɛɛnɔn nɛn i -ko bɛ, kɔvɛ 'ko 'yia.»

²⁰ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Canjannɛnnun nyinnan a, ɛn "lomannun "kɔɛ "a, 'pian Blamin -pɪ "le "fɛ -tɔ -nan "ka -e 'e 'wulo 'pɛla 'nan dɪ.»

²¹ ɛn -a -sruzan 'pɛe -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i 'si -nɔn 'mɛn -e 'an 'kɔ 'an "tɪ "wɔ 'vaa, -e 'an 'ta.»

²² Zozi "e 'vɪ -yrɛ 'pian 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru! Minnun nɛn Bali "le 'va o cɪ o 'kadɪ bɛ, 'i o 'tɔɪ 'o 'wee min wɔ.»

*Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ ta -tɔ
(Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)*

²³ Zozi 'fɔ -klɔ -ji 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn o -kudɪ 'sia. ²⁴ Tɔɔn fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ "fɛɛndɪ 'sia 'yi zɪɛ -a yiɛ da, ɛn 'yi 'sɛndɪ 'sia -klɔ -ji. Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi "e "yi -tɛa. ²⁵ -A -nan nɛn -a -srunɔn pli "man, waa fuɔ, ɛn o -yrɛ 'nan: «Minsan, i 'pa 'kʊ 'va, 'kʊ 'nan "ta -nyaan!»

²⁶ ɛn Zozi "e -wlɛ 'nan: «-Mɛ "klan 'bɛ 'ka -tɛa? 'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn!» -A -nan nɛn e wluan, ɛn e paan fulɔ 'lee 'yi da 'plɛblɛ. Tɔɔn fɛnan -tɔ flu.

²⁷ 'Wɪ zɪɛ e minnun pɛɛnɔn 'kan, ɛn waa laabu 'nan: «-Mɛ "sʊ -man min 'bɛ cɪ zɪɛ, ɛn 'bɛ 'wɪ tin "baa fulɔ 'lee 'yi lɛ -e 'o drɛla "da.»

*Zozi 'yʊ -wliɪɪ 'pin min "fli -sru Gadara 'lɛglɔn 'ji
(Mk 5.1-20; Lk 8.26-39)*

²⁸ Zɪ Zozi 'bɔla 'yi -sru Gadara 'lɛglɔn 'ji bɛ, ɛn min "fli "nɛn -yʊ -wliɪɪɪnɔn cɪ o -sru "bɛ, o -ta -a 'lɛ. Min -yrɛ nɛn waa bo -kɔlɛ -ji bɛ -a -mie ji nɛn o nyian. O nyran wo -wliɪɪɪ "le "wɛan, min -tʊ 'ka 'ciala fɛ zɪɛ -a -nan dɪ. ²⁹ Tɔɔn o -paandɪ 'sia 'nan: «Bali -pɪ! -Mɛ "nɛn 'yie 'nan 'e dra 'kʊɛ? I -ta 'tɛ 'palɛ 'kʊ da 'va? Tʊ nɛn Bali -a kɔɔn bɛ ya'a tian bɔlɛ dɪ.»

³⁰ Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ te 'sru 'pa 'tʊ a 'e 'blɪnan. 'Srunun 'bɔ 'ka o man -kɔɔbli dɪ. ³¹ ɛn -yʊ -wliɪɪɪnɔn toba -fɔ Zozi lɛ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te i 'kʊ 'pin bɛ, i 'kʊ 'pa 'sia 'sru 'pa 'labɛ -a va.»

³² Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Ka 'kʊ!» Tɔɔn o 'si min "fli zɪɛ o -sru, ɛn o -fɔ 'srunun -sru. 'Sru 'pa 'tʊ zɪɛ, o flan 'sia pɔn 'sɛan man zia, o -sɛn 'yia. ɛn o pɛɛnɔn kaa "fo. ³³ Minnun nɛn o 'srunun 'bɔ 'ta -pian "bɛ, "o "sɛn 'wʊ 'ji flan -a. O 'bɔla 'ji 'fla, ɛn 'wɪ nɛn e drɛ

o yiε man bε, 'lee 'wɪ nɛn e drε minnɪn nɛn -yɒ -wɪdɪnɪn "cɪ o -sru "bε -wɪε "bε, waa -nan 'sinan 'pa.
 34 ɛn 'flanɔn pɛɛnɔn 'kɒ Zozi 'lɛ. Zɪ waa 'yɪ bε, ɛn o toba -fɔ -yrε 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji.

9

Zozi min -srandɪ "tra "tɒ beli (Mk 2.1-12; Lk 5.17-25)

¹ -A -nan nɛn Zozi 'fɔ -klɒ -ji "nyian, e 'yi cɛɛn, ɛn e 'bɔla Kapanamo. 'Fla zɪε -a da nɛn e -nyɛanla.

² Tɔɔn minnɪn -ta min -tɒ nɛn e -sran "tra "bε -a -yrε "se "ji. Zɪ Zozi -wee yi -tɛradɪ 'e da 'yɪ bε, ɛn e 'nan min -srandɪ "tra zɪε -yrε 'nan: «'An bee, nyɛn 'e 'si 'i 'ji! 'Wɪnɪn nɛn yia drε 'wɪdɪ "bε, maan fui!»

³ 'Wɪ zɪε -a da nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun -a 'vɪ 'o 'ji 'nan: «Min 'labε, e Bali srɔn!»

⁴ Zɪ Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ bε, ɛn yaa laabɒ -wɪɒ 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn ci "nrɔndɪ -wɪdɪ zɪε, e ya 'ka 'ji? ⁵ -Te maan 'vɪ -yrε 'nan: <'Wɪnɪn nɛn yia drε 'wɪdɪ "bε, maan fui>, 'bε a -tɒ. ɛn -te maan 'vɪ -yrε 'nan: <'I 'wɪuan, 'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɒ>, 'bε a -tɒ. 'Wɪ "fli zɪε -a "cɛn "vɪdɪ 'bε cɪ 'plɛblɛ? ⁶ 'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ lɛ, -e 'e min -le 'wɪ -wɪdɪnɪn fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ min -srandɪ "tra zɪε -yrε 'nan: «'I 'wɪuan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'kɒ 'yie "kɔnnɛn!»

⁷ Nun tɔɔn e wɪuan lou, ɛn e 'yee "kɔnnɛn "si 'sia.
⁸ Zɪ min "kaga 'wɪ zɪε -a -nan 'yɪ bε, "klan -sɛn o ji, ɛn o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia, kɔɔ e -kɔladɪ zɪε -a -nɔn blamin lɛ.

Zozi Matie laabɒ (Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)

⁹ Zozi 'si fɛ zɪε -a -nan. "Yɛɛ -kɒ 'e 'lɛ bε, ɛn e min -tɒ nɛn waa laabo Matie bε -a 'yɪ. 'Sukɔlɛ 'sizan nɛn,

en e ya 'yee 'nyranman 'bɔ zɪɛ -a 'panan. En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Matie wluan, en e sɔɔnla -a -sru.

¹⁰ "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn a 'o -nyrandɪ -blɪfɛ -sru 'kuin. En 'sukɔɛ 'sinɔn "kaga 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn 'ta, o -nyran fɛ -sru o va. ¹¹ Zɪ Farizen 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, en waa laabv Zozi -srunɔn lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'ka 'san fɛ -ble 'o 'vale 'sukɔɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn 'a?»

¹² Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, en e 'nan Farizen 'nɔn lɛ 'nan: «Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɪɛ, wa'a -dɔdrɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ cɪ o man bɛ, -wɛɛ -dɔdrɔ -sru -wɛɛman. ¹³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a da. E 'nan: «Min nyrinda 'e 'sɛn 'ka da!»

'Bɛ cɪ 'wɪ "yi "a, 'pian 'sraga bvdɪ bɛ 'bɛ a 'e "tun. 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci maan 'kpa! 'Wɪ 'bɔ zɪɛ -yee "wɛan nɛn an -ta. An -ta 'nan -e 'an 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn laabv, -e 'o 'si 'wɪ 'ji. Ma'an 'talɛ minnun nɛn o cɪ tɪglɪ bɛ -wee "wɛan dɪ.»

*Zozi 'le 'wɪ "paadi a "le fɛ -trɛ -le 'wɪ 'zv
(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)*

¹⁴ "Bɛ -sru Zan -srunɔn 'ta Zozi 'va, en waa laabv -yrɔ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn 'kɔ 'vale Farizen 'nɔn 'a, kɔ fɛ "sɔan, te 'i -srunɔn 'ka "o "fɛ sɔan dɔv?»

¹⁵ En Zozi "e -wlɛ 'nan: «-Te minnun a lɪ 'pa "fɛdi drenan bɛ, tɔ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yei "bɛ, o man 'ka 'kɔan 'yuo dɪ. 'Pian tɔ nɛn e 'ka "nyian o yei "dɪɛ, -a -nan nɛn o -kɔlaman o fɛ "sɔan.

¹⁶ En "nyian bɛ, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, wa'a sɔ -trɛ 'fɔɪ 'sia -e 'o 'pa sɔ ceje 'fɔɪ bɔnan dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, sɔ -trɛ zɪɛ e sɔ ceje 'fɔɪ bɔnan "paa "va te e srɛ. ¹⁷ Wa'a 'wɛn -trɛ sɛan -wi 'kɔɛ tre cejenun -ji dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ -wi 'kɔɛ tre cejenun fɛaman, -e -wɛn 'e

'sran, te 'o srɛ. 'Pian o -wɛn -trɛ -sɛan -wi 'kɔlɛ tre 'trɛnɛn -ji, -e -wɛn 'lee -wi 'kɔlɛ 'trɛnɛn 'o vɪɛ 'e srɛ dɪ.»

*'Plɛblɛ a Zozi 'lɔ fɛ pɛɛnɔn da
(Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)*

¹⁸ Zozi a 'winun zɪɛ -a vɪnan -wlɛ, tɔɔn ɛn min tazan -tɔ -ta. E "po sɔɔn "wlu, ɛn e -yrɛ 'nan: «'An 'lu "sia -kanan 'nun -naagɔ. 'Pian 'i yra 'si, 'i 'ta 'i 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'fuɔ!» ¹⁹ Zozi wluan, ɛn e sɔɔnla -a -sru 'o 'vale 'e -srunɔn 'a.

²⁰ Tɔɔn limɔn -tɔ nɛn nyɛn -sɛanla "man -a -nan lɛ -fuda "fli 'bɔ, te ya'a 'nyan dɪɛ, e pli Zozi man 'e koda zia, ɛn e klɛ -yee sɔ 'lɛbo "man. ²¹ Kɔɔ yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: «-Te an -kɔla an klɛ 'e "tun -yee sɔ man bɛ an "belia.»

²² Zozi 'e 'man lila, yaa 'yɪ, ɛn e -yrɛ 'nan: «'An 'lu, nyɛn 'e 'si 'i 'ji! 'Yie yi -tɛradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn limɔn zɪɛ e beli.

²³ Zɪ Zozi 'bɔla min tazan zɪɛ -yee "kɔnnɛn "bɛ, e 'bei 'fɛnnɔn 'lee min "kaga 'yɪ. O -ta -wuɔlɛ -cɛda.

²⁴ ɛn e -wlɛ 'nan: «'Ka bɔla! Nɔnbɛ 'labɛ ya'a 'kalɛ dɪ, 'pian e ya yi -tɛnan.» ɛn waa sɛɛ wɔdɪ 'sia. ²⁵ Zɪ o cɛɛn minnɛn bɔɔladɪ man bɛ, ɛn Zozi wlala, e nɔnbɛ zɪɛ -a 'kun 'e 'pɛ man, ɛn nɔnbɛ 'bɔ wluan lou. ²⁶ 'Wɪ zɪɛ e fuɪla "man 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi yɪɛ 'winɔn "fli "beli

²⁷ Zɪ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, ɛn yɪɛ 'winɔn "fli sɔɔnla -a -sru -paandɪ -a. O -paanman 'nan: «David kluda min Zozi, 'kɔ nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

²⁸ Zɪ e 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, ɛn yɪɛ 'winɔn 'bɔ pli "man. Zozi 'a laabɔ -wlɔ 'nan: «'Ka yi -tɛala "da 'nan, an -kɔlaman 'padɪ -a 'ka 'va?»

ɛn waa wun -fɔ -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan!»

²⁹ -A -nan nen 'e 'pe kle o yiε man, en e 'nan -wle 'nan: «'Wl nεn ka yi -tera "da "be, 'e 'le sɔɔ 'cεε.» ³⁰ En o yiε 'le 'sɔ. Zozi 'wl 'pla -wle, yaa 'vl -wle 'nan: «Te 'ka -nan sεε wɔ min lε dɪ.» ³¹ 'Pian o -kɔ, en waa 'sinan 'pa 'leɣlɔn pεεnɔn 'ji.

Zozi bobo -tv beli
(Lk 11.14-15)

³² Zi min "fli zɪε o -kɔ be, en minnun -ta min -tv nen -yɔ -wɪdɪ -a drε bobo -a be -a Zozi lε. ³³ Zozi -yɔ -wɪdɪ zɪε -a -pin -a -sru, en e 'wɪdɪ 'sia. 'Wl zɪε e minnun 'lebo "fɔ, en waa vɪdɪ 'sia 'nan: «Kɔ'a tian 'wl 'gɔε -a tεdε -nan yɪlε Izraēl 'leɣlɔn 'ji 'mlɔnmlɔn dɪ.»

³⁴ 'Pian Farizεn 'nɔn "o 'vl 'nan: «-Yɔnun tazan -le 'pleble 'a nen e -yɔnun -pian "minnun -sru.»

Minnun nyrinda -sεn Zozi da
(Mk 6.34; Lk 10.2)

³⁵ Zozi ciɪ 'fla -dandannun 'lee 'fla "wεnnεnnun pεεnɔn da. E 'wl paa minnun ji -wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. E 'wl 'nɔnnɔn 'vl -wle 'nan, Bali -le mingɔnnεn -blɪdɪ 'bɔ -kogo. Minnun pεεnɔn nen -cε ci o man 'lee minnun pεεnɔn nen o man "yaaman be, e 'o 'beli. ³⁶ Zi e minnun 'yɪ "kaga "be, en o nyrinda -sεn "da. Kɔɔ e o 'yɪ be, o "koe 'ka 'o da dɪ, en o ya 'fogo 'fogo 'le 'blanun nen o -sru "pinzan "ka -e 'e o 'le bɔ tɪɣɪ dɪε -wee 'wl 'zɔ. ³⁷ -A -nan nen yaa 'vl 'e -srunɔn lε 'nan: «'Saa 'be tran "kaga "be, 'pian -a -tεnɔn a "wεnnɔn. ³⁸ -Yee "wεan 'ka Minsan nen fei zɪε e cɪ -yee vε -a be -a tru 'ba 'nan, 'e -a -tεnɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa be -a -tε!»

10

*Zozi minnun 'si "va 'yee 'pasianən 'a
(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)*

¹ Zozi 'e -srunən 'fuda "fli "bε o cin 'yι, εn e -kɔladι -nɔn -wλε 'nan, 'o -yυ -wliɔnun -pin minnun -sru, εn "nyian 'o minnun pεεnɔn nɛn -cε cι o man 'lee minnun pεεnɔn nɛn o man "yaaman bε o 'beli.

² Min -fuda "fli "nɛn Zozi o 'si "va 'yee 'pasianən 'a bε, o 'tɔ nɛn 'gυ: Simɔn nɛn waa laabo "nyian Pieri bε, 'lee 'e "bυι Andre, 'lee Zebede -pι Zaji 'lee 'e "bυι Zan, ³ 'lee Filipυ, 'lee Batelemi, 'lee Toma, 'lee Matie nɛn e ya 'e tɛdε 'sukɔle 'sizan 'a bε, 'lee Alife -pι Zaji, 'lee Tade, ⁴ 'lee Simɔn -tυ nɛn waa laabo "nyian Zelo bε, 'lee Zudazi Karioti. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnɛ 'e 'nanmannɔn lε bε, -nyrɛn. Minnun zιε o 'bɔ nɛn Zozi o 'si "va 'yee 'pasianən 'a.

*'Wι nɛn kɔ Zozi 'le 'pasianən 'o drε bε Zozi -a 'vι -wλε
(Mk 6.7-13; Lk 9.2-6)*

⁵ Min -fuda "fli zιε, o nɛn Zozi o 'pa 'sia. 'Wι nɛn yaa 'pla -wλε 'vaa, εn e o 'pa 'sia bε -nyrɛn 'gυ. E -wλε 'nan: «Te 'ka 'kυ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dιε o va dι! En te 'ka 'kυ Samari 'nɔn 'le 'flanun da dι! ⁶ 'Ka 'kυ 'pian Izrael 'nɔn 'va. -Wεε cι 'blanun nɛn o 'san bε waa! ⁷ 'Ka 'kυ Bali -le 'wι vι -wλε! 'Ka vι -wλε 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -bliɔ 'bɔ 'kogo.» ⁸ Minnun nɛn 'cε cι o man bε, 'ka o 'beli! Minnun nɛn o -ka bε, 'ka o 'fuυ! 'Ka 'kogobe 'si minnun man -e 'o drε 'saun Bali 'lε! 'Ka 'yυ -wliɔnun -pin minnun -sru! 'Ka 'wι pεεnɔn zιε -a drε minnun lε 'e "tun! Te 'ka fε -tυ 'si "man "dι, kɔɔ an 'pleblε zιε -a -nɔn 'cεε 'e "tun. ⁹ Te 'ka -siga 'lee "lala 'sia 'ka -tɛn "ji dι! ¹⁰ Te 'ka 'pada 'sia dι! En te 'ka 'tralε 'sia "fli "dι!

Te 'ka 'manwua pee 'sia dı! En te 'ka "tonyrin pee 'sia dı! Kɔɔ -a -nɔan da nɛn -e 'nyranman 'pazan 'e 'yee -pan yi.

11 -Te 'fla -dan da nɛn ka 'bɔla oo, -te 'fla "wɛnnɛn da nɛn ka 'bɔla oo, min nɛn e ya 'fla zɪɛ -a da, e "we "man -e 'e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ. 'Ka 'fɔ -a san va -trilii -e 'cee -kɔ yi 'e bɔ. 12 -Te ka wla 'kɔn 'tɔ -ji bɛ, 'ka 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'tɔ bɔ! 13 -Te 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, 'cee -fɛa 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn -wɛ. 'Pian -te wa'a 'ka 'pɛ 'kunlɛ dɪɛ, 'cee -fɛa "nɛn 'e 'fɔ 'e "tun. 14 Minnun nɛn wa'a 'ka 'pɛ 'kunlɛ dɪ, ɛn wa'a o "trɔɛn "tɔlɛ 'ka 'wei lɛ dɪɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si -wee 'wɪ 'ji -e 'ka 'si 'o fla, -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, 'ka 'si 'wee "kɔnnɛn -e 'ka 'kɔ! 15 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, yi nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'o yra ye 'plɛblɛ. E "mlian Sodɔm 'nɔn 'lee Gomɔr 'nɔn 'le yra yɪdɪ da.»

*Minnun -taa 'tɛ 'palɛ Zozi 'le 'pasianɔn da
(Mk 13.9-13; Lk 12.11-19; 21.12-19)*

16 «'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔɛ -yrɛ! An "ta 'ka "paa -sia 'trɛdanɔn 'va, 'pian ka ya o yei "le 'nan 'blanun nɛn plɔ winun yei "bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. -Yee "wɛan 'wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'ta wɔ o yei, ɛn 'ka 'kɔn o va -trɔɔ. 17 'Pian 'ka yiɛ 'tɔ 'ka 'fli -va minnun -le "wɛan! Kɔɔ o -taa 'ka -nɔnlɛ tin 'banɔn lɛ, -e 'o 'ka 'sɔn -ngble -a Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔnnun -ji. 18 'Mɛn "wɛan o -ko 'ka 'a -kɔnmandannun 'lɛ, ɛn o -ko 'ka 'a mingɔnnɛnnun 'lɛ. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn ka 'mɛn 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ. Ka dra 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ, ɛn ka dra "nyian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a minnun o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o 'lɛ. 19 'Pian -te o 'ka 'nɔn -wɛlɛ "bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ. Kɔɔ -te -a tɔ 'bɔ bɛ, 'wɪ zɪɛ -a

-cin -tɔa 'ka 'ji. ²⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan 'ka "tɪ Bali lei 'bɛ 'wɪ
 "paa 'ka 'le, -e 'ka vɪ. Cɛɛ "cɛɛ tin 'baa dɪ!

²¹ Tʊ -tʊ -taa "bɔɛ bɛ, "bʊɪ -mie 'e 'bɔ 'fli "bʊɪ -nɔan
 "minnun ɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn "nyian 'nɛn "tɪ -mie 'yee
 'nɛn -nɔan "minnun ɛ 'nan 'o -tɛ. 'Nɛnnun -mienun
 wuanla 'o "tɪ 'lee 'o "bʊ "man 'nan minnun 'e o -
 tɛɛ. ²² 'Mɛn "wɛan bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa 'nanɛ
 'ka man. 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ 'trilii, ɛn e 'bɔla
 -a 'le 'sran "nan "bɛ, e "sia 'wɪ 'ji. ²³ -Te minnun a
 'tɛ 'panan 'ka da 'fla 'tʊ da bɛ, 'ka 'si 'bɛ 'nan, -e 'ka
 'kʊ 'fla 'pee da. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, ka'a
 'cɛan ciɪdɪ man Izrael 'fla pɛɛnɔn da Bali -le 'wɪ vɪdɪ
 -a 'vaa -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ 'e 'bɔ dɪ.

²⁴ Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'wɪ -tranlazan 'ka
 'mlian 'wɪ "paazan da dɪ. ɛn min 'suzan 'ka 'mlian
 'e plazan "da dɪ. ²⁵ -Yee "wɛan te 'wɪ 'e 'ka 'kan
 dɪ. 'Wɪ nɛn waa drɛ 'wɪ "paazan ɛ bɛ, waa dra
 "nyian -a -tranlazan "ɛ. ɛn 'wɪ nɛn waa drɛ min
 plazan "ɛ bɛ waa dra "nyian -a 'suzan ɛ. ɛn "nyian
 bɛ "kɔnnɛnzɛn ceje 'bɔ bɛ minnun -a laabʊ -yɔnun
 tazan Belzebul, -yee "wɛan 'wɪ nɛn o -taa -a vilɛ -yee
 "kɔnnɛn 'nɔn man bɛ, e "mlianla "da!»

Te 'ka "klan min lɔ dɪ!
(Lk 12.2-9)

²⁶ «Pian minnun nɛn o 'wɪnun zɪɛ -a dra 'cɛɛ bɛ,
 te 'ka "klan -wɔɔ "dɪ! Kɔɔ 'wɪ nɛn e ya tian 'e yɔɔdɪ
 minnun man bɛ, -a ta -taa "bɔɛa. ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn
 minnun 'ka tian -a tɔa dɪɛ, -a -ci -taa 'silɛ -wɛɛ. ²⁷ -Yee
 "wɛan 'wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ klun tiidii 'va bɛ, 'ka vɪ
 yidɛa, ɛn 'wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ 'sure -ji bɛ, 'ka trɔan
 -tɔ -guada.

²⁸ ɛn te 'ka "klan minnun lɔ dɪ! O -kɔlaman min
 po -tɛdɪ -a, te wa'a 'kɔlaman -a lei -tɛdɪ -a dɪ. 'Pian

'ka "klan Bali lə! Kəɔ e -kəlamən min pə -tədi -a, ɛn e -kəlamən min lei -tədi -a. Yaa dra 'tɛ nɛn ya'a 'driman 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a va. ²⁹-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, "loman "wɛnwɛnnɛnnun nɛn min 'ka o taan "lala "kaga 'va dɪɛ, 'ka "tɪ Bali yɪɛ a o da. -A -tʊ 'ka 'sia "va -e 'e 'trɪa tɛ Bali 'bɔ "cɛɛ 'vɪ dɪ. ³⁰ɛn 'cee vɛ bɛ, 'ka 'wulo "jɛ pɛɛnɔn nɛn 'ka 'win -ji bɛ, Bali -a pou "nɛn -tɔa. ³¹-Yee "wɛan tɛ "klan -tʊ 'e 'kɔn 'ka 'ji 'mlɔnmlɔn dɪ, Bali 'ka "siala e -cia "lomannun "da.

³²Min nɛn yaa 'lɛ "cɛan minnun 'lɛ 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, maan 'lɛ "cɛan "nyian 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -a 'lɛ 'nan, min 'gʊɛ 'an -sruzan nɛn. ³³'Pian min nɛn e 'ka "vale 'e vɛ minnun yɪɛ man 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a dɪɛ, an 'bɔ "nyian "an "vɛ 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -a 'lɛ 'nan, 'an -sruzan "cɛɛ dɪ.»

*Minnun "cɛan 'e cin man Zozi -le "wɛan
(Lk 12.51-53; 14.26-27; 17.33)*

³⁴«Te 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -ta 'trɛda 'nan -e 'ka 'man 'e 'fɔla -trɔɔ dɪ! Ma'an 'talɛ 'nan -e 'ka 'man 'e 'fɔla -trɔɔ dɪ, 'pian an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'ka man. ³⁵Kəɔ an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'nɛn -klɔnmɔn 'lee 'e "tɪ yei, ɛn an -ta 'wɪ 'fɔlɛa nɔnbɛ 'lee 'e "bʊ yei, ɛn "nyian bɛ an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'nɛn "bʊ 'lee 'e 'pɪ nan yei. ³⁶ɛn min 'bɔ 'mangulinun 'bɛ -taa "drɛlɛ -a 'nanmannɔn 'a.

³⁷Min nɛn e "tɪ ye "yi, -tɛ "bɛ "cɛɛ dɪ, 'e "bʊ ye "yi e "mlɪan 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ɛn min nɛn e 'pɪ ye "yi, -tɛ "bɛ "cɛɛ dɪ, e 'lu ye "yi e "mlɪan 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ³⁸Min nɛn e ya "vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru "bɛ, 'e 'wɪ yra yɪdɪ man, ɛn 'e 'wɪ -kadɪ man yiba "plan da! -Te ya'a drɛlɛ zɪ dɪɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ³⁹Min nɛn e ya 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da bɛ, ya'a ye dɪ. 'Pian

min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo, ɛn 'e 'fli-nɔn 'mɛn bɛ, yaa ye.»

*Min nɛn e 'ka 'pɛ 'kun bɛ Bali -a -ko "paa
(Zan 13.20; Lk 10.16; Mk 9.41)*

⁴⁰ «Min nɛn e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, te yaan 'pɛ 'kun. ɛn min nɛn yaan 'pɛ 'kun bɛ, te e min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a -pɛ 'kun. ⁴¹ Min nɛn e Bali 'lewei vɪzan -pɛ 'kun 'nan e ya Bali 'lewei vɪzan -a -le "wɛan bɛ, Bali -a san -ko "paa "le Bali 'lewei vɪzan -le 'wɪ 'zɔ. ɛn min nɛn e min tɪglɪ 'pɛ 'kun 'nan e ya min tɪglɪ 'a -le "wɛan bɛ, Bali -a san -ko "paa "le min tɪglɪ 'le 'wɪ 'zɔ. ⁴² 'An -sruzan nɛn minnun 'ka -a siala fɛ -tɔ -a dɛ, min nɛn e 'yi 'kulenɛn 'tɔ -nɔn -yrɛ 'nan e ya 'an -sruzan 'a -le "wɛan bɛ, maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Bali -a -ko "paa 'wɪ nɛn yaa drɛ bɛ -a man.»

11

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man 'e -srɛnɔn 'fuda "fli "lɛ bɛ, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan. E -kɔ 'wɪ "paadɪ -a minnun ji 'lee Bali -le 'wɪ vɪdɪ -a minnun lɛ fɛ zɪɛ -a "srɔn 'flanun da.

*Min -batize drɛzan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va
(Lk 7.18-35)*

² Tɔ zɪɛ -a wɪlɔ bɛ, te Zan a -pɔ 'kuin. 'Wɪnun nɛn Crizi -a dra bɛ yaa 'man, ɛn 'e -srɛnɔn 'pa 'sia "va, ³ 'nan o laabɔ -yrɔ 'nan: «Yiɛ cɪ min nɛn kɔa 'man 'nan e -taa "bɛ -a, -baa kɔa pee man -pɛan tian?»

⁴ ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «'Ka 'kɔ! 'Wɪnun nɛn kaa 'man bɛ, 'lee 'wɪnun nɛn kaa -nan 'yɪ bɛ, 'ka 'sinan 'pa Zan lɛ. ⁵ 'Wɪnun zɪɛ -nyrɛn 'gɔ: An yiɛ 'wɪnɔn yiɛ 'lɛ 'sɔ. Minnun nɛn o -srɛn "tra "bɛ an o wɪlɔn lɔu. An -kogobe 'si -kogobe 'tɛnɔn man. An "trɔɛn "wɪnɔn "trɔɛn "lɛ 'sɔ. Minnun nɛn o -ka bɛ an o fuɔ.

En an Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'yale -tɛnɔn lɛ. ⁶ Min nɛn e yi -tɛra an da ɛn -a -pɛ -sru 'ka tɔalɛ 'mlɔnmlɔn dɪɛ, Bali -le -fɛa a -a san man.»

⁷ Zɪ Zan -le 'pasianɔn zɪɛ o lidɪ 'sia 'o da bɛ, ɛn Zozi Zan -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɔn nɛn -nan bɛ -wlɛ. Yaa laabv -wlɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka -kɔ Zan -nanjɛnɛ "bui "da? -Cɛan nɛn fulɔ cɪ -a nyɔɔnnan bɛ, -a yɪnan "cɛɛ ka -kɔ dɪ. ⁸ ɛn -mɛ "le "wɛan nɛn ka -kɔ "mɛn? Min nɛn e sɔ fɛnyian 'wɔ 'e da bɛ, -a yɪnan "cɛɛ ka -kɔ dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan sɔ fɛnyian fɛnyian bɛ, mingɔnnɛn -le 'kuin nɛn waa ye. ⁹ 'Ka 'ci nrɔn 'nan Bali 'lewei vɪzan nɛn, -yee "wɛan nɛn ka -kɔ. 'Wɪ 'kpa nɛn! 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Zan -dan "mlɪan Bali 'lewei vɪzan da. ¹⁰ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

⟨An 'bɔ Bali,
an 'mɛn min -tɔ -tɔala 'i 'lɛ,
-yɛɛ 'i 'lɛ si dra.⟩

Min nɛn Bali -a 'vɪ bɛ Zan nɛn. ¹¹ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'trɛda blamin -tɔ -dan 'ka 'mlɪan min -batize drɛzan Zan da dɪ. 'Pian minnɔn nɛn o ya Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, o va min "wɛnnɛn -dan "mlɪan Zan da. ¹² Tɔ nɛn min -batize drɛzan Zan Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia, 'trilii -e 'e bɔ cɛɛgɔ yi -a bɛ, minnɔn a 'o 'tɔdɪ lou 'nan te Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e 'kɔ 'e 'lɛ dɪ. ɛn minnɔn 'bɔ nɛn -wee 'wɪ a 'tɔndɔn zɪɛ, o ya "va 'nan 'e drɛ 'wee vɛ -a. ¹³ Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ pou siadɪ bɛ, Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn, ɛn 'wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Moizi -le -pei 'fluba 'ji. ɛn Zan "e 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'vɪ "nyian. ¹⁴ 'Winun zɪɛ -te ka yi -tɛala "da 'nan 'wɪ 'kpa nɛn bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'nan e -taa 'vaa -e Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e pou sia bɛ -a 'bɔ nɛn Zan -a.

15 Min nen 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be 'e man.

16 -Naagɔnɔn be an o -kɔɔnman -tɪnun man? O ya "le nannannun nen o ya srɔan -tenan -guada be, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -mienun -a ve 'o bɔɛnun le 'nan: 17 «Kɔ -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanle dɪ. "Drenun nen o min -wulo -man -taa "be kɔa -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wuɔle dɪ. 18 Fɛ nen maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, zɪ Zan -ta be, e fe 'sɔn, en ya'a -wɛn mlinle dɪ, 'pian minnun -a 'vɪ "man 'nan: <-Yɔ -wɪdɪ 'be ci -a -sru.> 19 'Be nen 'gɔɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta, "an "fɛ -ble, en "an "wɛn -mlian, en minnun -a 'vɪ 'an man 'nan: <Fɛ -blɪ -lagu nen 'maan, en -wɛn -tɛzan nen 'maan.> En "nyian minnun -a 'vɪ 'an man 'nan: <'Sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn bee nen 'maan.> 'Pian 'an drɛ wɪnun 'be Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -ci -kɔɔnman.>

*Flanun nen -a danɔn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪɛ, Zozi 'wɪ 'pla -wɛ
(Lk 10.13-15)*

20 "Be -sru en Zozi 'wɪ 'tɔ 'flanun nen e 'lebo "fɔ wɪ "kaga drɛ "da "be o man, kɔɔ wa'a 'wɪle "man -e 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪnun man dɪ. Yaa 'vɪ -wɛle 'nan: 21 «Koraze 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔle 'ka man! Bezaida 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔle 'ka man! 'Lebo "fɔ wɪnun nen o drɛ 'ka fla 'gɔɛ, "te o drɛ Tir 'lee Sidɔn 'flanun da be, "te o 'tɛ 'yie 'wɪ 'o da -a -nan 'mɔn, en "te 'o -cɛ bɔ sɔ cɛɛn 'o man -a -nan 'mɔn. -A -ci -kɔɔndɪ nen 'nan o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪnun man. 22 -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, 'cee yra yɪdɪ 'plɛble "mlian Tir 'nɔn 'lee Sidɔn 'nɔn 'le ve da. 23 En kaa nen ka ci Kapanamo 'nɔn 'a be, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Cɛjɛ, 'pian Bali 'ka -sɔɔnmlan -kanɔn 'va. Kɔɔ 'lebo "fɔ wɪnun nen o drɛ 'ka 'va 'gɔɛ, "te o drɛ Sodɔm 'nɔn fla be, "te 'fla zɪɛ e

ya -nan tian cεεgv yi -a. ²⁴-Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, yi nεn Bali minnun -le tin "baa bε, 'cee yra yidi 'pleble "mlian Sodom 'nōn 'le vε da.»

*Zozi 'e "ti 'tō 'bō
(Lk 10.21-22)*

²⁵ Tυ zιε -a man nεn, Zozi Bali trυ 'ba. Yaa 'vι 'nan: «'An "ti, yιε cι labli 'san -a, εn yιε cι 'tre 'san -a. Mεin 'tō "yi "ve 'nan, 'wιnun nεn yia yōō minnun nεn 'o 'fli "siala 'wι 'tōnōn -a bε o man bε, yia ta 'bōla minnun nεn 'o 'fli dre nannannun -a bε -wλε. ²⁶'Wι 'kpa nεn, kōō 'wι nεn e cι 'i 'ci 'sō 'a bε, -a 'bō nεn yia dre.

²⁷ Fε pεεnōn 'pεba a 'e wūdι 'an 'lō, 'an "ti yιε dre zι. 'An "ti 'saza 'bε 'an 'bō nεn an cι -a -pι -a bε 'an -tōa. En 'an 'bō nεn an cι -a -pι -a bε 'an 'saza 'bε 'an "ti -tōa. En "nyian 'an 'bō nεn an cι -a -pι -a bε, min nεn an ya "va 'nan 'an ta bōala -yrε "bε, -a san 'bε 'an "ti -tōa.

²⁸ 'Ka pεεnōn, 'ka 'ta 'an 'va! 'Ka "koe "a 'e 'nyandi, kōō -trō nεn 'ka 'win -ji bε -a cibεn a, -yee "wεan 'ka 'ta 'an 'va -e 'an 'ka 'trōa. ²⁹'Ka 'wι "man -e 'an dre 'ka 'tazan -a! 'Ka -sōōnla 'an -sru -e 'ka 'wι -tranla 'an 'va! Ma'an 'tε 'paa 'ka da dι, εn "nyian bε, an 'ka 'tūdυ pεεnōn "siala min -a. 'An 'va zia bε, 'ka 'ci yra "tra. ³⁰ Kōō -si nεn maan -kōōnmlan 'cεε -e 'ka 'sia bε, e ya 'ka 'sia -si -a. En -trō nεn maan -nōan 'cεε -e 'ka 'sia bε, e ya 'fogo 'fogo.»

12

*Zozi 'wι tin 'ba Zuif 'nōn 'le 'flinla 'yi man
(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)*

¹ "Bε -sru 'flinla "yi -tυ da bε, εn Zozi 'lee 'e -srūnōn fei -tυ 'cεndι 'sia 'ji. Tυ zιε -a wlu bε, te dra -a -srūnōn

-tɛa. Fɛ 'wɛ nɛn fei zɪɛ -a da bɛ, waa cɛɛn, ɛn waa -blɪdɪ 'sia. ² Zɪ Farizɛn 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «"I 'yɪɔ 'i -srɛnɔn 'a! 'Wɪ nɛn wa'a dra -cee 'flinla "yi da dɪɛ, -a 'bɔ nɛn o cɪ -a drɛnan bɛ.»

³ ɛn Zozi -a laabv -wɔb 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ 'o 'vale 'yee minnun -a bɛ, ka'a tian -a ta vɪɛ dɔv? Te dra o -tɛa "bɛ, ⁴ e wla Bali -le 'kuin, ɛn 'kpɔun nɛn waa 'pla Bali -le vɛ -a bɛ, yaa 'sia, yaa bli, ɛn e 'yee minnun "le "nɔn, 'pian te -a 'kpɔun 'bɔ zɪɛ Bali -pannɔn 'saza 'bɛ -ble. ⁵ ɛn "nyian bɛ, kaa ta 'vɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, 'flinla "yi da bɛ, Bali -pannɔn 'ko 'nyranman 'palɛ Bali -pan 'kuin. 'Flinla "yi 'srɔɛn nɛn waa srɛ zɪɛ, 'pian o ya Bali -pan 'kuin -le "wɛan bɛ, min -tv 'ka 'wɪ 'tɔa o man dɪ. ⁶ Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ nɛn 'bɛ -dan "mlian Bali -pan 'kɔn da bɛ, 'bɛ a 'gv. ⁷ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: <Min nyrinda 'e 'sɛn 'ka da!

'Bɛ cɪ 'wɪ "yi "a,
'pian 'sraga bɔdɪ bɛ,
'bɛ a 'e "tun.>

"Te ka 'wɪ zɪɛ -a -ci 'man bɛ, 'mɛn minnun nɛn wa'a 'wɪ 'wɪdɪ "tv drɛlɛ 'labɛ dɪɛ, "te ka'a 'wɪ 'tɔa o man "fo "dɪ. ⁸ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mɛɛn cɪ 'flinla "yi san -a.»

*Min -tv nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ Zozi -a beli
(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)*

⁹ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn e -kv -wee cin yɪ 'kuin. ¹⁰ 'Kɔn zɪɛ -a -ji bɛ, min -tv nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ, e ya -nan. -A -nan nɛn minnun 'wɪ 'gvɛ -a laabv Zozi 'lɔ 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man "le "wɛan. O -yrɛ 'nan: «-Cee -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min 'e 'cɛ 'si min man 'flinla "yi da?»

11 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Min -tv 'ka 'ka yei, -te -yee 'bla a -tɔwli "cɛ, ɛn e -tɛ -klu -ji 'flinla "yi da bɛ, -e 'e vɪɛ 'e 'si dɪ. 12 Blamin 'wɪ a e -cia 'bla da. -Yee "wɛan -a -si a min lɔ -e 'e 'wɪ "yi "drɛ min lɛ 'flinla "yi da.»

13 En Zozi -a 'vɪ min nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ -yrɛ 'nan: «'I 'pɛ 'sɔ 'ji!» Min zɪɛ 'e 'pɛ 'sɔ 'ji, ɛn -a -pɛ zɪɛ e drɛ "plɔnblɔn 'le -a -pɛ -tv -le 'wɪ 'zɔ. 14 Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, ɛn Farizen 'nɔn 'bɔla bei. O -kv 'o cin ylɛ. Waa 'pla "da 'nan, 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -tɛ.

*Bali 'suzan nɛn Bali -a 'si "va "bɛ Zozi nɛn
(Mk 3.7-12; Lk 6.17-19)*

15 'Wɪ nɛn -a -cin cɪ Farizen 'nɔn 'ji 'nan 'o dra bɛ, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan, e -kv. Min "kaga "kɔla -a -sru, ɛn minnun nɛn 'o 'man "yaaman bɛ, e -cɛ 'si o pɛɛnɔn man, 16 'pian e 'wɪ 'pla -wlɛ 'kɪagla 'nan, te 'wee 'tɔ fuila "man "dɪ! 17 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: 18 «Bali "e 'nan: <'An 'suzan nɛn maan 'si "va "bɛ, -nyrɛn "bɛ. Maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman.

An 'mɛn lei 'saun -nɔan -yrɛ.

Zɪ an min "siala min tɪglɪ 'a 'an 'lɛ bɛ,

-yɛɛ ve 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn lɛ.

19 Ya'a ve -sa -a dɪ, ɛn ya'a -paanman -a vɪdɪ -a dɪ.

En "nyian bɛ,

ya'a ve -guada -trilii dɪ.

20 Maan ve 'cɛɛ 'nan,

-cɛan nɛn e ya 'e 'widɪ bɛ,

'an 'suzan zɪɛ,

ya'a sɔvmlan "nɛn "dɪ.

En 'tɛ nɛn e cɛɛn "dridɪ man bɛ,

ya'a 'driman dɪ.

Yaa dra -bleble zɪe -trilii,
-e zɪ an min "siala min tɪglɪ 'a 'an 'lɛ bɛ,
minnun pɛɛnɔn 'o -ci man.

²¹ 'Tɾɛdanɔn pɛɛnɔn yɪɛ 'fo -yrɛ 'nan,
-yɛɛ min "sia 'wɪ 'ji.› »

*Zozi 'wɪ 'pla Farizɛn 'nɔn lɛ
(Mk 3.22-30; Lk 11.14-23; 12.10; 6.43-45)*

²² "Bɛ -sru ɛn minnun -ta min -tɔ nɛn -yɔ -wɪɪɪ
'a -a -sru "bɛ, -a Zozi lɛ. Min zɪɛ -yɔ -wɪɪɪ 'bɔ -a yɪɛ
'wɪ, ɛn yaa drɛ bobo -a. Zozi -a beli, ɛn e wɪɪ, ɛn e
fɛnan yɪ. ²³ 'Wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ, e minnun pɛɛnɔn
'plo 'fɔ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Min 'labɛ e -kɔan
David kluda min -a 'kpagba.»

²⁴ Zɪ Farizɛn 'nɔn 'wɪ nɛn minnun -a 'vɪ bɛ -a 'man
bɛ, ɛn waa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Yɔnɔn tazan Belzebul
-le 'plɛble 'a nɛn min 'labɛ e -yɔ -wɪɪɪnɔn -pian
"minnun -sru.»

²⁵ 'Wɪ nɛn Farizɛn 'nɔn 'ji bɛ, Zozi -a -tɔ, ɛn e 'nan
-wlɛ 'nan: «-Te 'lɛglɔn 'tɔ -ji minnun cɛɛn 'e cin man,
ɛn o ya -kuli -tanan 'o cin man bɛ, 'lɛglɔn zɪɛ e -wia.
-Te 'fla -tɔ da 'nɔn 'bɛ cɪ 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a drɛnan oɔ,
'fla zɪɛ ya'a 'mɔan dɪ, -e 'e -wɪ. ɛn -te 'kɔn 'tɔwɪ 'lɛ
"nɛn 'nɔn 'bɛ cɪ 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a drɛnan oɔ, "kɔnnɛn
zɪɛ e -wia. ²⁶ -A -tɔwɪ "nɛn "nyian Satan 'lee -yee
-yɔnɔn -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya
-kuli -tannan 'o cin yei "bɛ, "te -yee mingɔnnɛn tɾɛ
-wɪ -a -nan 'mɔn.

²⁷ Kaa 'vɪ 'an man 'nan, Belzebul 'bɛ 'plɛble -nɔn
'mɛn ɛn an -yɔ -wɪɪɪ -pian "minnun -sru, 'lɔɔ 'cee
'nɛnnɔn -le vɛ bɛ cɛɛ ve -nɔn? 'Wɪ nɛn kaa ve
'an man, -te ka'a ve 'cee 'nɛnnɔn man dɪɛ, yaa -
kɔnman 'nan -tin a 'e 'tɛɪ 'ka da. ²⁸ 'Pian 'mɛn

ve be, Bali lei 'be 'pleble -nəan 'mən, en an -yənun -pian "minnun -sru. 'Wɪ zɪe -yɛɛ -kəənman 'nan Bali -le mingənnən -blɪdɪ 'bɔla 'ka 'va. ²⁹ En "nyian be, maan ve 'cɛɛ 'nan, Satan nən e ya min 'pleble 'a be, waa "kuan waa -yrɪman 'vaa, en min -kəlaman 'e -wlamlan -yee 'kuin -e 'e -yee fənun "koola.

³⁰ Min nən e 'ka 'an 'va dɪe, te -a pei a 'e 'padɪ 'an man. En min nən ya'a 'paa 'an 'va -e 'kʊ fɛ tre 'e cin man dɪe, yaa fuimlan "man. ³¹ E ya "le 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnən nən min -a dra be, Bali -kəlaman -a 'cɛdɪ -a min lɛ. En "nyian -te min Bali srən be, Bali -kəlaman -a 'cɛdɪ -a min lɛ. 'Pian 'wɪ nən Bali lei 'saun -a dra be, min nən e "we "man -wɪdɪ "be, Bali 'ka -a cɛa -a san lɛ 'li "fo "dɪ. ³² Min nən e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man be, waa "cɛa -yre. 'Pian min nən e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali lei 'saun man be, -te -a yɪe a "man 'trɛda 'gʊ oo, -te e -ka oo, wa'a cɛa -yre "fo "dɪ.

³³ O yiba 'kpa -tɔa 'e 'blʊ man. -Te yiba "a "yi "be, -a 'blʊ -kəan "yi, en -te yiba "a -wɪdɪ "be, -a 'blʊ -kəan -wɪdɪ. ³⁴ Min -wɪdɪnun! 'Wɪ "yi 'ka 'kəlaman -e 'e 'bɔla 'ka 'le dɪ, kɔɔ 'ka 'ci wɪ a -wɪdɪ. -Yɛɛ ci 'nan 'wɪ nən 'e fadɪ min -ji be -yɛɛ bɔala min 'le. ³⁵ Min nən -a ci wɪ a "yi "be, -a 'le nən 'wɪ "yi bɔala, en min nən -a ci wɪ a -wɪdɪ "be, -a 'le nən 'wɪ 'wɪdɪ bɔala. ³⁶ Maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nən Bali minnun -le tin "baa be, 'wɪ pɛɛnən nən min a 'bɔla 'e 'le be, yi zɪe -a da nən min -a -ci ve. ³⁷ Kɔɔ 'wɪ pɛɛnən nən min -a 'vɪ be, -yɛɛ -tin -tɛa "min da, en -yɛɛ min -le tin dra 'nənnən.»

*Zozi 'ka 'wɪlɛ "man -e 'e 'lɛbo "fɔ wɪ drɛ dɪ
(Mk 8.11-12; Lk 11.16, 29-32)*

³⁸ "Be -sru en 'fluba 'ci vɪnən -mienun 'lee Farizen 'nən -mienun 'wɪ laabʊ Zozi 'lɔ. O -yre 'nan: «Bali -le

'wɪ "paazan, 'i 'wɪ 'tʊ drɛ -e 'e -ci -kɔɔn 'kʊɛ 'nan i "sia Bali va!»

³⁹ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Naagɔnɔn, ka ya min -wɫidɪnɔn -a, ka cɛɛn Bali man, ɛn ka ya "va 'nan, 'an 'wɪ 'tʊ drɛ -e 'e -kɔɔn 'nan 'an "sia Bali va. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gʊ dɪ, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali 'lewei vɪzan Zonazi man bɛ -a dɪɛ. ⁴⁰ 'Wɪ nɛn e 'bɔ Zonazi man bɛ -nyrɛn 'gʊ. E yi drɛ pɔ -dan tʊ pɔn -ji yaaga. 'Wɪ 'tʊwɫi zɪɛ e bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, an yi dra 'trɛ 'ji yaaga.

⁴¹ Yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, Ninivi 'nɔn 'bɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ zɪ Zonazi Bali -le 'wɪ 'vɪ Ninivi 'nɔn lɛ bɛ, o 'si 'wɪ 'wɫidɪ "drɛdɪ man, ɛn o -sɔɔnɫa Bali -sru. ⁴² ɛn "nyian bɛ, lɪmɔn -tʊ nɛn 'li e ya mingɔnnɛn -a 'trɛda "tre 'zia bɛ, yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, -yɛɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ e 'si 'trɛda fɛnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wɪ 'tɔdɪ yɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn -a -dan "mlian Salomɔn da bɛ, e ya 'gʊ.»

*-Yv -wɫidɪ "lidɪ 'e da
(Lk 11.24-26)*

⁴³ «-Te -yʊ -wɫidɪ 'si min -tʊ -sru "bɛ, e -cia "wɔdɪ -a fɛnan -kadinɔn -nan. E -cia "fɛnan -wɛɛdɪ -a 'nan -e 'e -nyran nan, 'pian -te ya'a yɪɛ dɪɛ, ⁴⁴ -e 'e vɪ 'nan: <An lia 'an da 'mɛn 'kɔn nɛn an cɪ "nɛn "ji bɛ, -a -ji.> -Te e -ta, te -a -nan a e "koodɪ, te fɛnun a 'e wɔɔɫadɪ "da, ɛn -a -ci a 'e "tun "bɛ, ⁴⁵ tɔɔn e -ko 'e -sru, -e 'e -yʊ -wɫidɪ 'sɔravɫi "nɛn o -wɫidɪ "mlian "da "bɛ o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kɔn zɪɛ -a -ji. "Yɛɛ 'le 'sran bɛ, min zɪɛ -yɛɛ -kɔndɪ -wɫidɪ "mlian -a tɛdɛ vɛ da "fo. 'Wɪ -tʊwɫi zɪɛ -yɛɛ dra -naagɔnɔn lɛ.»

*-Tɪ nɛn Zozi -a "siala 'e drɪ 'a?
(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)*

⁴⁶ Zozi 'fɔ tin 'banan minnun zɪɛ -wɫɛ, ɛn -a "bɔ 'lee -a "bɔɪnun -ta. O -fɔ 'o 'tɔdɪ bei, ɛn o 'nan 'o ya "vale 'o 'wɪ tin "baa -yrɛ. ⁴⁷ ɛn minnun nɛn o cɪ Zozi wei mannan bɛ, o va min -tɔ -kɔ -a vɪɫɛ -yrɛ 'nan: «'I "bɔ 'lee 'i "bɔɪnun a bei, o ya "vale 'o tin "baa 'yɪɛ.»

⁴⁸ 'Pian Zozi "e min zɪɛ -yrɛ 'nan: «-Tɪnun 'bɛ cɪ 'an "bɔ "a, ɛn -tɪnun 'bɛ cɪ 'an "bɔɪnun -a?» ⁴⁹ Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -a -nan nɛn 'e 'pɛ 'sɔ "ji 'e -srɪnɔn da, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, 'an "bɔ 'lee 'an "bɔɪnun nɛn 'gɔ. ⁵⁰ Fɛ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan min nɛn yaan "tɪ "nɛn laji bɛ -a cɪ 'sɔ wɪ dra bɛ, -yɛɛ cɪ 'an "bɔ "a, ɛn -yɛɛ cɪ 'an "blu -a, ɛn -yɛɛ cɪ 'an "bɔɪ -a.»

13

*'Saa 'fɔzan man -kɔnnɛn
(Mk 4.1-9; Lk 8.4-8)*

¹ Yi -tɔwɪ zɪɛ -a da bɛ, Zozi 'si 'kuin, ɛn e -kɔ -nyɛnlɛa Galile 'yɪ 'plo man. ² Minnun a trenan "man "kaga, -yɛɛ "wɛan e -kɔ -fɔɫɛ -kɫɔ -ji, ɛn e -nyran. Minnun pɛɛnɔn "o -fɔɔ 'yɪ 'plo da, ³ ɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia o ji -kɔnnɛnnun -fɔdɪ -a -wɫɛ. E 'nan -wɫɛ 'nan:

«Min -tɔ 'bɛ 'kɔ 'saa 'fɔɫɛ. ⁴ "Yɛɛ -kɔn -a wɛɛnnan bɛ, ɛn -a 'wɫɛ plɔɛn 'sran si man. "Lomannun -ta, ɛn waa bli. ⁵ -A 'wɫɛ -mie -sran "nyian puo da, fɛnan nɛn 'trɛ 'ka "kaga "dɪɛ, -a -nan. E bɔdɪ 'sia tada, kɔɔ 'trɛ 'ka "da "kaga "dɪ. ⁶ 'Pian zɪ yɪdɛ "ɛ bɔla "ji "bɛ, 'saa zɪɛ e 'tɛ bli, ɛn e -ka, -a "sein 'ka 'kɔɫɛ -kɔɔbli dɪ -le "wɛan. ⁷ ɛn -a 'wɫɛ -mie -sran "nyian fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔɫɛ bɛ -a -nan. -Tɛin zɪɛ e 'tu, yaa -maan 'saa 'ka bɔɫɛ dɪ. ⁸ ɛn -a 'wɫɛ -mie -sran 'trɛ "yɪ "da, e

'bɔ, e -sɛn "da. 'Saa bɛ -tʊ 'wɛ a "man -yaa tʊ, ɛn -a bɛ -tʊ 'wɛ a "man -fuba 'shɛɛdʊ, ɛn -a bɛ -tʊ 'wɛ a "man -fuba yaaga. ⁹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

*-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?
(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)*

¹⁰ Zozi -srɛnɔn pli Zozi man, ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn i 'wɪ tin 'ba minnɛn 'labɛ -wɛ -kɔnnɛn "ji?»

¹¹ ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «Kaa 'gʊɛ, 'ka lɛ nɛn Bali 'yɛɛ 'wɪ yɔɔdɪ nɛn 'e min "paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnɛn nɛn o 'ka 'an -sru "dɛ, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn "ji. ¹² 'Wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ min nɛn e ya -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa -nɔan, -e 'e -tɔ 'e 'ciɪla "da. 'Pian min nɛn -yɛɛ "ka "dɛ, -a "tiɛnnɛn nɛn yaa -tɔa "bɛ, waa "sia -yrɔ. ¹³ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan nɛn an 'wɪ tin 'baa minnɛn 'labɛ -wɛɛ -kɔnnɛn "ji, kɔɔ o yɪɛ a "ji fɛnan yɪ vɛ -a, 'pian wa'a fɛnan ye dɪ. ɛn 'wɪ man "trɔɛn "a o -wulo -man, 'pian wa'a 'wɪ maan dɪ, ɛn waa 'wɪ 'ci maan dɪ. ¹⁴ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ 'bɔ o man. Yaa 'vɪ nan:

ǀ'Ka "trɔɛn -tɔa 'wɪ lɛ 'kpa tɪglɪ,

'pian ka'a -ci maan dɪ.

Ka fɛnan -nanjɛan 'kpa tɪglɪ,

'pian ka'a -kɔnnɛn 'ye dɪ.

¹⁵ -Yɛɛ ci 'nan minnɛn 'labɛ 'o 'bli da -tɔ 'plɛblɛ,

'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyɪ,

ɛn 'o yɪɛ 'lɛ 'wʊ 'o 'bɔ 'a.

Waa drɛ zɪɛ 'nan,

-e 'o vɪɛ 'o fɛnan yɪ dɪ,

ɛn -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ man dɪ,

ɛn -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ 'ci man dɪ.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa drɛ 'nan,

"təgə 'o -səɔnla 'an -sru
-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.»

16 'Pian kaa nɛn ka cɪ 'an -srunɔn 'a 'gʊɛ, Bali -le -
fɛa a 'ka man, kəɔ 'ka yɪɛ fɛnan ye, ɛn 'ka "trɔɛn 'wɪ
'ci maan. 17 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, Bali 'lewei
vɪnɔn "kaga, 'lee minnɪn nɛn o 'ta 'wɔla Bali wei da
bɛ o "kaga -a man wɛɛ 'nan, fɛ nɛn kaa ye bɛ "o "ye,
'pian wa'a -kəlale -a yɪdɪ -a dɪ. ɛn "nyian waa man
wɛɛ 'nan, 'wɪ nɛn kaa maan 'gʊɛ "o maan, 'pian wa'a
-kəlale -a mandɪ -a dɪ.»

*Zozi 'saa 'fɔzan man -kənnɛn "ci 'vɪ
(Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)*

18 «Kaa nɛn ka cɪ 'an -srunɔn 'a bɛ, -kənnɛn "nɛn
maan -fɔ 'saa 'fɔzan man bɛ, an "ta -a -ci ve 'cɛɛ.
19 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wlɛ nɛn
e -sran -si man bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee
"man. 'O "trɔɛn "tɔ Bali -le mɪngɔnnɛn -blɪdɪ min
da 'wɪ lɛ, 'pian o "trɔɛn "yuyɪ 'tan. Tɔɔn ɛn Bali
'nanmanzan 'ta 'wɪnɪn nɛn -a -cɪn -fɔla o ji bɛ, -
a "koolɛ. 20 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ
'saa 'wlɛ nɛn e -sran puo da bɛ, -a man bɛ, -yɛɛ
bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'nɪn
tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a. 21 'Pian o 'ka 'o 'tɔdɪ
"da 'plɛblɛ dɪ, -Te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdɪ "sia o man, ɛn
minnɪn 'tɛ 'padɪ 'sia o da 'nan o wɪ Bali -le 'wɪ
man -le "wɛan bɛ, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru.
22 Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wlɛ nɛn
e -sran fɛnan nɛn -tɛɪn -taa "bɔlɛ bɛ, -a -nan bɛ, -
yɛɛ bɔa -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'pian -wee
ci "nrɔndɪ 'trɛda fɛnɪn da, 'lee -wee "lala yɪdɪ "yi
"bʊʊ "bɛ, e -si -tɔa Bali wei lɔ -e 'e 'nyranman 'pa o
man. 23 'Pian min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ
'saa 'wlɛ nɛn e -sran 'trɛ "yi "da bɛ, -a man bɛ, -yɛɛ

bəa "o man. O Bali -le 'wɪ maan, o "we "man, təɔn 'nyranman nən Bali wei -a 'padɪ "siala o man bɛ -a "nən bəala -dan. Te o drɛ "le 'nan 'saa nən -a bɛ -tɔwli 'wlɛ a "man -yaa tɔ, ɛn -a -tɔwli 'wlɛ a "man -fuba 'shɛɛdɔ, ɛn -a -tɔwli 'wlɛ a "man -fuba yaaga bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

Zozi-kənnən "fɔ lu 'wlɛ -wlidɪ "da

²⁴ Zozi-kənnən "pee -fɔ "nyian -wlɛ. E 'nan: «Bali -le mingənnən -blidɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'bɛ 'yee fei 'pa, ɛn e 'saa 'fɔ "da. ²⁵ 'Pian, zɪ -pei 'tan, ɛn minnən a yi -tɛnan bɛ, min zɪɛ -a 'nanmanzan 'ta, e lu -wlidɪ 'wlɛ wɛɛn fei zɪɛ -a da, ɛn e -kɔ. ²⁶ 'Saa zɪɛ e 'bɔ, e -sɛn "da, ɛn lu -wlidɪ "e 'bɔ 'wɔ "nyian.

²⁷ Minnən nən 'o yie -təa "fei 'bɔ 'va te waa man dra bɛ, o -ta -a vlɛ fei san lɛ 'nan: <'Kɔ 'san, 'saa 'saza nən yia -fɔ 'yie fei. E drɛ 'kɔ, ɛn lu -wlidɪ 'bɔ 'ji?>

²⁸ ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: <'An 'nanmanzan 'bɛ drɛ.> ɛn -yee minnən 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Kɔ "ta -ko -a "sɔvlɛa?>

²⁹ ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: <-Cɛjɛ, te 'ka drɛ dɪ! "Təgɔ "cɛɛ vɪ 'nan ka lu -wlidɪ 'sɔla bɛ, 'ka 'saa 'pa 'va.

³⁰ 'Ka o 'tɔɪ 'o trɔ 'e cin va -trilii, -e 'saa 'tɛ tɔ 'e bɔ. 'Saa 'tɛ tɔ -man bɛ, maan ve 'saa 'tɛnən lɛ 'nan, 'o lu 'wlɛ -wlidɪ "sɔula 'e 'flin, 'wɛɛ -yrɪ, -e 'wɛɛ 'tɛ 'blɪ. ɛn 'saa bɛ, 'wɛɛ 'tɛ, -e 'wɛɛ 'sɛn 'mɛn 'trɛbɔ -ji.> »

Fei fɛ 'wlɛ 'tɔ man -kənnən 'lee 'mannyan man -kənnən

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-21)

³¹ Zozi-kənnən "pee -fɔ "nyian -wlɛ. E 'nan: «Bali -le mingənnən -blidɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'bɛ fei fɛ 'wlɛ "wɛnnən 'tɔ 'si, ɛn yaa -fɔ 'yee fei. ³² Fei fɛ 'wlɛ zɪɛ -a "wɛnnən "mlian fei fɛ 'wlɛ

πῆενον ἔν ἡμῖν -α -φῶ "fei βε -α da. 'Pian -te waa -fῶ ἔν e 'bῶ βε, -α -dan "mlian fei 'wlε πῆενον da. E dra "le yiba 'zῶ, te "lomannun a o "kῶε "tῶnan -α plan -ji.»

³³ Ἐν e -kῶnnen "pee -fῶ "nyian -wlε. E 'nan: «Bali -le mingῶnnen -blidi ἡμῖν da βε, -nyren 'gῶ. E ya "le lumῶn -tu 'bε -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wennῶn 'wῶ "va, ἔν yaa baa. 'Mannyan zιε e -fari -pu 'bῶ siiman 'e πῆενον.»

*-Mε "le "wεan ἔν Zozi 'wι tin 'ba -kῶnnen "ji?
(Mk 4.33-34)*

³⁴ -Kῶnnen "ji ἔν Zozi wι πῆενον zιε -α 'vι minnun "kaga "ἔν 'o cin 'yι βε -wlε. Ya'a 'wι 'tu vιλε -wlε te e 'ka -kῶnnen "ji di. ³⁵ Zozi -α drε zιε 'nan, -e 'wι ἔν Bali 'lewei vιzan -α 'vι βε, 'e 'λε sῶῶ. Bali 'lewei vιzan -α 'vι 'nan:

«-Kῶnnen "ji ἔν an 'wι tin "baa minnun λε.

'Wιnun ἔν o -fu 'e γῶῶdi

'trεda pou sianan "trilii

-e 'e 'bῶ cεεgῶ yi -α βε,

maan ve minnun λε.»

Zozi lu 'wlε -wλidi "man -kῶnnen "ci 'vι

³⁶ "Bε -sru, Zozi minnun "kaga zιε o 'tuι, ἔν e -ku "kῶnnen 'o 'vale 'e -srunῶn 'a. -A -srunῶn pli "man, ἔν o 'nan -yρε 'nan: «-Kῶnnen "ἔν yia -fῶ lu 'wlε -wλidi "da βε, 'i -ci vι 'kῶε!»

³⁷ Ἐν Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «Min ἔν, e 'saa 'fῶ βε, 'an 'bῶ Blamin -pu ἔν. ³⁸ Fei 'bῶ βε, 'trεda ἔν. 'Saa 'wlε βε, minnun ἔν o 'ta wῶla Bali -sru "bε o ἔν. Lu 'wlε 'wλidi "bε, minnun ἔν o 'ta wῶla Satan -sru "bε o ἔν. ³⁹ Min zιε -α 'nanmanzan ἔν e lu 'wlε 'wλidi wεen βε, Satan ἔν. 'Saa 'te tu βε, yi ἔν Bali 'trεdanῶn -le tin "baa βε -nyren. Ἐν 'saa -tenῶn βε,

Bali-le 'pasianən nən laji bε o nən. ⁴⁰ O lu 'wle 'wliɔ 'tε bli, 'wɪ 'tɔwli zɪε -yεε dra yi nən Bali 'trɛdanən -le tin "baa bε -a da. ⁴¹ 'Wɪ nən e -taa "drɛlɛ bε -nyrɛn 'gɔ: 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'mɛn 'pasianən nən laji bε o "paa -sia. 'Wɪ 'wliɔ 'drɛnən, 'lee minnun nən waa dra -e min 'e 'wɪ 'wliɔ "drɛ bε, 'mɛn 'pasianən o bo "va minnun nən Bali mingənnən -ble o da bε o yei. ⁴² O minnun zɪε o -sɛan 'tɛ -dan 'va. Fɛnan nən -wuɔɔɔ 'lee 'shɛ da -bliɔ cɪ bε -a -nan. ⁴³ Tɔɔn -e minnun nən o 'ta 'wɔla Bali -sru "bɛ, o ta 'e 'sɔ 'o 'tɪ "le mingənnən trɛda, te o -san a "le yidɛ 'san -le 'wɪ 'zɔ. Min nən 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bε -a san 'e man!»

Zozi-kənnən "fɔ -gan da

⁴⁴ Zozi "e 'nan: «Bali -le mingənnən -bliɔ min da bε -nyrɛn 'gɔ. E ya "le 'nan -gan -tɔ nən 'e yɔɔɔ fei -tɔ da. Min -tɔ -kɔ, e -gan zɪε -a 'yɪ, ɛn "e yɔɔ "nyian. -A cɪ "nranman "bɔɔ -le "wɛan, e 'yee fɛnun pɛɛnən 'tan, ɛn e -kɔ fei zɪε -a 'lɔlɛ -a man "lala -a.»

⁴⁵ ɛn e -kənnən "pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingənnən -bliɔ min da bε, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le 'fle 'tanzan -tɔ 'bɛ cɪ fe -tɔ nən -a 'fle a "le -siga -zɔ bε -a -mie -wɛɛnan 'nan -e 'e 'lɔ. ⁴⁶ Fɛ zɪε yaa -tɔ 'yɪ te -a 'fle a 'kpa tɪglɪ. E -kɔ, e 'yee fɛnun pɛɛnən 'tan, ɛn e -ta -a 'lɔlɛ -a man "lala -a.»

Zozi-kənnən "fɔ pɔ -tɛ "se "da

⁴⁷ Zozi-kənnən "pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingənnən -bliɔ min da bε, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'bɛ 'kɔ 'yee "se 'wɛɛnlɛ 'yɪ 'va. "Se zɪε pɔ 'tɔ 'tɔɔ pɛɛnən 'sɛn -ji. ⁴⁸ Zɪ e 'fa bε, minnun -a klan 'yɪ 'plo da, o -nyran, ɛn waa fa bɔɔɔ 'sia. Pɔ 'kpa nun nən "va "bɛ, -wɛɛ -sɛn -pɔ -ji, ɛn -a -wliɔɔn

bε, -wεε wεεn. ⁴⁹ 'Wl 'tɔwli zɪε -yεε dra yi nɛn Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bε, -a da. Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bε, o -taa "min -wliɔn bɔle "va minnun nɛn o 'ta 'wɔla Bali -sru "bε o yei. ⁵⁰ O minnun zɪε o -sɛan 'tɛ -dan 'va. Fɛnan nɛn -wuɔɔɔ 'lee 'shɛ da -blɔɔɔ cɪ bε -a -nan.»

⁵¹ Ɛn Zozi -a laabu 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪε -a -ci 'man?»

O -yrɛ 'nan: «-Inyan!»

⁵² Ɛn e -wlɛ 'nan: «Kaa 'vɪ 'kpa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e Bali -le 'fluba -tɔa ɛn e -sɔɔnla 'an -sru "bε, te e drɛ "le "kɔnnɛn san ceje -le 'wɪ 'zɔ. E 'wɪ cejenun 'lee 'wɪ 'trɛnun "paaman 'yee "kɔnnɛn 'nɔn 'ji.»

*Zozi 'kv Nazareti
(Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)*

⁵³ Zɪ Zozi cɛɛn -kɔnnɛn "nun zɪε -a -fɔɔɔɔ man bε, ɛn e 'si 'nan, ⁵⁴ e -kv 'e fla. Zɪ e 'bɔla -nan nun bε, e 'wɪ "paadɪ 'sia -wee cin yɪ 'kuin. Min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ ɛn o 'nan: «-Tɪε 'wɪ 'tɔɔɔɔ paa "ji? Ɛn yaa dra 'kɔ 'lɔɔ ɛn e 'lebo "fɔ wɪnun dra? ⁵⁵ Min nɛn e cɪ -a bε, kvɔ -tɔa. Yiba "nyaanzan nɛn 'gɔvɛ -a -pɪ nɛn. Ɛn Mari 'bε cɪ -a "bɔ "a. Ɛn -a "bɔɔɔnun nɛn Zaji 'lee Zozeɔvɔ 'lee Simɔn 'lee Zud -a. ⁵⁶ Ɛn "nyian bε, -a "blunun pɛɛnɔn a -kaa fla 'gɔ. -Yee 'wɪ 'tɔɔɔɔ 'lee 'lebo "fɔ wɪnun drɛɔɔɔ 'labɛ nyin zia nɛn yεε 'si?» ⁵⁷ 'Wɪ zɪε ya'a o ci 'sɔle dɪ. -Yee "wɛan nɛn wa'a 'wlɛ "man -e 'o yi -tɛra "da "dɪ.

-A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Te Bali 'lewei vɪzan a 'e fla, ɛn -te 'bε "cɛɛ dɪ 'nan e ya 'yee "kɔnnɛn "bε, minnun yiε 'ka "naan "man "dɪ.»

⁵⁸ Minnun 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪ -le "wɛan, ya'a 'lebo "fɔ wɪ "kaga "drɛlɛ fɛ zɪε -a -nan dɪ.

14

*Min -batize drɛzan Zan -kanan wɪ nɛn 'gʊ
(Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)*

¹ Tʊ zɪɛ -a man nɛn, mingɔnnɛn Erodi nɛn e Galile 'lɛglɔn "paala bɛ, e Zozi 'le 'wɪ 'man. ² Yaa 'vɪ 'e 'wɪlunɔn lɛ 'nan: «Min 'labɛ min -batize drɛzan Zan nɛn! E wɪuan -kanɔn 'va, -yee "wɛan 'plɛblɛ a -yrɔ ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnun dra.»

³ 'Wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ ɛn Zan 'bɔ 'ka bɛ, -nyrɛn 'gʊ: Erodi 'bɛ 'vɪ 'nan o Zan 'kun, o -yrɪ, -e 'o -fɔ -pʊ 'kuin. Erodi 'e "bʊɪ Filipʊ nan nɛn waa laabo Erodia bɛ -a 'si 'e 'lɔ, ɛn yaa 'pa. ⁴ 'Wɪ zɪɛ e 'nan Zan man, tʊ pɛɛnɔn man bɛ te yaa ve Erodi lɛ 'nan: «-A -si 'ka 'i 'lɔ -e 'i "bʊɪ nan 'pa dɪ.» ⁵ -Yee "wɛan Erodi a "va 'nan 'e Zan -tɛa. 'Pian "klan a "ji minnun 'le "wɛan, kɔɔ min pɛɛnɔn Zan "siala Bali 'lewei vɪzan -a.

⁶ Erodi -ya yi "fɛdi drɛdɪ 'bɔ. Yi zɪɛ -a da bɛ Erodia 'lu "dre 'tan minnun nɛn Erodi o laabʊ "fɛdi da bɛ o 'lɛ. -Yee "dre 'tandɪ Erodi ci 'sɔ "fo. ⁷ -Yee "wɛan e -tɔ 'e 'wei da nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ oo fɛ nɛn i ya "va "bɛ, 'i vɪ 'mɛn, maan -nɔan 'yie.»

⁸ -A "bʊ 'wɪ wʊʊ "ji, ɛn e 'nan Erodi lɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo -va nɛn an cɪ. 'I -nɔn 'mɛn -naagʊ "plɛdi da!» ⁹ 'Wɪ zɪɛ e trun -fɔ mingɔnnɛn Erodi man. 'Pian e -tɔ 'e wei da 'va, ɛn "nyian bɛ minnun nɛn "fɛdi da bɛ -wee "wɛan, ya'a 'kɔlaman -e 'e vɪ -cɛjɛ dɪ. -A -nan nɛn e wɪ "man, ¹⁰ ɛn e min 'pa 'sia 'nan 'e 'kʊ Zan -wulo 'cɛn -pʊ 'kuin. ¹¹ Yaa cɛɛn, ɛn e -ta -a "plɛdi da. Waa -nɔn nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ, ɛn e -kʊ -a 'e "bʊ "lɛ.

¹² "Bɛ -sru, Zan -srɛnɔn 'ta Zan -kadɪ 'silɛa, ɛn o -kʊ -a wʊlɛ. 'Wɪ nɛn e 'bɔ "man "bɛ, ɛn o -kʊ -a 'sinan 'palɛ Zozi lɛ.

*Zozi 'blifε-nən min -kpi 'soolu lε
(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)*

¹³ Z₁ Zozi 'w₁ z_{1ε} -a 'man bε, e -f₀ -klv -ji, εn e 'si fε z_{1ε} -a -nan. E ya 'vale 'e -kəan fənan nən e c₁ flu bε -a -nan. 'Pian min "kaga -a -kənnən 'y₁, o 'si 'fla, εn o -k₀la -a -sru 'o 'cəin ji. ¹⁴ Z₁ e s₀ənlā -klv -ji bε, e minnūn 'y₁ "kaga, εn o nyrinda -sən "da. -A -nan nən -cənən nən minnūn z_{1ε} o yei "bε e o beli.

¹⁵ Z₁ funninmlan "ta "paala bε, εn -a -srunən pli "man, o -yrε 'nan: «-Pei "ta taan, min 'ka 'nyəanla 'g_v d₁. -Yee "wεan 'i v₁ minnūn lε 'nan, 'o 'k_v 'fla -e 'o 'wee -blifənūn 'l₀, o -bl₁.»

¹⁶ εn Zozi -a 'v₁ 'e -srunən lε 'nan: «O -k₀laman o -fo 'g_v, 'ka 'blifε -nən -wlε 'ka 'b₀a!»

¹⁷ εn o 'nan -yrε 'nan: «'Kp₀ūn 'soolu 'lee p₀ 'fili "cε "nən 'k_v 'l₀ 'g_v.»

¹⁸ εn Zozi "e 'nan: «'Ka 'ta -a 'mən!» ¹⁹ "Bε -sru εn yaa 'v₁ minnūn "kaga z_{1ε} -wlε 'nan, 'o -nyran lu da. E 'kp₀ūn 'soolu 'lee p₀ "fli z_{1ε} -a 'si, 'e yra -t₀ laji, e Bali muo "f₀. "Bε -sru e 'kp₀ūnnūn 'b₀ "nən jεn, εn yaa -nən 'e -srunən lε 'nan 'o -pli "minnūn 'b₀ man. ²⁰ O pεənən -a bl₁, o 'kan. -A pl₀en nən e -f₀ bε, waa tre 'e cin man, e saannən -fuda "fli 'fa. ²¹ Minnūn nən waa bl₁ bε, o "nən b₀a -kpi 'soolu, te wa'a nannannūn 'lee l_mənnūn "nrən lε d₁.

*Zozi 'ta 'wv 'yi yiε da
(Mk 6.45-52; Zan 6.15-21)*

²² "Bε -sru, εn e -t₀ 'e -srunən man 'nan, 'o 'f₀ -klv -ji 'o 'tr₀a 'e 'lε 'yi -sru. E -f₀la "da 'nan -e 'e -si -nən minnūn 'bε -wlε. ²³ Z₁ minnūn -nyan -nan bε, e p₀n -t₀ tri εn e -k_v Bali tr_v 'balε 'e 'saza. Funninmlan 'pla te e ya fε z_{1ε} -nan 'e 't₀wli. ²⁴ T_v z_{1ε} -a man bε, te

-klv -sru 'bɔ 'kɔɔbli. 'Pian te -klv 'bɔ a 'e yra yɪnan 'yi nɛn e 'blv -fɔa "bɛ -yrɔ, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman o da zia.

²⁵ Zɪ tv 'cɛn mannɛn 'wɪdɪ 'sia bɛ, ɛn Zozi 'kɔla o -sru 'ta wɔdɪ -a 'yi yiɛ da. ²⁶ Zɪ -a -srunɔn -a 'yɪ, te e ya 'ta wɔnan 'yi yiɛ da bɛ, o ci nrɔn 'nan: «Min lei nɛn!» "Klan o -tɛa "le "wɛan o -paandɪ 'sia 'plɛblɛ.

²⁷ ɛn Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Ka 'fɔ flu. Maan nɛn, te 'ka "klan dɪ!»

²⁸ ɛn Piɛri "e 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, -te bii nɛn bɛ, 'yian laabv -e 'an 'lɔ 'i 'va 'ta wɔdɪ -a 'yi yiɛ da.»

²⁹ ɛn e -yrɛ 'nan: «'I 'ta!»

Piɛri 'si -klv -ji, ɛn e 'ta wɔladɪ 'sia 'yi 'yiɛ da te e -ko Zozi 'va. ³⁰ 'Pian zɪ yaa 'yɪ 'nan fulɔ "fɛɛnman 'plɛblɛ bɛ, "klan -sɛn "ji, ɛn e -wladɪ 'sia 'yi 'wlu. -A -nan nɛn e -paandɪ 'sia. E 'nan: «Minsan, 'yian 'sɔ 'yi 'lɔ.»

³¹ 'Nun tɔɔn Zozi 'e 'pɛ 'sɔ "ji, yaa 'kun, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yie yi -tɛradɪ 'an da a "wɛnnɔn. -Mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'ci -fɔɔdɪ 'sia?»

³² -A -nan nɛn o -fɔ -klv -ji, ɛn fulɔ "fɛɛndɪ 'le 'tɔ.

³³ Tɔɔn ɛn -a -srunɔn 'o "pɔ sɔɔn "wlu, waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-A -sa 'ka "fo "dɪ, Bali -pɪ nɛn yia.»

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezarɛt

(Mk 6.53-56)

³⁴ O 'yi zɪɛ -a cɛɛn 'ji, ɛn o 'bɔla Jenezarɛt 'lɛglɔn 'ji. ³⁵ Minnun nɛn o -nyɛanla fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, waa -kɔnnɛn 'yɪ. -A -nan nɛn o minnun 'pa 'sia 'o "srɔn 'flanun da, ɛn minnun -ta -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'a -yrɛ. ³⁶ ɛn o toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e 'si -nɔn 'wlɛ -e 'o klɛ -yee sɔ 'lɛbo "tun "man. Minnun pɛɛnɔn nɛn o -kɔla klɛdɪ -a -yee sɔ 'lɛbo "man bɛ, -cɛ 'si o man "fo.

15

Zuif 'nən tranun kluda wɪ (Mk 7.1-13)

¹ "Bε -sru, εn Farizen 'nən -mienun 'lee 'fluba 'ci vɪnən -mienun 'si Zeruzalem, o -ta Zozi 'va, εn waa laabv -yrɔ 'nan: ² «-Mε "le "wεan nɛn 'i -srunən 'ka 'ta 'wɔla -kaa tranun kluda wɪnun da dɪ? "Wεε fɛnun -bli bε, wa'a 'o 'pε -man foeman "le zɪ -kaa tranun -a 'vɪ bε -yee 'wɪ 'zɔ dɪ.»

³ εn Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «'Ka 'bɔ "nun, -mε "le "wεan nɛn -kaa tranun kluda wɪ 'tɔ 'ji bε, ka'a 'ta 'wɔla Bali -le -pei -tɔ wɪnun da dɪ? ⁴ Bali "e 'nan: <'I "tɪ 'lee 'i "bv "bε, 'i yɪε 'e 'nan o man.> εn yaa 'vɪ "nyian 'nan: <Min nɛn e wɪ -wɪdɪ 'e "tɪ "lε, -te 'bε "cεε dɪ e wɪ -wɪdɪ 'e "bv "lε bε, -a san zɪε 'o -tε.> ⁵ 'Pian 'ka 'bɔ "ka "paaman minnun ji 'nan, min nɛn yaa 'vɪ 'e "tɪ -te 'bε "cεε dɪ 'e "bv "lε 'nan: <"Lala nɛn 'an 'ci nrən 'nan 'an "paa -a 'ka 'va bε, an "ta -a -nɔan Bali lε.> ⁶ -A san zɪε -te -a yɪε 'ka 'nanlε 'e "tɪ 'lee 'e "bv "man dɪε, ya'a fε -tɔ dra dɪ. 'Wɪ zɪε yaa -kɔɔnman 'nan, ka Bali wei klu -sran 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a. ⁷ Wei "flivli 'nən! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'ka man bε, 'wɪ 'kpa nɛn. Yaa 'vɪ 'nan:

⁸ <Bali "e 'nan:

Minnun 'labε,

waan 'tɔ 'yi "ve 'o 'le lou,

'pian o jinun bε,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

⁹ -Wee 'an 'sudɪ bε -a "nɛn "ka "dɪ.

Kɔɔ -peinun nɛn blamin a -tɔ bε,

-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji 'nan

-yεε cɪ Bali -le -sɪ -a.> »

*-Mε "wι 'bε min "tri -tαa Bali 'λε?
(Mk 7.14-23)*

¹⁰ "Bε -sru εν Zozi minnun laabu 'e "srøn "kogo, εν e 'nan -wλε 'nan: «'Ka "trøen "tø -e 'ka 'wι 'gυε -a -ci man 'kpa! ¹¹ Fε nen e "sia bei -e 'e -wla "min ji bε, ya'a min "tri 'tαa Bali 'λε dι. 'Pian fε nen e "sia min ji -e 'e bøla bei "bε, -yεε min "tri -tαa Bali 'λε.»

¹² Tøøn εν -a -srunøn pli "man, εν o 'nan -yρε 'nan: «'Wι nen yia 'vι 'gυε, e wla Farizen 'nøn man. Yia -tαa Zi?»

¹³ Εν Zozi -a 'vι 'e -srunøn λε 'nan: «Fε pεenøn nen 'an "ti "nen laji bε, -yεε "cεε 'wλε 'fø 'tre 'ji dιe, o -taa -a "sυøλεa. ¹⁴ 'Ka o 'tυι ziε! Yiε 'winøn nen waa, εν o ya "vale 'o -si -køønman minnun nen o yie a 'e 'widι bε -wλε. -Te yie 'wizan -tv a -si -køønnan yie 'wizan -tv λε bε, o "flinøn -tea "klu -ji.»

¹⁵ Εν Pieri -a 'vι Zozi λε 'nan: «-Kønneν "nen yia -fø 'nan min "tri -tαa Bali 'λε bε, 'i -ci vι 'kυε.»

¹⁶ Εν Zozi "e 'nan -yρε 'nan: «'Ka 'bø "nyian, "ka "ya wo tian minnun nen wa'a 'wι 'ci maan dιe waa?

¹⁷ -Mε dre ka'a 'wι 'ci maan dι? Fε pεenøn nen e -wlamlan min 'le bε, e -ko min -pøn -ji, εν -a 'bø 'a nen o -fαa "lua. ¹⁸ 'Pian fε pεenøn nen e bøala min 'le bε, e "sia min souba ji, -yεε min "tri -tαa Bali 'λε. ¹⁹ Køø min souba ji nen ci "nrøn dι -wli dι pεenøn "sia: min -tε dι a -tv, min nan -wε dι a -tv, min -sran -wε dι a -tv, nyinnandι li 'lee -kønneν -a te wa'a 'o cin 'pale dιe e ya -tv, crin wø dι a -tv, 'wlu 'sendι minnun man a -tv, 'widι min man -wli dι "a -tv. ²⁰ 'Winun ziε -a dre dι 'bε min "tri -tαa Bali 'λε. 'Pian -te min fε -blι 'e 'pε -man "tri "a bε, ya'a min "tri 'tαa Bali 'λε dι.»

*-Pεn li -tv yi -tera Zozi da
(Mk 7.24-30)*

²¹ Zozi 'si fε zιε -a -nan, εn e -kv Tir 'lee Sidon 'leɣlɔn 'ji. ²² 'Leɣlɔn zιε -a -ji 'nɔn bε Zuif 'nɔn "cεε waa dɪ. -A -nan lɪmɔn -tɔ 'bε 'ta Zozi 'lε, εn e paan -yrε. E 'nan -yrε 'nan: «Minsan, David kluda min, 'an nyrinda 'e 'sɛn 'i da. -Yɔ -wliɔ "a see 'panan 'an 'lu man.»

²³ 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tɔ 'silε "da "man "dɪ. En -a -srunɔn pli "man, o toba -fɔ Zozi lε 'nan: «'l fε -tɔ drε -e lɪ 'gɔε 'e lɪ 'e da, kɔɔ -a -nan 'mɔn te e -paanman -kaa -sru.»

²⁴ En Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «Izraɛl 'nɔn 'saza 'va nɛn Bali 'an 'pa 'sia. -Wεε cɪ "le 'blanun nɛn -si 'san -wɔɔ "bε -wee 'wɪ 'zɔ.»

²⁵ 'Pian lɪ zιε e -ta 'e "po sɔɔnla Zozi 'wlu εn e -yrε 'nan: «Minsan 'i yra 'si, 'i 'pa 'an 'va!»

²⁶ Zozi "e -yrε 'nan: «E 'ka 'wɪ "yi "a -e min 'e 'yee 'nɛnnun -blɪfε 'si 'e -nɔn -plennun lε dɪ.»

²⁷ En lɪ zιε e 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, Minsan! 'Pian -plennun bε, o "tɪ 'nɛan plɔɛn nɛn e -sɛanla bε, -nyrɛn waa -ble.»

²⁸ Tɔɔn Zozi "e -yrε 'nan: «'Yie yi -tɛradɪ Bali da a -dan. 'Wɪ nɛn i cɪ "va "bε 'e 'lε sɔɔ 'yiɛ!» Tɔ 'bɔ 'lein zιε -a wlu nɛn -a 'lu beli.

Zozi min "kaga beli

(Mk 7.31-37)

²⁹ 'Bε -sru Zozi 'si fε zιε -a -nan, εn e -kv Galile 'yi man. E pɔn -tɔ tri, εn e -nyran "da. ³⁰ En minnun -tadɪ 'sia "va "kaga. O -ta 'o 'lɔ le minnun nɛn o "tun "bo bε waa, 'lee yiɛ 'winɔn, 'lee minnun nɛn o man mɛn -mie -ka o man bε waa, 'lee bobonun, 'lee -cε -tɛnɔn "kaga "pee "nyian. O -ta waa εn o o -sran -a 'lε, εn e o pɛɛnɔn beli. ³¹ Bobonun wɪ, minnun nɛn o man mɛn -mie -ka o man bε e drε "plɔnblɔn 'e "pa 'ji, minnun nɛn o "tun "bo bε o 'ta 'wɔ, yiɛ 'winɔn

fɛnan 'yɪ, zɪ minnun 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'plo 'fɔ, ɛn o Izraɛl 'nɔn 'le Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia.

*Zozi 'kpɔun pli min -kpi sinjɛn man
(Mk 8.1-10)*

³² Zozi 'e -srunɔn laabv, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Min "kaga 'labɛ, o nyrinda -sɛan 'an da, kɔɔ o yi yaaga nɛn 'an "srɔn 'gʊ, ɛn o -blɪfɛ "ka "nyian dɪ. An 'ka "va 'nan 'an o lia 'o da 'o 'ci le dra -a dɪ, "tɔgɔ o "koe 'e 'si 'o da -sia.»

³³ -A -srunɔn 'e -yrɛ 'nan: «Fɛnan nɛn -kaa cɪ 'gʊɛ, min 'ka 'nyɛanla 'nan dɪ. Nyin zia nɛn kv -blɪfɛ "kaga "ye -e 'kv -nɔn min "kaga zɪɛ -wlɛ o 'kanvɛ -a?»

³⁴ ɛn Zozi -a laabv -wɔ 'nan: «-Blɪfɛ "cɛ "nɛn 'ka 'lɔ?»

ɛn o -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnɛn "wɛnwɛnnɛn -mie nɛn 'kv 'lɔ.»

³⁵ Tɔɔn Zozi 'e 'nan minnun lɛ 'nan 'o -nyran "tra.

³⁶ E 'kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnɛnnun zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. "Bɛ -sru yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ, ɛn waa pli minnun man. ³⁷ O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fʊ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn 'sɔravli 'fa. ³⁸ Minnun nɛn waa blɪ bɛ, o "nɛn bɔa -kpi sinjɛn, te wa'a nannannun 'lee lɪmɔnnun "nrɔnlɛ dɪ. ³⁹ Zɪ Zozi 'si -nɔn minnun lɛ o -kv bɛ, ɛn e -fɔ -klv -ji, e Magadan 'lɛglɔn 'ji si 'sia.

16

*Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka Zozi -le 'wɪ 'ci maan dɪ
(Mk 8.11-21; Lk 12.54-56)*

¹ Farizɛn 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn pli Zozi man, ɛn o 'tan "man 'wɪ 'tʊ laabɔdɪ -a -yrɔ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tʊ drɛ laji -e 'o -tɔ 'nan Bali -le 'plɛblɛ a -yrɔ.

² En Zozi "e 'nan -wle 'nan: [«-Te funninmlan 'pla te laji a 'tendɛn bɛ, kaa ve 'nan, "trɛ "bɛ fɛnan -kɔan 'e siadı "da. ³ En bodrun -te fɛnan a -suglɔɔ bɛ, kaa ve 'nan, cɛɛɣv laa -fɛan. 'Wɪ nɛn e "ta dra laji bɛ, kaa -tɔa. 'Pian 'wɪ nɛn 'bɛ ci drɛnan 'ka 'bɔ yiɛ man 'gʊɛ, ka'a 'bɛ 'ci maan dɪ.] ⁴ -Naagʊnɔn, ka ya min -wɪdɪnɪn -a, ka cɛɛn Bali man, ɛn ka ya "va 'nan, 'an 'wɪ 'tʊ drɛ -e 'e -kɔɔn 'nan Bali -le 'plɛblɛ a 'an 'lɔ. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gʊ dɪ, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali 'lewei vɪzan Zonazi man bɛ -a dɪɛ.» En e o 'tʊl, e -kv.

Zozi 'wɪ 'pla 'e -srɪnɔn lɛ Farizɛn 'nɔn 'le 'wɪ "paadı da
(Mk 8.14-21)

⁵ Te -a -srɪnɔn "ta -ko 'yi -sru 'zianun bɛ, o ci 'san 'kpɔun siadı man. ⁶ Zi o 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn Zozi "e -wle 'nan: «'Ka yiɛ 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa Farizɛn 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

⁷ -A -srɪnɔn 'o 'ci nrɔn, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Ka'a talɛ 'kpɔun -a dɪ, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.»

⁸ Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e 'nan -wle 'nan: «'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn. -Mɛ "le "wɛan nɛn 'ka 'ci nrɔn 'nan, ka'a 'talɛ 'kpɔun -a dɪ, -yee "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. ⁹ 'Wɪ klɔ 'ka 'ka 'ji dʊv? -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, an 'kpɔun 'soolu pli min -kpi 'soolu man, waa blɪ o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fʊ bɛ e saannɛn 'fa wɛa? ¹⁰ En -a cin 'e 'tɔ 'ka 'ji "nyian 'nan, an 'kpɔun 'sɔravli pli min -kpi sinjɛn man, waa blɪ o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fʊ bɛ e saannɛn 'fa wɛa? ¹¹ 'Cee 'wɪ 'ci mandɪ a 'plɛblɛ. Ma'an 'kpɔun -le 'wɪ vɪɛ 'cɛɛ dɪ.

'Pian maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

¹² ɛn -a -srunɔn -a -ci 'man "mɛn 'nan, 'mannyan nɛn waa -sɛan 'kpɔun -va bɛ, -yee "wɛan "cɛɛ e 'nan 'o yie 'tɔ 'o 'fli -va dɪ. 'Pian Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn -le 'wɪ "paadɪ nɛn yaa ve.

*Min nɛn Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a 'vɪ
(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)*

¹³ Zɪ Zozi 'bɔla Sezare Filipɔ 'lɛglɔn 'ji bɛ, ɛn yaa laabu 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ bɛ minnun 'o 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

¹⁴ ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -mienun "o 'vɪ 'nan, min -batize drezan Zan nɛn e -ka bɛ, -nyrɛn 'yia. ɛn min plɔɛn "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nɛn 'li bɛ, -nyrɛn 'yia. ɛn o -mienun "o 'vɪ 'nan Bali 'lewei vɪzan Zeremi nɛn 'li bɛ, -nyrɛn 'yia. ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'li bɛ -a -tɔ 'bɛ fuɔ, -nyrɛn 'yia.»

¹⁵ ɛn yaa laabu 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

¹⁶ Simɔn Pieri "e -yrɛ 'nan: «I ya Crizi nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a. Bali nɛn -a yie cɪ "man "bɛ -a -pɪ nɛn 'yia.»

¹⁷ ɛn Zozi "e 'nan: «Zonas -pɪ Simɔn, 'yie 'wɪ a "yi. Kɔɔ blamin "cɛɛ 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔ 'i 'ji dɪ, 'pian 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -yɛɛ -cin -tɔ 'i 'ji. ¹⁸ Maan ve 'yie 'nan, 'i 'tɔ nɛn Pieri, -a -ci puo. ɛn puo zɪɛ -a da nɛn an -taa 'mɛn -leglizi -tɔlɛa. Fɛ -tɔ 'ka 'trɛ 'gʋɛ -a da -e 'e -leglizi zɪɛ -a -wi dɪ. ¹⁹ Bali -le mingɔnnɛn trɛ bɛ, maan -lagle 'wɛ -nɔan 'yie. Fɛ o o fɛ nɛn yia ve "man "cɛjɛ 'trɛ 'gʋɛ -a da bɛ, te o -cɛjɛ 'vɪ "man laji. ɛn fɛ o o

fɛ nɛn yia "kuan 'i 'pɛ "fli "a 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, te waa 'kun o -pɛ "fli "a laji.»

²⁰ -A -nan nɛn Zozi 'e -srunɔn "trɔɛn nyuɔn 'kɫagla. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wʊ min lɛ 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -nyrɛn 'yaa dɪ.

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanɔn 'va wɪ 'vɪ
(Mk 8.31-33; Lk 9.22)*

²¹ -E 'e 'sia tʊ zɪɛ -a man bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ nɛn e 'ta -daa "bɔɛ Zozi man bɛ yaa vidɪ 'sia 'e -srunɔn lɛ. E 'nan -wlɛ 'nan: «An -ko Zeruzalɛm. Min cejunun, 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'tɛ "kaga "paa 'an da. Waan -tɛa, -a yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

²² -A -nan nɛn Pɪɛri -a laabu 'o "fli yei, ɛn e 'wɪ pladɪ 'sia -yrɛ 'kɫagla. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'wɪ zɪɛ te 'an man 'i da "fo "dɪ, te Bali 'e -si -nɔn dɪ.»

²³ Zozi 'e yra -tɔ Pɪɛri da, ɛn e -yrɛ 'nan: «Satan! 'I 'si 'an -sru! Te 'i 'si -tɔ 'an 'lɔ dɪ! 'Wɪ nɛn 'i 'ci "nrɔnman "da "bɛ, -a da "cɛɛ Bali e ci "nrɔnman dɪ. Blamin -le ci "nrɔndɪ nɛn 'i 'wulo -ji.»

*Zozi -sru 'ta wʊdɪ
(Mk 8.34-9.1; Lk 9.23-27)*

²⁴ "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Min nɛn e ya "vale 'e dra 'an -sruzan 'a bɛ, 'e 'wɪ yra yidɪ man, ɛn 'e 'wɪ 'kadɪ man yiba "plan da, -e 'e -sɔnla 'an -sru. ²⁵ Kɔɔ min nɛn e ci 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da bɛ, ya'a ye dɪ. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo ɛn yaa -nɔn 'mɛn bɛ, -a san 'bɛ 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye. ²⁶ ɛn -te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, te 'belidɪ 'ka -yrɔ "dɪɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Fɛ -tʊ 'ka 'trɛ 'gʊɛ -a da -e min 'e 'yee 'belidɪ ta pan wʊ -a dɪ. ²⁷ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ maan -cin -tɔ 'ka 'ji, kɔɔ tʊ nɛn an -ta pee

wo bε, 'an 'bɔ Blamin -pɪ, an -taa 'an "tɪ "le 'tε 'san da 'kʊ 'vale 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bε waa. Tʊ zɪε -a man nɛn min -tʊ 'e drɛ wɪ man -kopa ye. ²⁸Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn nɛn 'an 'lɛ 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia dɪ.»

17

Zozi-srunɔn yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wlu (Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)

¹Yi 'shɛɛdʊ, "bɛ -sru ɛn Zozi 'kʊ pɔn loulou "tʊ da 'o 'vale Pɪɛrɪ 'lee Zajɪ 'lee 'e "bʊɪ Zan -a. ²Zozi 'kɔlɛ lɪla o yɪɛ man. -A yra 'bidɪ 'sia "le yɪdɛ 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn -yee sɔ drɛ 'fuvu 'yɪɪyɪ. ³ɛn o Moizi 'lee Eli 'yɪ -a "srɔn, te o -sɛɛ "wo 'o 'vale Zozi 'a.

⁴-A -nan nɛn Pɪɛrɪ -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, e drɛ 'wɪ "yɪ "a ɛn -kaa ta 'gʊ. -Te 'i wɪ "man "bɛ, an segle pannɛn yaaga -tɔa. -A -tʊ -kɔan 'yɪɛ vɛ, -a -tʊ -kɔan Moizi -le vɛ, ɛn -a -tʊ -kɔan Eli -le vɛ -a.»

⁵E -fʊ 'wɪ zɪɛ -a tin 'banan, ɛn "lolu -koei "nɛn e ya 'fuvu 'yɪɪyɪ bɛ, e -trɔa o da. -A -nan nɛn wei -tʊ wɪ "lolu -koei zɪɛ -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, e ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yɪ "bɛ -a. E ya 'an 'bli 'pa "da "nɛn -a. 'Ka "trɔɛn "tɔ -a wei lɛ!»

⁶Zɪ -a -srunɔn wei zɪɛ -a 'man bɛ, "klan -sɛn o ji, o tɛɛla 'o 'kɔlɛnɛn, ɛn 'o yra blula. ⁷'Pian Zozi pli o man, e klɛ o man, ɛn e -wlɛ 'nan: «Te 'ka "klan dɪ! 'Ka 'wluan lou!» ⁸-A -nan nɛn 'o 'wulo wluan lou, ɛn o Zozi 'yɪ 'e 'saza.

⁹Zɪ o ya 'sinan pɔn da -e 'o -sɔɔn "ji "bɛ, ɛn e 'wɪ 'pla 'e -srunɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka "sia -a -nan yɪnan 'gʊɛ, te 'ka -nan sɛɛ wʊ min lɛ dɪ, -trɪlɪɪ -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

10 -A -nan nɛn -a -srunɔn 'wɪ laabu -yrɔ. Waa laabu 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin 'vaa -e min 'sizan 'wɪ 'ji 'e 'ta?»

11 ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔnnɔn. Eli 'bɛ -taa 'e 'flin, -e 'e fɛnun pɛɛnɔn -tɔɔla 'e "pa 'ji.

12 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, ɛn wa'a 'silɛa min -a dɪ. 'Wɪ nɛn o cɪ "va "bɛ, waa drɛ -yrɛ. 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -yɛɛ bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, 'an yra ye -wlɔ.» 13 -A -nan nɛn -a -srunɔn -a -ci 'man 'nan, min -batize drɛzan Zan -le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ.

*Zozi -yv -wɪdɪ 'si 'nɛn 'tv -sru
(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43)*

14 Minnun nɛn o cɪ Zozi 'pɛnnan bɛ, Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga 'bɔ o man, ɛn min -tv -ta 'e "po "sran Zozi 'wɪ, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: 15 «Minsan, 'an 'pɪ nyirinda 'e 'sɛn 'i da! -Tɔwli "cɛ a "man, ɛn e ya 'e yra yɪnan -yrɔ "wɪdɪ. Tv -mie man bɛ, yaa -tɛa 'tɛ 'va, ɛn tv -mie man bɛ yaa -tɛa 'yi 'va. 16 An -ta -a 'i -srunɔn lɛ, wa'a -kɔlɛ -a 'belidɪ -a dɪ.»

17 Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Naagɔnɔn, 'cee yi -tɛradɪ Bali da "ka "dɪ, ɛn ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra. 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. Tv wɛa nɛn maan dra "nyian 'ka 'va? 'Ka 'ta 'nɛn 'bɔ 'a 'gɔ!» 18 ɛn Zozi 'a 'vɪ 'yv -wɪdɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'si 'nɛn 'gɔɛ -a -sru.» E 'si -a -sru ɛn 'nɛn zɪɛ e beli 'nun.

19 "Bɛ -sru, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fɔ 'o 'saza bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ku'a -kɔlɛ -yv -wɪdɪ zɪɛ -a -pindɪ -a dɪ?»

20 ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn, -yee "wɛan ka'a -kɔlɛ -a drɛdɪ -a dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te 'cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn "le fei fɛ 'wlɛ "wɛnnɛn -tv -le 'wɪ 'zv

bε, kaa ve pɔn 'labε -yrε 'nan: <'I 'sɔra fε 'gɔε -a -nan 'i 'trɔa -mien>, yaa dra. 'Wɪ 'tɔ 'ka 'kɔan, te ka'a 'kɔlaman -a drɛdɪ -a dɪ. ²¹ ['Pian -yɔ -wɪdɪ zɪε, min fε "sɔan, e Bali trɔ "baa 'vaa εn e -kɔlaman -a -pɪndɪ -a min -sru.›]

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluannan -kanɔn 'va wɪ 'vɪ
"nyian*

(Mk 9.30-32; Lk 9.43-45)

²² Yi -tɔ da te Zozi 'lee 'e -srunɔn a ciɪnan Galile 'lɛglɔn 'ji, εn Zozi -a 'vɪ -wɪε 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ bε, o "ta -daa 'an -nɔnlε minnun lε, ²³ -e 'waan 'tε. -A yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.» 'Wɪ zɪε yaa -srunɔn 'ta drε 'trɔdrɔ 'kpa.

Zozi 'lee Pɪeri 'sukɔlε -pan 'wɔ

²⁴ Lε -tɔdɔ pɛɛnɔn man bε Zuif 'nɔn nɛn -klɔnmɔnnun -a bε, o "lala -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le vε -a. -Yee "wɛan yi -tɔ da, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Kapanamo bε, minnun nɛn o "lala zɪε -a "sia bε, o pli Pɪeri man, εn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «"Lala nɛn minnun -a -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le vε -a bε, 'ka 'san "e -nɔan?»

²⁵ Pɪeri "e 'nan: «-Inyan, yaa -nɔan.»

"Bε -sru εn e wla 'kuin. -A -nan nɛn Zozi 'fɔ 'e 'flin, e 'wɪ 'gɔε -a laabɔ -yrɔ. Yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «Simɔn, 'i 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔε -a da. Mingɔnnɛnnun nɛn 'trε 'gɔε -a da bε, -tɪnun lɔ nɛn o 'sukɔlε "sia? 'O 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'lɔ nɛn waa "sia, -baa min peenun lɔ nɛn waa "sia?»

²⁶ εn e 'nan Zozi lε 'nan: «Min peenun lɔ nɛn waa "sia.»

Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, wa'a sia 'o 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'lɔ dɪ. ²⁷ 'Pian -te kɔa drε εn 'wɪ 'nan o man bε, e 'ka "yi "dɪ. -Yee "wɛan 'i 'kɔ 'yi man,

'i -kopa -fɔla 'yia. Pɔ tɛdɛ nɛn e -kopa zɪɛ -a "siala bɛ
'i -tɛ. 'I yɪɛ 'tɔ -a 'le! 'Lein 'wɛ nɛn -nan bɛ, 'i 'si -e 'i
-nɔn -wɛ 'mɛn vɛ 'lee 'yie vɛ -a.»

18

*-Tɪɛ cɪ Zozi -sruzan -dan a?
(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)*

¹ Tɔ zɪɛ -a man nɛn, Zozi -srunɔn pli "man, ɛn
waa laabɔ -yrɔ 'nan: «-Tɪɛ cɪ min -dan a Bali -le
mingɔnnɛn trɛda?»

² Zozi 'nɛn "wɛnnɛn 'tɔ laabɔ, yaa -tɔ o yei. ³ ɛn e
'nan -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, -te ka'a
lilɛa -e 'ka 'fli drɛ "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ dɪɛ, ka'a
'ko Bali -le mingɔnnɛn trɛda dɪ. ⁴ 'Pian min nɛn 'e
'fli drɛ "wɛnnɔn bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛda, e ya
min -dan a.

⁵ ɛn min oo min nɛn e min nɛn "le 'nɛn "wɛnnɛn
'zɔ -gɔ -a 'kun tɪɪɪ 'mɛn "wɛan bɛ, te 'an 'bɔ nɛn yaan
'kun tɪɪɪ.»

*'Ka drɛ 'yi -e 'ka vɪɛ 'ka 'si Zozi -sru "dɪ!
(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)*

⁶ «Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le
'wɪ 'zɔ bɛ, min oo min nɛn yaa drɛ ɛn -a -tɔwɪɪ "cɛ 'si
'an -sru "bɛ, -a "yi mlin -e 'o 'kɔɛbu -dan -fɔ -a 'klan
-e 'o -fɔ jemie -va.

⁷ 'Wɪ -taa "bɔɛ 'trɛdanɔn 'gɔvɛ o man, kɔɔ -wɛɛ dra
-e 'mɛn minnun 'o 'si 'an -sru. 'Winun nɛn waa -
maan 'lɔɔ -e min 'e 'si 'an -sru "bɛ, o ya 'trɛda "kaga.
'Pian min nɛn yaa drɛ ɛn 'mɛn min -tɔ 'si 'an -sru
"bɛ, 'wɪ -taa "bɔɛ -a san man. ⁸ -Yee "wɛan maan ve
'cɛɛ 'nan, -te 'i 'pɛ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'i 'cɛɪn 'bɛ -maan 'i 'wɪ
'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn -e 'i tuɔ -kɔɔbli. Kɔɔ -te i -kɔ Bali
va 'i 'pɛ ponɛn 'a, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'i 'cɛɪn ponɛn 'a 'i man

bε, -a "yi mlin 'i 'pε "fli 'lee 'i 'cεin "fli 'o 'fɔ 'i man -e 'wei 'tuɔ 'tε 'va bε, -a da. ⁹En -te 'i yie 'bε -maan 'i 'wɪ 'wliɔ "dra bε, 'i 'si "ji, -e 'i tuɔ -kɔɔbli. Kɔɔ -te i -ku Bali va yie 'tɔwli "a bε, 'bε "yi mlin 'i yie "fli 'o 'fɔ "ji, -e 'wei 'tuɔ 'tε 'va bε -a da.

¹⁰'Ka drε "yi! Minnun nεn o yi -tεala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ bε, te 'ka o drε 'ka 'pεla koda dɪ! Kɔɔ maan ve 'cεε 'nan, Bali -le 'pasianɔn nεn o yie -tɔa "minnun zie o va bε o ya bodrun funnin 'o 'tɔɔɔ 'an "tɪ "nεn laji bε -a 'lε. 'Wɪ nεn e bɔa "minnun zie o man bε -e 'o -nan 'sinan 'pa -yrε.»

-Te min 'wɪ 'wliɔ drε bε, waa dra 'kɔ?
(Lk 15.3-7)

¹¹ [«'An 'bɔ Blamin -pɪ an -ta 'nan -e 'an minnun nεn o 'san bε o 'si 'wɪ 'ji.]

¹²'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvε -a da! Min -tɔ -le 'bla a -yaa tɔ, εn -a -tɔ 'san "va. Yaa dra 'kɔ? Maan ve 'cεε 'nan, 'bla -fuba 'sɔrasien 'wle 'sɔrasien bε e 'o "tɔε zie, -e 'e 'ku 'bla -tɔ nεn e 'san bε -a -wεε. ¹³-Te yaa 'yɪ bε, -a ci "nranman. Ci "nran zie e -ciala 'bla -fuba 'sɔrasien 'wle 'sɔrasien nεn wa'a 'sanlε dɪε, -wee ci "nran nεn waa -nɔan min lε bε -a da. ¹⁴'Ka "tɪ "nεn laji bε, 'wɪ 'tɔwli zie -a 'bɔ nεn yaa dra. -A ci 'sɔ "cεε 'nan, minnun nεn o yi -tεala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ bε, o -tɔwli "cε 'e 'san "va "dɪ.

¹⁵-Te 'i bɔεzan -tɔ nεn e ya 'an -sruzan 'a "le 'yie 'wɪ 'zɔ 'nan e 'wɪ 'wliɔ drε 'yie bε, 'i 'ku "va -e 'ka 'nan wɪ vɪ 'ka "fli yei. -Te yei wei 'man bε, te yie drε εn 'ka yei "sεn 'e cin va. ¹⁶'Pian -te e 'ka "va 'nan 'yei wei maan "dɪε, 'i min -tɔ 'pa 'i 'va, -te 'bε "cεε dɪ 'i min "fli 'pa 'i 'va, -e 'ka 'ku 'wɪ zie -a -pε 'pa 'e cin man o yie man. ¹⁷-Te e 'ka "vale 'e 'o 'wei maan "dɪε, 'i 'wɪ zie -a 'pla -leglizinɔn lε. En -te e 'ka "vale 'e -leglizinɔn

wei maan 'diε, 'i 'bυι zιε -a 'sia 'siεn "le min nεn e 'ka Bali -le 'nεnnun va diε, -yee 'wι 'zυ.

¹⁸ Maan ve 'cεε 'wι tιgli 'a 'nan, fε oo fε nεn kaa ve "man "cεje 'trε 'gυε -a da bε, te o -cεje 'vι "man laji. En fε oo fε nεn kaa "kuan 'ka 'pε "fli "a 'trε 'gυε -a da bε, te waa 'kun o -pε "fli "a laji.

¹⁹ En maan ve "nyian 'cεε 'wι tιgli 'a 'nan, -te ka ya min "fli εn 'ka 'ci drε -tυwli, ka 'wι 'tυ laabυ 'an "tι "nεn laji bε -yrɔ "bε, yaa -nɔan 'cεε. ²⁰ Kɔɔ -te min "fli, min yaa 'o cin yι 'nan -e 'waan 'tɔ drε -dan bε, an ya o yei.»

*-Mε "le "wεan nεn Zozizan 'e bɔεzan man wι "cεa?
(Lk 17.4)*

²¹ En Pieri -a laabυ -yrɔ 'nan: «Minsan, min nεn e ya 'i -sruzan 'a "le 'mεn 'wι 'zυ bε, -te e 'wι 'wliɔ drε 'mεn bε, maan "cεa -yrε 'e 'pa -a wεa? 'An 'cε -yrε -trilii 'e 'pa -a 'sɔravli?»

²² Zozi "e -yrε 'nan: «Yi'a dra 'e 'pa 'sɔravli "cε "di, 'pian 'i drε -trilii -fuba 'sɔravli 'pa 'sɔravli.

²³ Fε -le "wεan nεn an 'wι zιε -a 'vι bε, -nyrεn 'gυ: Bali -le mingɔnnεn -blɔɔ min da bε, e ya "le 'nan mingɔnnεn -tυ 'bε 'vι 'e 'wlunɔn lε 'nan, 'yee fiennun nεn o da bε, 'o 'ta -e 'e "nrɔn! ²⁴ Zι yaa "nrɔndi 'sia bε, εn o -ta min -tυ -a -yrε. 'Bε 'ta fiεn bɔa -mlinyɔn (1.000.000) "kaga. ²⁵ Min zιε fε -tυ 'ka -yrɔ -e 'e -yee "lala 'bɔ bɔla di. -A -nan nεn mingɔnnεn zιε e 'nan, 'o min 'bɔ 'tan, 'o -a nan 'lee 'yee 'nεnnεnnun -tan. En "nyian bε, o -a yιfε pεεnɔn 'tan -e 'o 'yee "lala -mie bɔla.

²⁶ Min zιε e "po -sɔɔn mingɔnnεn bε -a 'wlu, εn e -yrε 'nan: <'An 'san, 'i yra 'si! 'I tυ -kɔɔn 'mεn "nyian! An 'yie "lala -wεε "man -bleble -e 'an pεεnɔn bɔla

'yie.> ²⁷ -A nyrinda -sen mingənnən zɪɛ -a da, ɛn e fiɛn pɛɛnən 'bɔ 'cɛ -yrɛ, ɛn e 'si "man.

²⁸ "Yɛɛ -kɔ bɛ, min -tɔ nɛn o 'nyranman -tɔwli "paa 'e cin va bɛ yaa 'yɪ. -Yee "lala "wɛnnɛn a 'bɛ 'lɔ fiɛn -ji. Yaa -blɔ man sɔ 'kun, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: <'Mɛn "lala nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i -nɔn 'mɛn!>

²⁹ Min zɪɛ e "pɔ -sɔɔn "wlu, ɛn e toba -fɔdɪ 'sia, -yrɛ. E 'nan: <'I yra 'si! 'I tɔ -kɔɔn 'mɛn! An 'yie "lala -wɛɛ "man -blɛblɛ -e 'an pɛɛnən bɔla 'yie.>

³⁰ 'Pian ya'a 'wɪɛ "man "fo "dɪ. E -kɔ -a -fɔɛ -pɔ 'kuin. Min zɪɛ, e 'cɛn -yee "lala -nɔndɪ man 'vaa ɛn 'e bɔla.

³¹ -A bɔɛnɔn -mienun nɛn o 'nyranman "paa waa 'e cin va bɛ, waa -nan 'yɪ. 'Wɪ zɪɛ e o 'kan ɛn o -kɔ -a 'sinan 'palɛ mingənnɛn ɛ.

³² -A -nan nɛn mingənnɛn 'e 'suzan zɪɛ -a laabu "nyian, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: <'An 'suzan, i ya 'tɛɛ -wɪdɪ! I toba -fɔ 'mɛn -yee "wɛan fiɛn nɛn 'i da bɛ, maan pɛɛnən 'cɛ 'yie. ³³ 'I bɔɛzan nyrinda "sia paan "le 'mɛin nyrinda 'si bɛ -yee 'wɪ -zɔ!> ³⁴ 'Bli 'fɔ mingənnɛn zɪɛ -a ji -wɪdɪ, ɛn yaa -nɔn minnɔn ɛ 'nan 'o 'kɔ 'tɛ 'pa "da -pɔ 'kuin. E cɛɛn -yee "lala -nɔndɪ man 'vaa ɛn 'e bɔla.

³⁵ -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. -Te ka'a cin man wɪ 'cɛɛ 'ka 'ci 'fɪdaa 'a dɪɛ, 'an "tɪ "nɛn laji bɛ 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -nyrɛn yaa dra 'cɛɛ.»

19

*Zozi 'wɪ tin 'ba li bɔladɪ da
(Mk 10.1-12; Lk 16.18)*

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪnɔn zɪɛ -a "paadɪ man 'e -srɔnɔn 'ji bɛ, e 'si Galile, ɛn e -kɔ Zude 'lɛglɔn 'fɔɪ nɛn Zudan

'yi -sru 'zia bε -a -ji. ² Min "kaga "kula -a -sru, εn minnun nen -cε ci o man bε e o beli.

³ -A -nan nen Farizen 'nən pli "man. O 'wɪ laabu -yrɔ -a wei 'kundɪ -le "wεan. Waa laabu -yrɔ 'nan: «-Cee -pei -tɔ wɪ -a -si -nən 'nan min -kɔlaman 'e nan bɔala 'wɪ pεεnɔn 'ji 'e "tun?»

⁴ En Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «'Wɪ nen e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bε, ka'a ta vɪε dʊv? E ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'nan, 'trɛda pou sianan "bε, Bali -klɔnmɔn drε 'o 'vale lɪmɔn -a. ⁵ En Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:

«-Klɔnmɔn "sia 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "srɔn, -e 'e lɛa 'e nan man, te o drε min -tɔwli "a.»

⁶ O 'ka "nyian "le min "fli "le 'wɪ 'zʊ dɪ, 'pian te o drε min -tɔwli "a. Min "fli zɪε Bali o 'pa 'e cin man. Te min 'e o 'cɛn 'e cin man "fo "dɪ!»

⁷ En Farizen 'nən -a laabu -yrɔ "nyian 'nan: «-Mε "le "wεan nen Moizi -a cɾen -tε "mɛn 'nan, min -kɔlaman 'e nan bɔala, 'pian yaa 'fluba dra -e 'e -nən -yrε 'vaa -e 'e bɔla?»

⁸ Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyu, -yee "wεan nen Moizi -si -nən 'cεε 'nan 'ka lɪ bɔla. 'Pian 'trɛda pou sianan "bε, 'wɪ zɪε e 'ka -nan dɪ. ⁹ 'An 'bɔ maan ve 'cεε 'nan, min oo min nen 'e nan 'bɔla, te -kɔnnɛn -wεɛdɪ man "cεε dɪ, εn e lɪ pee 'pa bε, te e 'wɪ 'wɪdɪ drε 'e nan 'tʊdɪ -a εn e lɪ pee wεε.»

¹⁰ En -a -srɔnɔn 'a 'vɪ -yrε 'nan: «-Te 'wɪ zɪε -yεε ci -klɔnmɔn 'lee lɪmɔn yei "bε, "te e ya 'wɪ "yi "a -e min 'e vɪε 'e lɪ 'pa dɪ!»

¹¹ Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «'Wɪ nen an "sia -a vɪnan 'gʊε, min pεεnɔn 'ka -a -ci maan dɪ, 'pian minnun nen Bali -a -ci 'si -wlε "bε, -wεε -ci maan. ¹² Min -mienun a bε, o "bʊ "o -ya te o 'ka -klɔnmɔn -a dɪ. En min -mienun a bε, min 'bε o "saa -e o 'si -klɔnmɔn

-va. En min -mienun a bε, o 'ka "vale 'o li "paa di -e 'o Bali -le 'nyranman 'pa 'kpa. Min nen e 'wι 'ci maan "bε 'e man.»

*Zozi -fεa 'vι nannannun man
(Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)*

¹³ Minnun a -tanan nannannun -a Zozi λε, -e 'e 'pε 'pla o da, -e 'e Bali trυ 'ba -wλε 'nan Bali 'e -fεa vι o man. -A -nan nen -a -srunɔn 'si -tɔ -wλɔ 'nan 'o 'li 'o da.

¹⁴ En Zozi "e 'nan -wλε 'nan: «'Ka nannannun 'tυ 'o 'ta 'an 'va, te 'ka 'si -tɔ -wλɔ "di! Kɔɔ minnun nen "le -wee 'wι 'zυ bε, Bali -le mingɔnnen trε a -wee vε -a.» ¹⁵ 'E 'pε 'pla o da. "Bε -sru en e -kυ fε pee -nan.

*-Gobonεn fεzan -tυ -le 'wι
(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)*

¹⁶ Yi -tυ da bε, -gobonεn 'tυ pli Zozi man, εn e 'wι 'gυε -a laabυ -yrɔ. Yaa laabυ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wι "paazan! 'Wι "yi "kɔ "nen maan dra, -e an 'belidi nen ya'a 'nyaan diε -a yi?»

¹⁷ Zozi "e -yrε 'nan: «-Mε "le "wεan nen yia laabo 'an 'lɔ 'nan, 'wι "cεn 'bε ci "yi -e 'i drε? Bali -tυwli 'bε ci "yi. -Te i ya "vale 'i 'belidi nen ya'a 'nyaan diε, -a ye bε, 'i 'ta wɔla -yee -pei -tɔ wɪnun da.»

¹⁸ En -gobo zιε yaa laabυ Zozi 'lɔ 'nan: «-Yee -pei -tɔ wɪnun 'bɔ "cεn?»

En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «Te 'i drε min -tεzan -a di! Te 'i min nan -wεε "di! Te 'i crin wɔ di! Te 'i 'wlu -sεn min man di! ¹⁹ 'I yiε 'e 'nan 'i "tι 'lee 'i "bυ "man! En 'i bɔεzan -tυ yi "yi "le 'yie 'wι 'zυ!»

²⁰ -Gobonεn bε, e 'nan Zozi λε 'nan: «'Wι pεεnɔn zιε -a da nen an 'ta wɔla. -Mε "wι 'bε klι 'an man "nyian?»

21 En Zozi "e 'nan -yɾɛ 'nan: «-Te i ya "vale 'yie 'wɪ 'e 'kɔn tɪɟɪ Bali 'lɛ bɛ, 'i 'kʊ, fɛnʊn nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i -tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man. E ya "le i ya 'i yɪfɛ planan "laji. "Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

22 Zi -gobonɛn 'wɪnʊn zɪɛ -a 'man bɛ, -a 'ta drɛ -trɔdrɔ, ɛn e -kʊdɪ 'sia. -A yɪfɛnʊn a "kaga "le "wɛan.

23 En Zozi 'a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɟɪ 'a 'nan, fɛzan -le drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, e ya 'plɛblɛ. 24 En maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, -wɪ -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, ya'a -kɔlaman -wɫadɪ -a 'mɛnzrɛn -yɾɛ ji dɪ. -A -tʊwɫi "nɛn "nyian fɛnɔn 'le vɛ -a. Drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, e ya -wɫɔ 'plɛblɛ 'wɫidɪ.»

25 Zi -a -srunɔn 'wɪnʊn zɪɛ -a 'man bɛ, e wɫa o man -wɫidɪ, ɛn waa laabʊ -yɾɔ 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɪɛ -kɔlaman -e 'e 'si 'wɪ 'ji "mɛn?»

26 Zozi o -nanjɛɛn, ɛn e 'nan -wɫɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ, 'pian Bali -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.»

27 -A -nan nɛn Piɛri "e -yɾɛ 'nan: «Kʊ 'si fɛ pɛɛnɔn -sru, ɛn kʊ sɔɔnla 'i -sru. -Mɛ "nɛn "kʊ "ye -ji?»

28 En Zozi e 'nan -wɫɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɟɪ 'a 'nan, tʊ nɛn fɛnʊn pɛɛnɔn dra 'e 'trɛ, te 'an 'bɔ Blamin -pɪ an ya 'an -nyrandɪ 'mɛn tin 'ba pɛɪn -dan da bɛ, kaa nɛn ka 'ta 'wɫa 'an -sru "bɛ, ka -kɔan 'ka -nyrandɪ "nyian mingɔnnɛn pɛɪn -fuda "fli "da, ɛn cɛɛ Izraɛl 'lɛɟɫɔn 'fuda "fli "le tin "baa. 29 En min oo min nɛn 'mɛn "wɛan e 'si 'e 'fla, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "bʊnʊn -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "blunʊn -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e nan 'lee 'yɛɛ 'nɛnnʊn -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'yɛɛ -yɔ -sru "bɛ, -a san zɪɛ yaa pɛɛnɔn zɪɛ -a ye 'e 'pa -a -yaa tʊ. En 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra -yɛɛ

vε -a. ³⁰ Minnun nen o -trɔa 'si 'lε bε, o "kaga -taa 'fɔlεa "da, εn minnun nen o -fɔla "da "bε, o "kaga -taa "drele -si 'lenɔn 'a.»

20

Nyranman 'panɔn 'man -kɔnnεn

¹ Zɪ Zozi 'wɪ zɪε -a 'vɪ bε, εn e -kɔnnεn "tv -fɔ -wlε. Yaa 'vɪ -wlε 'nan: «Bali -le mingɔnnεn -blɪdɪ min da bε, -nyrεn 'gυ, e ya "le fei san -tv 'bε 'bɔla bodrun puunɔn εn e minnun -wεεdɪ 'sia 'nan -e 'o 'kɔ 'nyranman 'pa 'yee rεzεn fei. ² E min -mienun 'yɪ, εn o wei drε waa -tv 'nan yi -tv nyranman -pan nen 'e -nɔan -wlε. En o -kɔ 'yee fei zɪε -a da.

³ E 'bɔla "nyian te bodrun yidε wluan loulou 'kpa. En e min -mienun 'yɪ 'o -nyrandɪ -guada, te 'nyranman 'ka -wɔb -e 'o 'pa dɪ. ⁴ En "e 'nan -wlε 'nan: <'Ka 'kɔ 'nyranman 'pa 'mεn fei! Maan man -ko "paa 'cεε.> ⁵ -A -nan nen minnun zɪε o -kɔ -yee rεzεn fei.

Fei san zɪε e 'bɔla "nyian te yidε 'bɔ min -win -ji 'sεzε, εn e 'bɔla "nyian te funninmlan yidε tεεnla. Minnun nen e 'bɔ o man bε, 'wɪ 'tɔwli zɪε -nyrεn yaa 'vɪ -wlε. ⁶ Zɪ yidε 'pla plɔ da bε, εn e 'bɔla "nyian, e 'bɔ min -mienun man -guada, εn yaa laabv -wɔb 'nan: <-Mε "le "wεan nen ka -fv 'ka -nyrandɪ bodrun 'trilii funninmlan, εn ka'a 'nyranman 'tv 'palε dɪ?>

⁷ O 'nan -yrε 'nan: <Min -tv 'ka 'kɔ 'silε 'nan 'kɔ 'yee 'nyranman 'pa dɪ.>

En fei san "e 'nan -wlε 'nan: <'Ka 'kɔ 'nyranman 'pa 'mεn rεzεn fei!>

⁸ Zɪ funninmlan 'pla bε, εn fei san zɪε e min nen e yidε -tɔa 'yee 'nyranman 'panɔn 'va bε -a laabv. E 'nan -yrε 'nan: <'I 'nyranman 'panɔn pεεnɔn laabv

-e 'i o -ko 'pa. 'I 'sia minnun nen o -fōla "da "bε o da -e 'i 'le 'sran minnun nen o -trōa -si 'lε bε o da.»

⁹-A -nan nen minnun nen o -ku 'nyranman 'palε te yidε 'pla plō da bε o -ta, εn e yi -tv nyranman man "lala -nōn o pεεnōn lε. ¹⁰Yaa drε zιε -trilii εn e 'bō minnun nen o -trōa -si 'lε bε o da. -A -cin a o ji 'nan 'o -kopa -taa 'ciλεa "da, 'pian yi -tv nyranman man "lala nen waa 'yι 'o pεεnōn.

¹¹-A -nan nen o 'wι 'blidι 'sia fei san va. ¹²Waa 'vι -yrε 'nan: «Minnun nen o -ta 'e -fōla "da 'gυε, wa'a 'mōnλe 'nyranman 'panan "fo "dι. 'Kυ 'bō nen kυ 'nyranman 'pa yi -tv "fo, εn kυ -fv yidεa "trilii bε, i 'kυ 'pan 'bō waa 'e cin man. -Mε "le "wεan yaa drε zi?»

¹³Εn fei san 'wι 'si "va o va min -tv lε. Yaa 'vι -yrε 'nan: «An bee! Ma'an 'wι 'wλidι "drελe 'yie dι. Yi -tv nyranman "lala da nen 'kυ wei -tria, -njεε dυv? ¹⁴-Yεε ci 'yie vε -a, 'i 'si -e 'i 'kυ. Min nen e -fōla "da "bε, -te maan -ko "paa "le 'yie 'wι 'zυ oo, e "siala 'an 'bō 'a. ¹⁵'Wι nen e 'sō 'an 'ji bε, -a 'bō nen maan dra 'an yifε -a. -Te an "yi drε min lε bε, -mε drε -a 'wι "naan 'i man?» »

¹⁶Εn Zozi 'a 'le 'sran -wλe 'nan: «Minnun nen o -fōla "da "bε, zι o -taa "drελe -si 'lεnōn 'a zιε, εn minnun nen o -trōa -si 'lε bε, zι o -taa "fōλe a "da zιε.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandι -kanōn 'va wι 'pa yaagazan 'vι

(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷Zozi 'lee 'e -srunōn a -kōnan Zeruzalem. -A -nan nen Zozi 'e -srunōn 'fuda "fli laabυ 'o 'saza, εn e 'nan -wλe 'nan: ¹⁸«-Kaa "ta -ko Zeruzalem 'gυε, minnun 'an 'bō Blamin -pι -nōan Bali -pannōn 'tanōn 'lee 'fluba 'ci vιnōn lε. O tin -tεa 'an da -e 'an 'ka -a 'wι 'ji. ¹⁹Waan -nōan "minnun nen o 'ka Zuif

'nɔn 'a dɪɛ -wɫɛ. Minnun zɪɛ waan sɛɛ wo, waan -sɔan -ngble -a, ɛn waan -pɛinman yiba "plan da -e 'an 'ka. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

Zaji 'lee 'e "bɔɪ Zan bɛ, o "bɔ 'fɛ -tv -si laabɔ Zozi 'lɔ (Mk 10.35-45; Lk 22.24-27)

²⁰ "Bɛ -sru ɛn Zebede nan pli Zozi man 'o 'vale -yee 'nɛnnun -a. E "po sɔɔn Zozi 'wlu 'nan -e 'e 'wɪ 'tv -si laabɔ -yrɔ.

²¹ ɛn Zozi 'a laabɔ -yrɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn i cɪ?»

Lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Mɛn 'nɛnnun "fli 'gɔɛ, tv nɛn i dra mingɔnnɛn -a bɛ, 'i 'wɪ "man -e 'o -nyran 'i "srɔn. -A -tv 'e -nyran 'i 'pɛ "yi "da, -e -a -tv 'e -nyran 'i 'pɛ bɔ da.»

²² ɛn Zozi 'e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka cɪ -a laabɔnan bɛ, ka'a 'ci tɔa dɪ. 'Wɪ yɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, 'ka 'wulo "sɔa "wlu?»

ɛn -yee 'nɛnnun 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo "sɔa "wlu.»

²³ Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man 'gɔɛ e bɔa "nyian "cee "man. 'Pian -nyrandɪ 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bɔ da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min lɛ dɪ. Minnun nɛn 'an "tɪ -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ cɪ -a.»

²⁴ Zozi -srɔnɔn 'fu nɛn o -fɔ bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji Zan 'lee 'e "bɔɪ Zaji man. ²⁵ -A -nan nɛn Zozi o pɛɛnɔn laabɔ, ɛn e 'nan -wɫɛ 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, 'trɛda mingɔnnɛnnun min "paala -sa wɪ -a. ɛn minnun nɛn o cɪ min -dandannun -a bɛ, o -va -ble minnun da. ²⁶ 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min oo min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla 'ka pɛɛnɔn 'wlu o 'sudɪ -a!

²⁷ ɛn min oo min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a

bε, 'e 'fli drε 'ka pεεnɔn 'le nɔan -a! ²⁸ 'Wɪ 'tɔwli zɪε -a 'bɔ nɛn an 'bɔ Blamin -pɪ maan drε. Ma'an 'talε 'nan -e minnun 'waan 'su dɪ, 'pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'su. En an -ta 'nan -e 'an 'ka -e min "kaga 'o 'sɔ Satan -le 'pleblε 'lɔ.»

*Zozi yie 'winɔn "fli yie 'le 'sɔ
(Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)*

²⁹ Zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeriko bε, min "kaga 'kpa sɔɔnla o -sru. ³⁰ Yie 'winɔn "fli "a 'o -nyrandɪ -si man, waa 'man 'nan Zozi a cinan, en o -paandɪ 'sia. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'kɔ nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

³¹ En minnun paan o da 'nan 'o 'lebo 'pla da. 'Pian yie 'winɔn zɪε o paan "nyian 'pleblε 'kpa. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'kɔ nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

³² Zozi 'tɔ, e o laabɔ, en e 'nan -wlε 'nan: «Ka ya "vale 'an drε 'cεε 'kɔ?»

³³ O 'nan -yrε 'nan: «Minsan, kɔ ya "vale 'i 'kɔ yie 'le 'sɔ!»

³⁴ O nyrinda -sɛn Zozi da, -a -nan nɛn 'e 'pε klε o yie man, 'nun tɔɔn o yie 'le 'sɔ, en o sɔɔnla -a -sru.

21

*Zozi 'bɔla Zeruzalɛm
(Mk 11.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-19)*

¹ Zozi 'lee 'e -srunɔn a -plinan Zeruzalɛm. O 'bɔ 'fla nɛn waa laabo Befaze bε -a "srɔn. 'Fla zɪε e ya Olivie pɔn man. En Zozi 'e -srunɔn "fli 'pa 'sia 'o 'le.

² Yaa 'vɪ -wlε 'nan: «'Ka 'kɔ 'fla nɛn 'ka 'le bε -a da! -Te 'ka 'bɔla 'nan nun bε, ka -aflumun "bɔ "tɔ 'lee -yee 'nɛn ye 'o 'baa -tɔdɪ. 'Ka o baa 'sɔ -e 'ka 'ta waa 'mɛn! ³ -Te min -tɔ 'wɪ laabɔ 'ka 'lɔ bε, 'ka vɪ -a san lɛ

'nan: <Minsan "e 'nan -aflumun 'wɪ a 'e man.> 'Nun tɔɔn 'e 'pɛ sia "da -e 'ka 'ta -a.»

⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a 'lɛ sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

⁵ «'Ka vɪ Zeruzalɛm 'nɔn lɛ 'nan:

"Ka 'yɪɔ, 'cee mingɔnnɛn a -tanan 'ka 'va!

E -taala 'e man -trɔɔ.

E ya 'e -nyrandɪ -aflumun da.

-Aflumun nɛn e -trɔɔ "siala bɛ,

-a 'nɛn da nɛn e ya 'e -nyrandɪ.»

⁶ Zozi -srɔnɔn "fli zɪɛ o 'kɔ, ɛn 'wɪ nɛn yaa 'vɪ -wɪɛ "bɛ waa drɛla "da. ⁷ O -ta -aflumun "bɔ 'lee -yee 'nɛn 'a, o 'wee sɔnɔn -sɛn "da, ɛn Zozi -nyran "da.

⁸ Minnɔn "kaga 'wee sɔnɔn paala -a 'lɛ. ɛn min -mienun yiba "pɛnɛnnɔn cɛɛn, ɛn waa 'pla -a 'lɛ. Zi "o min -dan "siala zɪɛ. ⁹ Min "kaga yra -a 'lɛ, ɛn min "kaga -fɔla "da -a koda, te o pɛɛnɔn plaman 'e cin va. Waa ve 'nan:

«-Fɛavɛa o! -Fɛavɛa o!

David kluda min -le -fɛavɛa o!

Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nɛn

Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man.

Bali 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

¹⁰ Zi e 'bɔla Zeruzalɛm bɛ, -wee pladɪ Zeruzalɛm 'si "fo, ɛn 'flanɔn pɛɛnɔn 'man nyɔɔn -a laabɔdɪ -a 'nan: «-Tɪ nɛn min 'bɔ 'labɛ -a?»

¹¹ Minnɔn "kaga "nɛn waa si -fɔ bɛ, o 'nan: «Zozi nɛn! Bali 'lewei vɪzan nɛn, e "sia Nazaretɪ Galile 'lɛglɔn 'ji.»

Zozi fɛnɔn -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48; Zan 2.13-17)

¹² "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Bali -pan 'kuin. Minnɔn nɛn o ya Bali -pan fɛnɔn -tannɔn 'lee minnɔn nɛn

o ya -a 'lɔnan Bali -pan 'kuin bɛ, e o -pin. E "lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun 'lee -plablo -tannɔn 'le pɛinnun fuila "man. ¹³ En e 'nan -wlɛ 'nan: «E ya e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan: <'Mɛn 'kɔn -kɔan 'an trv 'ba 'kɔn 'a.> 'Pian kaa drɛ 'cee crin wɔnan -a.»

¹⁴ "Bɛ -sru ɛn yiɛ 'winɔn 'lee minnun nɛn o "tun "bo bɛ, o pli Zozi man Bali -pan 'kuin, ɛn e o beli.

¹⁵ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ -dandan nɛn Zozi cɪ -a drɛnan bɛ -a -nan 'yɪ. En o nannannun 'yɪ "nyian te o plaman Bali -pan 'kuin -a vidɪ -a 'nan: «Bali David kluda min 'tɔ drɛ -dan!»

-A 'wɪ 'nan o man, ¹⁶ ɛn o 'wɪ 'pla Zozi lɛ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn o cɪ -a vɪnan 'labɛ, yi'a maan dɔv?»

En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Maan maan. -Mɛ "le "wɛan nɛn ka 'wɪ zɪɛ -a laabv 'an 'lɔ? 'Wɪ nɛn "e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ ka'a tian -a ta vilɛ dɔv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

<Yia drɛ ɛn nannannun 'lee 'nyɔnmlin 'nɛnnun 'i 'tɔ "yi 'vɪ.> »

¹⁷ -A -nan nɛn e o 'tɔvɪ, ɛn e 'si Zeruzalɛm. E -kv 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da, e 'nyin 'nan nun.

Yiba "tv nɛn ya'a 'baa dɪɛ Zozi -a -tɛ

(Mk 11.12-14, 20-25)

¹⁸ Tv cɛɛn bodrun ɛn Zozi Zeruzalɛm si 'sia "nyian. "Yɛɛ -kɔn -kɔnan 'sia bɛ, -a -nan nɛn dra -a -tɛdɪ 'sia. ¹⁹ E fijie yiba 'yɪ 'si man, ɛn e pli "man 'nan -e 'e 'blv -mie 'cɛn 'e -blɪ. 'Pian -a 'la 'saza nɛn yaa 'yɪ "da, ɛn e 'nan fijie yiba zɪɛ -yrɛ 'nan: «Te 'i 'blv -tɔwli 'e ba 'i man 'li "fo "dɪ!» 'Nun tɔɔn fijie yiba 'bɔ 'ka.

²⁰ Zɪ -a -srunɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'lebo "fɔ, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «E drɛ 'kɔ, ɛn fijie yiba "ka 'nun zɪɛ?»

21 Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «Maan ve 'cεε 'wι tiglι 'a 'nan, -te ka yi -tεala Bali da bε, εn "nyian -te ka'a 'ci -fɔɔman dιε, 'wι nεn maan drε fijie yiba 'labε -yrε "bε, 'ka 'pε "sɔa -a drεdι -a. Εn "nyian -te kaa 'vι pɔn 'labε -yrε 'nan: <'I 'sɔra 'gυ, 'i 'kυ -trɔa jemie -va bε>, yaa dra. 22 -Te ka yi -tεala Bali da, εn ka fε -tv laabu -yrɔ -a trυ 'badι -a bε, kaa ye.»

Zozi 'le -kɔladι "sia nyin zia?

(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)

23 "Bε -sru εn Zozi 'kυ Bali -pan 'kuin, e 'wι "paadι 'sia minnun -ji. -A -nan nεn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -ta, εn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Kɔladι "cεn "a nεn i 'wιnun zιε -a drε? Εn -tιε -si -nɔn 'yιε?»

24 Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «An 'bɔ "nyian an "ta 'wι 'tɔwli "cε laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vι 'mεn bε, -kɔladι nεn an 'wιnun zιε -a drε 'a bε, maan -ci "sia 'cεε. 25 -Tιε Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drε? Minnun 'bε 'pa 'sia, -baa Bali 'bε 'pa 'sia? 'Ka vι 'mεn!»

-A -nan nεn waa vιdι 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vι 'nan: <Bali 'bε 'pa 'sia bε>, e -taa -a laabυε -kaa 'lɔ 'nan: <-Mε "le "wεan nεn ka'a yi -tεala 'wι nεn Zan -a 'vι bε -a da dι?» 26 Εn -te -kaa 'vι 'nan: <Minnun 'bε 'pa 'sia bε>, minnun pεεnɔn -taa 'wunlea -kaa man, kɔɔ o pεεnɔn Zan "siala Bali 'lewei vιzan -a.»

27 -A -nan nεn waa 'vι Zozi λε 'nan: «Kυ'a san -tɔa dι.»

Εn Zozi "e 'vι "nyian -wlε 'nan: «An 'bɔ "nyian min nεn e -si -nɔn 'mεn εn an 'wιnun zιε -a drε bε, ma'an -ci sia 'cεε dι.»

Zozi -kɔnnεn "fɔ 'nεn 'klɔnmɔn "fli "man

28 «'Ka 'ci "nrɔn 'wι 'gυε -a da! Min -tv a, εn 'yee 'nεn 'klɔnmɔnnun a 'fili. Yi -tv da bε yaa 'vι -a

ceje 'nɛnzɛn lɛ 'nan: <'Mɛn 'nɛn 'i 'kʊ 'nyranman 'pa
 cɛɛgʊ 'mɛn rɛzɛn fei.>

²⁹ -Yee 'nɛn zɪɛ e 'nan -yrɛ 'nan: <Ma'an 'ko dɪ>.
 'Pian "bɛ -sru -a ci lila, ɛn e -kʊ.

³⁰ 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ yaa 'vɪ "nyian 'yee 'nɛn 'fɔla
 "dazan lɛ. 'Nɛn zɪɛ e wɪɪ "man. Yaa 'vɪ 'e "tɪ "lɛ 'nan:
 <'An "tɪ, maan 'man>, 'pian "bɛ -sru ya'a 'kʊlɛ dɪ.

³¹ 'Nɛnnun "fli zɪɛ o yei "bɛ, -tɪɛ 'e "tɪ "ci 'sɔ wɪ drɛ?»

Minnun tanɔn nɛn o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, o -
 yrɛ 'nan: <'Nɛn ceje 'nɛnzɛn nɛn.>

ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ "nan: <Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a
 'nan, 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee -kɔnnɛn -wɛɛnɔn -tɔala 'ka
 'lɛ -wɪadɪ -a Bali -le mingɔnnɛn trɛda. ³² Zan -ta -si
 tɪgɪ -kɔnɛlɛ 'cɛɛ, ɛn ka'a yi -tɛlɛa 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ -
 a da dɪ. 'Pian 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee -kɔnnɛn -wɛɛnɔn yi
 -tɛra "da. 'Wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ, 'pian ka'a 'wɪɛ "man
 -e 'ka yi -tɛra 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ bɛ -a da, -e 'ka 'si 'wɪ
 'wɪdɪ "drɛdɪ man dɪ.>

Zozi-kɔnnɛn "fɔ rɛzɛn fei 'panɔn man
(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

³³ <'Ka "trɔɛn "tɔ -kɔnnɛn "pee lɛ: Min -tʊ 'bɛ 'yee
 rɛzɛn fei 'pa, e -klɔn 'bʊ "man, e rɛzɛn 'blɔnan drɛ,
 ɛn e fɛ -tʊ drɛ, min -tɔa "da -e 'e fei 'bʊ 'ta -pin.
 "Bɛ -sru e fei zɪɛ -a -pɛba 'wʊ minnun lɔ 'nan 'o
 'nyranman 'pa "da, tɛ o 'yee vɛ -nɔan. Yaa drɛ zɪɛ, ɛn
 e -kʊ 'lɛglɔn 'kɔɔbli 'tʊ da. ³⁴ Zɪ rɛzɛn nan tʊ 'bʊ bɛ, ɛn
 min zɪɛ 'e 'sunɔn 'pa 'sia minnun nɛn o 'nyranman
 "paa 'yee rɛzɛn fei bɛ o va, 'nan 'nyranman nɛn waa
 'pa bɛ 'o 'yee vɛ -nɔn.

³⁵ Fei 'panɔn zɪɛ waa 'sunɔn 'bʊ kuun. Waa -tʊ
 -sɔn, waa -tʊ -tɛ, ɛn waa yaagazan -tɛ -kɔlɛnun -
 a. ³⁶ Fei san zɪɛ e 'sunɔn 'pa 'sia "nyian. O "kaga

"mlian minnun nen o -kv 'e tɛdɛ bɛ o da. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nen fei 'panɔn -a drɛ -wɛ.

³⁷ "Bɛ -sru ɛn 'e 'pɪ 'pa 'sia o va. 'E 'ci nrɔn 'nan, o yɪɛ -taa 'nanɛ 'e 'pɪ man.

³⁸ 'Pian zɪ fei 'panɔn -yee 'nen zɪɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Min 'labɛ -yɛɛ 'e 'tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɪɛ 'e drɛ -cee vɛ -a.» ³⁹ -A -nan nen waa 'kun, o ciɪ 'a -klɔn -sru, ɛn waa -tɛ.

⁴⁰ Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, -te fei san zɪɛ e -ta bɛ, yaa dra 'yee fei 'panɔn lɛ 'kɔ?»

⁴¹ ɛn minnun tanɔn nen o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -wɪdɪnun zɪɛ, e o -tɛɛman 'le 'nan plɔannɔn 'le 'wɪ 'zʊ. "Bɛ -sru -e 'e 'yee fei -pɛba wɔ min peenun lɔ. Yaa -pɛba wɔ minnun nen -te o 'nyranman 'pa, o -yee vɛ -nɔan 'e tʊ man bɛ -wɛ.»

⁴² ɛn Zozi -a 'le 'sran -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nen 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪɛ dʊv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Kɔɛ nen 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla koda bɛ,

-yɛɛ drɛ 'kɔn 'pʊ -fɔ -kɔɛ -a.

Minsan 'bɛ drɛ,

ɛn -kɔɛ zɪɛ 'e drɛ 'kɔn 'pʊ -fɔ -kɔɛ -a.

'Wɪ nen Minsan -a drɛ bɛ,

e min 'plo -fɔa.»

⁴³ Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, mingɔnnɛn -blɪdɪ Bali va bɛ Bali -taa -a 'silɛ 'ka 'lɔ. Yaa -nɔan 'lɛglɔn 'pee -ji 'nɔn nen, o 'ta 'wɔla -a wei da bɛ -wɛɛ. ⁴⁴ [Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nyian 'nan:

«Min nen e -tria -kɔɛ zɪɛ -a da bɛ, e -wia. ɛn -te -kɔɛ zɪɛ e -tria min da bɛ, yaa pɔɛ "bɔ.» »]

⁴⁵ Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn -kɔnnɛnnun zɪɛ -a 'man bɛ, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nen Zozi -a ve. ⁴⁶ ɛn o ya "vale 'nan 'o "kuan. 'Pian

minnun-le "wεan "klan a o ji, kωω minnun zιε o Zozi "siala Bali 'lewei vιzan -a.

22

*Lι 'pa "fεdi man -kōnnεn
(Lk 14.16-24)*

¹ "Bε-sru εn Zozi -kōnnεn pee -fō "nyian -wlε. Yaa 'vι -wlε 'nan: ² «Bali -le mingōnnεn -blidi min da bε, -nyrεn 'gv. E ya "le mingōnnεn -tv 'bε "ta 'e 'pι -le li 'pa "fεdi dra. ³ Minnun nεn e "fεdi zιε -a 'wι 'vι -wlε "bε, e 'e 'sunōn 'pa 'sia 'nan 'o 'kν o laabv. 'Pian wa'a 'wlε "man -e 'o -ta "fεdi da di.

⁴ Εn e 'e 'sunōn 'pee 'pa 'sia "nyian. E 'nan -wlε 'nan, 'o vι minnun zιε -wlε 'nan: <An cεεn -a dredi man. An trinun tεε, εn an 'blanun tεε. -A pεεnōn 'man, -yee "wεan 'ka 'ta "fεdi da!>

⁵ 'Pian o 'wι zιε -a -fōla 'o "trōεn -sru. O -mie -kν 'wee fei, εn o -mie -kν 'wee 'fle 'tanlε. ⁶ Εn o -mienun -a 'sunōn 'bō kuun, o o -sōn, εn o o tεε.

⁷ 'Bli 'fō mingōnnεn zιε a ji -wli di. E 'yee 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o min -tεnōn zιε o -tεε, εn 'o -wee 'fla 'tε 'bli.

⁸ "Bε-sru εn e 'nan 'e 'sunōn lε 'nan: <An cεεn li 'pa "fεdi fεnun dredi man. 'Pian minnun nεn maan 'vι -wlε "bε, o 'ka "fεdi zιε -a da 'nōn 'a di. ⁹ -Yee "wεan 'ka 'kν -si -plannun da. Minnun pεεnōn nεn ka bōa "o man bε, 'ka vι -wlε 'nan 'o 'ta li 'pa "fεdi da.>

¹⁰ Mingōnnεn 'sunōn zιε waa drela "da. Minnun pεεnōn nεn o 'bō o man bε, o -ta waa. Min -wli di oo, min "yi oo, o pεεnōn 'ta, εn o 'kōn zιε -a -ci 'fa.

¹¹ Mingōnnεn wlala o va 'nan -e 'e minnun nεn o -ta "fεdi da bε o yι. E min -tv 'yι o yei te li 'pa "fεdi da sō 'ka "da "di. ¹² Εn e 'nan -yre 'nan: <An bee, li

'pa "fedi da sə 'ka 'i da dı. E dre 'kə, ɛn i ya 'gʊ? Min zɛ ya'a -kələle 'wɪ 'tʊ 'sɪdɪ -a "da "dɪ.

13 -A -nan nɛn mingɔnnɛn -a 'vɪ 'e 'sunɔn lɛ 'nan: <'Ka min 'labɛ -a 'kun, 'ka cɛin 'lee -a -pɛ -yrɪ, -e 'ka tʊv klun va bei, fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.> »

14 ɛn Zozi -a 'le 'sran -wlɛ 'nan: «Minnun nɛn Bali o laabʊ bɛ, o ya "kaga. 'Pian minnun nɛn Bali o "sia "va 'yee vɛ -a bɛ, o ya "wɛnnɔn.»

*'Sukələ-pan wɔdɪ da wɪ
(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)*

15 "Bɛ -sru ɛn Farizɛn 'nɔn 'kʊ 'o cin yɪlɛ. Waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kun 'e wei man. 16 -A -nan nɛn o 'wee minnun 'lee Erodi -le minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'wɪ laabʊ Zozi 'lɔ. Waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kʊa -tɔa 'nan i ya 'wɪ tɪglɪ vɪzan -a, ɛn i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun ji 'e tɪglɪ da. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪglɪ 'ci 'sɪdɪ -a -yrɛ dɪ. ɛn yi'a min bo "va "dɪ. 17 -Yee "wɛan kʊa laabo 'i 'lɔ 'nan: <-A -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukələ -pan wɔ Rəm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ, -baa te -ka'a dre dɪ? 'Wɪ nɛn "yie 'ji bɛ, 'i vɪ 'kʊɛ!> »

18 'Pian 'wɪ nɛn -a -cin cɪ o ji bɛ Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ. ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Wei "flivli 'nɔn! Ka ya 'an 'man -wɛɛnan -wɪdɪ! 19 "Lala nɛn ka 'sukələ -pan wo -a bɛ, 'ka 'lein 'wlɛ -tʊ 'si "va -e 'ka -kɔɔn 'mɛn!» -A -nan nɛn o 'lein 'wlɛ -tʊ kɔɔn -yrɛ. 20 ɛn Zozi -a laabʊ -wɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gʊ? ɛn -tɪ 'tɔ 'crɛn nɛn 'gʊ?»

21 O 'nan -yrɛ 'nan: «Rəm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza nɛn.»

En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Fε nen Seza -le vε -a bε, 'cεε 'nōn Seza le! En fε nen Bali -le vε -a bε, 'cεε 'nōn Bali le!»

²² 'Wι zιε -a mandι o 'plo 'fɔ, -a -nan nen o 'si Zozi "srɔn, εn o -kv.

*Minnun nen o -kaa bε o wuanla -kanɔn 'va
(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)*

²³ Yi 'bɔ 'lein zιε -a da bε, Saduze 'nōn -mie pli Zozi man. Saduze 'nōn "o "ve 'nan -te min -ka bε, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dι. Zι o pli "man "bε, εn waa laabv -yrɔ 'nan: ²⁴ «Bali -le 'wι "paazan, Moizi "e 'nan: <Te min li 'pa, εn -a san zιε e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dιε, -yee -cale zιε -a "bvι 'e 'pa, -e 'e "bvι klu bɔla!» ²⁵ Bali -le 'wι "paazan, min -tv a 'li 'kv 'va bε 'yee 'nen 'klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdε li 'pa. Wa'a tian 'nen 'yale 'e nan zιε -a dι, εn e -ka. -A klu 'ka 'fɔle dι, -yee "wεan -a -suannεn 'e "bvι -cale zιε -a 'pa. ²⁶ 'Wι 'tɔwli zιε -yεε 'bɔ "nyian -yee "man, εn -yεε 'bɔ -a yaagazan man. E drε zιε -trilii, εn o 'sɔravli cεεn -kaadi man. ²⁷ "Bε -sru εn li 'bɔ -ka. ²⁸ Tv nen minnun wuanla -kanɔn 'va bε, li zιε e -kɔan -tι nan -a? Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa li -a.»

²⁹ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Ka'a tian 'wι 'tv -ci manle "fo "dι. 'Wι nen 'e 'crεn -tɛdι Bali -le 'fluba 'ji bε, ka'a -ci maan dι, εn Bali -le 'pleble bε, ka'a tɔa dι. ³⁰ Kɔɔ tv nen minnun wuanla -kanɔn 'va bε, -klɔnmɔnnun 'ka li paa dι, εn lumɔnnun 'ka -kɔnnεn paa dι. O -kɔan "le Bali -le 'pasianɔn nen laji bε -wee 'wι 'zv. ³¹ -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nen o kaa bε wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dιε, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'Wι 'nen Bali -a 'vι 'yee 'fluba 'ji bε, ka'a tian -a ta vιε dvv? ³² Kɔɔ yaa 'vι 'nan: <An ya Abraam -le Bali -a, εn an ya Izak -le Bali -a, εn an

ya Zago 'le Bali -a.> Tυ nen Bali 'wι zιε -a ve be, te -
kaa tranun zιε o kaa -a -nan 'm̄on. 'Pian Bali 'le 'va
be, o yie a "man tian, k̄o Bali a minnun nen o yie
ci "man "be -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa be
-wee Bali -a dι.»

³³ Minnun nen o ci 'wι zιε -a mannan be, Zozi 'le
'wι "paadi o 'plo 'f̄o.

*-Me 'wι 'be ci Bali -le -pei -t̄o wι -dan a?
(Mk 12.28-31; Lk 10.25-28)*

³⁴ Farizen 'n̄on -a 'man 'nan Zozi Saduze 'n̄on kl̄i
'wι 'a. -A -nan nen o -ta 'o cin yιe Zozi man. ³⁵ En
o va min -tυ nen e Bali -le -pei -t̄o wιnun -t̄o 'kpa
tigh be, e 'wι laabυ Zozi 'l̄o 'nan -e 'e wei man. ³⁶ Yaa
laabυ -yr̄o 'nan: «Bali -le 'wι "paazan, Bali -le -pei -t̄o
wι p̄een̄on be, -a "cen 'be ci "va -dan?»

³⁷ En Zozi "e 'nan -yre 'nan:
« 'I Minsan 'b̄o nen 'yie Bali -a be, -a yι "yi 'i 'bli
p̄een̄on 'a!

'I yι "yi 'yie 'wι d̄redι p̄een̄on 'a!
En 'i yι "yi 'i 'ci "nr̄ondι p̄een̄on 'a.»

³⁸ 'Wι zιε -ȳεε ci Bali -le -pei -t̄o wι t̄ede -a, en -ȳεε ci
"va -a -dan a. ³⁹ En -a "flizan nen o cin 'sia 'a be, -
nyren 'ḡv:

⟨ 'I b̄ezan -tυ yι "yi
"le 'yie 'wι 'z̄v!⟩

⁴⁰ 'Wι "fli zιε, -w̄εε ci 'wι p̄een̄on nen Bali -le -pei -t̄o
wιnun -a 'vι be -a -wulo -a, en -w̄εε ci 'wι p̄een̄on nen
Bali 'lewei v̄in̄on -a 'vι be -a -wulo -a.»

*-Tι -pι nen Crizi -a?
(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)*

⁴¹ "Be -sru en Zozi -a laabυ Farizen 'n̄on p̄een̄on
nen 'o cin 'yι be -wl̄o 'nan: ⁴² «Crizi nen Bali -a 'si "va

-e 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ, -tɪ -pɪ nɛn? "Cee 'ji min nɛn e cɪ
-a bɛ, 'ka vɪ 'mɛn!»

En o 'nan -yrɛ 'nan: «David -pɪ nɛn!»

⁴³ En Zozi -a laabv -wɔ 'nan: «-Te Crizi a David -pɪ
-a bɛ, -mɛ "le "wɛan nɛn zɪ Bali lei 'saun 'ta 'tɔ David
man bɛ, yaa laabv 'e 'san? Kɔɔ David -a 'vɪ 'nan:

⁴⁴ Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan:

'I -nyran 'an 'pɛ "yi "da -trilii,

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

⁴⁵ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bɛ, e drɛ 'kɔ ɛn 'bɛ
-kɔan David kluda min -a?»

⁴⁶ Min -tɔ 'ka -kɔlale 'wɪ 'tɔ 'sidɪ -a "da -yrɛ "dɪ. "Bɛ
-sru min -tɔ 'ka "nyian 'wɪ laabv lɛ Zozi 'lɔ 'nan -e 'e
wei 'kun dɪ.

23

Te 'ka 'wɪ drɛ "le Farizen 'nɔn 'le 'wɪ 'zɔ dɪ!
(Mk 12.38-40; Lk 20.45-46)

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e -srunɔn 'lee
minnun pɛɛnɔn lɛ. ² Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'Fluba 'ci
vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'bɛ Moizi -le -pei -tɔ winun
"paaman 'ka 'ji. ³ -Yee "wɛan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa
ve 'cɛɛ bɛ, 'ka 'ta wɔla "da! 'Pian te 'ka 'ta wɔla o drɛ
winun da dɪ! Kɔɔ 'winun nɛn waa "paaman 'ka 'ji
bɛ, -a da "cɛɛ 'o 'bɔ "o 'ta wɔla dɪ.

⁴ 'Winun nɛn o ya 'pleble bɛ, -a 'bɔ nɛn waa -tɛa 'e
cin da -e 'o vɪ minnun lɛ 'nan 'o 'ta wɔla "da. 'Pian o
'ka "vale o "paa o va -a drɛnan dɪ. ⁵ -Wee 'wɪ pɛɛnɔn
drɛdɪ bɛ, e ya min yiɛ 'lɛ. 'Fluba nɛn waa crɛn -tɛa,
-e 'o 'pa o nyrenbɔn da bɛ, 'lee -nyren waa crɛn -tɛa
-e 'o 'pa 'o 'pɛ -da bɛ, 'lee sɔ 'lɛbo "nɛn 'e -plimlan bɛ,
-wee vɛ "mlianla "da. ⁶ -Te e ya "fɛdi da -a oo, ɛn -
te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn
waa 'sidɪ ye "yi. ⁷ Waa ye "yi "le 'nan min 'e 'o 'tɔ bu

-guada, en waa ye "yi "le 'nan min 'e 'o laabu 'fluba "paazan.

⁸ 'Pian 'cee ve be, te 'ka -wee 'nan min -tu 'e 'ka laabu 'fluba "paazan di! Koo 'ka peenon ka dre "boinun -a, en Bali -towli 'be ci 'wi "paazan -a 'ka 'ji.

⁹ En "nyian be, 'tre 'gve -a da be, te 'ka min -tu bo -a laabudi -a 'nan 'ka "ti "di, koo 'ka "ti "a laji lou, Bali nen. ¹⁰ Te 'ka -wee 'nan min -tu 'e 'ka laabu 'e 'tazan di! Koo Crizi -towli 'be ci 'ka 'tazan -a. ¹¹ 'Ka 'va min -dan 'e dre 'ka peenon 'suzan 'a. ¹² Min nen 'e 'fli dre -dan be, Bali -a dra "wennon. En min nen 'e 'fli dre "wennon be, Bali -a dra -dan.»

*Zozi 'wi 'pla 'fluba 'ci vinon 'lee Farizen 'non le
(Mk 12.40; Lk 20.47; 11.39-52)*

¹³ «'Fluba 'ci vinon 'lee Farizen 'non, ka 'wi dra min yie 'le! 'Wi -taa "bole 'ka man! Koo ka -si -to minnun lo 'nan te 'o 'ku Bali va di. 'Ka 'bo, ka 'ka "vale 'ka -wla "wo Bali -le mingonnen tveda di, en minnun nen o ya "vale "o -wlamlan 'nan be, ka -si 'le 'wu -wlo.

¹⁴ ['Fluba 'ci vinon 'lee Farizen 'non, ka 'wi dra min yie 'le! 'Wi -taa "bole 'ka man! Koo ka -calenun -le fenun "sia 'o 'lo -dawli -a. "Be -sru -e 'ka Bali tru 'ba -ploun 'nan -e minnun 'o 'ka "sia min tighi 'a. 'Winun zie -yee "wean Bali -wee tin "paa 'pleble.]

¹⁵ 'Fluba 'ci vinon 'lee Farizen 'non, ka 'wi dra min yie 'le! 'Wi -taa "bole 'ka man! Koo ka -ko min -weele 'tveda fe -koobli 'nan, 'nan -e 'o 'ta wola 'cee -pei -to winun da. En -te ka min 'yi be, 'cee 'wi "paadi a limlan min -wliidi "a "fo. -Yee -kondi -wliidi -ciala 'cee ve da 'e 'pa -a "fli.

¹⁶ 'Ka yie a 'e 'widi, en ka ya "vale 'ka -si -koonman minnun le. -Yee "wean 'wi -taa "bole 'ka man! Kaa paa minnun ji 'nan, -te min 'e 'pe wluan Bali -pan

'kɔn da bɛ, ya'a fɛ -tɔ dra min lɛ dɪ. 'Pian -te min 'e 'pɛ wluan -siga nɛn Bali -pan 'kuin bɛ -a da bɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ. ¹⁷ -Blɔnɔn nɛn kaa, ɛn 'ka yie a 'e 'widɪ! -Siga bɛ e ya fɛ -tɔ -a, 'pian Bali -pan 'kuin nɛn e dra 'saun Bali 'lɛ. Ka'a tɔa zɪɛ dɔv?

¹⁸ ɛn ka paa minnun ji "nyian 'nan, -te min 'e 'pɛ wluan Bali -pan "dave da bɛ, ya'a fɛ 'tɔ dra min lɛ dɪ. 'Pian -te min 'e 'pɛ wluan 'sraga bɔvɛ nɛn Bali -pan "dave da bɛ, -a da bɛ, e ya 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ. ¹⁹ Yie 'winɔn! 'Sraga bɔvɛ bɛ e ya fɛ -tɔ -a, 'pian Bali -pan "dave da nɛn e dra 'saun Bali 'lɛ. Ka'a tɔa zɪɛ dɔv? ²⁰ Min nɛn 'e 'pɛ wluan Bali -pan "dave da bɛ, te 'e 'pɛ wluan Bali -pan "dave 'lee 'sraga bɔvɛ pɛɛnɔn nɛn "da "bɛ -a da. ²¹ Min nɛn 'e 'pɛ wluan Bali -pan 'kɔn da bɛ, te 'e 'pɛ wluan Bali nɛn e -nyɛanla 'ji bɛ -a da. ²² ɛn min nɛn 'e 'pɛ wluan labli man bɛ, te 'e 'pɛ wluan Bali -le mingɔnnɛn pɛin man, ɛn "nyian te 'e 'pɛ wluan Bali da kɔɔ -yɛɛ cɪ 'e -nyrandɪ pɛin zɪɛ -a da.

²³ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizɛn 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Ka fɛ pɛɛnɔn 'fuzan -nɔan Bali lɛ. ɛn "nyian fɛ 'finvinnun pɛɛnɔn bɛ, kaa -fuzan -nɔan Bali lɛ, -nyrɛn "le sinwɛnɛn nɛn waa laabo manti 'lee anɛti 'lee -cimɛn bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian -pei -tɔ winun nɛn o cɪ -dan "le 'cɛɛ drɛ bɛ cɛɛ "tɔɛ. 'Wɪ tɪgɪ drɛdɪ a -tɔ, ɛn min nyrinda 'sidɪ a -tɔ, ɛn yi -tɛradɪ Bali da a -tɔ, 'winun zɪɛ -nyrɛn kaa dra 'e tɛdɛ paan 'vaa -e 'ka pee drɛ "bɛ -sru! ²⁴ 'Ka yie a 'e 'widɪ, ɛn ka ya "vale 'ka -si -kɔɔnman minnun lɛ. -Te 'nyrɔndrɔ "wɛnnɛn 'fɔ 'ka 'blɪfɛ va bɛ, kaa "sia "va. 'Pian -wi -dandan nɛn waa laabo shamo bɛ, cɛɛ "mɛan te ka'a -kɔnnɛn 'ye dɪ.

25 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa "bɔle 'ka man! Kɔɔ ka 'kulenɛn 'lee -pɔ man "foeman fɛnyian, 'pian fɛnun nɛn kaa -ble -ji bɛ, crinnan fɛnun 'lee fɛnun nɛn kaa "sia minnun lɔ 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da bɛ -nyrɛn. 26 Farizen 'nɔn, 'ka yie a 'e 'widɪ! 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka 'ci 'e drɛ tɪglɪ 'vaa -e 'ka 'kulenɛn 'lee -pɔ man "foe.

27 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa "bɔle 'ka man! Kɔɔ ka ya "le min -yrɛnun nɛn o trɔɛ 'wɔ "man "bɛ -wee 'wɪ 'zv. O man bei "a fɛnyian, 'pian te o ci a 'e fadɪ min 'wlɛ 'lee fɛ fɔldɪ pɛɛnɔn 'a. 28 'Ka 'bɔ "nyian, minnun 'ka ye min tɪglɪnun -a, 'pian te ka 'ka 'bɛ 'a dɪ. Ka 'wɪ dra min yie 'lɛ, ɛn 'ka 'ci a 'e fadɪ 'wɪ 'wɪldɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'a.

29 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa "bɔle 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nɛn -kaa tranun o tɛɛ bɛ, ka 'kɔn drɛ o -yrɛ da. ɛn "nyian ka min tɪglɪnun -yrɛ da drɛ fɛnyian fɛnyian. 30 "Cɛɛ vɪ 'nan kaa 'kɔn 'wɪnun zɪɛ -a drɛnan bɛ, te kaa ve 'nan: <"Te tɔ nɛn 'kɔ tranun yie a "man, kɔ ya -nan bɛ, "te kɔ'a 'palɛ o va -e 'kɔ Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛ "dɪ.> 31 ɛn 'wɪnun zɪɛ -a vɪdɪ -a -kɔɔnman 'nan kaa 'vɪ 'ka 'fli -a 'nan 'ka tranun 'bɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ. 32 'Wɪnun nɛn 'ka tranun -a drɛ 'li bɛ, -te ka ya "va, "ka "drɛ 'e 'ciɪla -wee vɛ da!

33 Ka ya min -wɪldɪnun -a! Bali -le tin -tɛa 'ka da -kpɔ. Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪɛ e 'ka "bluman dɪ! 34 -Yee "wɛɛn 'ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔvɛ -yrɛ 'kpa! 'An "ta -daa Bali 'lewei vɪnɔn 'lee 'wɪ 'tɔnɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'palɛ -sia 'cɛɛ. Ka o -mie -tɛa "va, ɛn ka o -mie -tɛa "o -pɛindɪ -a yiba "plan da, ɛn ka o -mie -sɔan -ngble -a 'cee cin yɪ 'kɔnnun -ji.

Ka 'tε "paa o -mienun da 'flanun da, te wa'a 'o 'wulo da ye 'ka 'lɔ dɪ. ³⁵ 'Wɪnun zɪε -a drɛdɪ 'bε -maan -e minnun nɛn wa'a 'wɪ 'wɪdɪ "drɛɛ dɪ, ɛn 'ka tranun o tɛɛ bɛ, o -ka wɪ 'e 'pa 'ka da zia. Abɛl nɛn min tɪglɪ 'a bɛ, -a da nɛn 'ka tranun -a 'sia -trilii, ɛn e 'bɔ Barashi -pɪ Zakari nɛn kaa -tɛ Bali -pan 'kɔn 'lee Bali -pan "davɛ yei "bɛ -a da. ³⁶ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪε -yee "wɛan bɛ, Bali -le tin -tɛa 'ka -naagɔnɔn da.»

*Zozi 'wuɔ Zeruzalɛm 'nɔn 'le "wɛan
(Lk 13.34-35)*

³⁷ «Zeruzalɛm 'nɔn, 'cee 'wɪ "naan 'an man -wɪdɪ! Ka Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ, ɛn minnun nɛn Bali o 'pa 'sia 'cɛɛ bɛ, ka o tɛɛ -kɔɛnɔn -a. Maan man -wɛɛ 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man "le zɪ mɛin "bɔ 'yee 'nɛnnun treman 'e -pɛba wɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian ka'a 'wɪɛ "man "dɪ. ³⁸ -Yee "wɛan an "ta 'an 'pɛ "sia 'ka -sru, -e 'cee Bali -pan 'kɔn 'e 'fɔ 'e "tun. ³⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, ka'a "nyian 'an yɪ pee wo dɪ, -trilii -e 'ka vɪ 'nan: «Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nɛn e -taa Minsan 'tɔ da bɛ -a man.» »

24

*Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ
(Mk 13.1-2; Lk 21.5-6)*

¹ "Bɛ -sru Zozi 'bɔla Bali -pan 'kuin, ɛn e -kɔdɪ 'sia. -A -nan nɛn -a -srɔnɔn pli "man, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «"ɪ 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn a -miɛn!» ² ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «-A pɛɛnɔn 'labɛ 'ka -nanjɛn! Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'kɔn 'labɛ e -wia. -A -kɔɛ pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tɔ 'ka 'fo 'e bɔɛzan -tɔ da dɪ.»

*'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnun man 'vaa -e 'trɛda
-nyan tʊ 'e bɔ*

(Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)

³ Zɪ Zozi 'bɔla Olivie pɔn da bɛ, e -nyran, ɛn -a -srunɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'gʊɛ, tʊ "cɛn "man nɛn e dra? ɛn "nyian -mɛ "wɪ 'bɛ dra 'vaa -e 'kʊ -tɔ 'nan 'i 'ta tʊ 'bɔ? ɛn -mɛ "wɪ 'bɛ dra 'vaa -e 'kʊ -tɔ 'nan 'trɛ 'nyan tʊ 'bɔ?»

⁴ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tʊ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! ⁵ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'o 'fli man 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyrɛn 'waa, -e min "kaga 'o -sɔɔnla o -sru. ⁶ Ka -kuli -tan wɪnun maan, ɛn ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wɪnun maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ -wɛɛ dra 'e 'flin, 'pian 'trɛda -nyan tʊ "cɛɛ dɪ. ⁷ 'Lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn -taa 'wunlɛa 'lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn man, ɛn mingɔnnɛn trɛ -tʊ -taa 'wunlɛa mingɔnnɛn trɛ -tʊ man. Dra minnun -tɛɛman fɛ "kaga "nan, ɛn 'trɛ 'nyɔɔnman fɛ "kaga "nan. ⁸ -A pɛɛnɔn zɪɛ e ya "le 'nan 'nɛn 'yadɪ -le ci -yaa pou sianan "wɛnnɛn 'zʊ.

⁹ Tʊ zɪɛ -a man nɛn minnun 'ka "kuundɪ "siala, te o 'tɛ "paa 'ka da, ɛn te o 'ka -tɛɛman. 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn "naan 'ka man, ka drɛ 'an -srunɔn 'a -le "wɛan. ¹⁰ ɛn "nyian min "kaga "sia 'an -sru. 'O cin man wlɛ -fɔa, te o "naan 'o cin man. ¹¹ Minnun nɛn o 'wlu wɪ "sia -e 'o vɪ, te waa ve 'nan o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a bɛ, o bɔala 'trɛda "kaga. ɛn o min "kaga see "paaman. ¹² 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ faa "da 'trɛda -le "wɛan, min "kaga "le min yɪdɪ "yɪ 'e 'le -tɔa. ¹³ 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ -trilii, ɛn e 'bɔ -a 'le 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ 'jɪ. ¹⁴ Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn. ɛn 'wɪ zɪɛ minnun -a fuimlan

"man 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'va, -e 'lɛglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'o man. "Bɛ -sru 'vaa -e 'trɛda -nyan tɔ 'e bɔ.»

*Tɔ nɛn 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da "bɛ, Zozi-a 'wɪ 'vɪ
(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24; 17.23-24)*

¹⁵ «Bali 'lewei vɪzan Daniɛl -a 'vɪ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ 'nɔnɔnɔn -taa "drɛɛ Bali -le 'kuin. Min nɛn e 'fluba 'gɔvɛ -a ta ve bɛ 'e 'ci man 'kpa! Tɔ nɛn 'wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ Bali -pan 'kuin bɛ, ¹⁶ minnɔn nɛn o ci Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flan 'bli, 'o 'kɔ pɔnnun yei! ¹⁷ ɛn -te min a bei "bɛ, te 'e -wla 'yee 'kuin -e 'e 'kɔ fɛ -tɔ 'sia dɪ! ¹⁸ ɛn -te min a fei bɛ, te 'e li 'e da 'fla -e 'e 'kɔ 'yee -tralɛ 'si 'yee 'kuin dɪ! ¹⁹ Lɪmɔnnun nɛn o -pɔn ci 'o man tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'lee lɪmɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlian -wɔɔ tɔ zɪɛ -a man bɛ, -wee yra yɪdɪ "mlianla "da. ²⁰ -Yee "wɛan 'ka Bali trɔ 'ba 'nan, te 'wɪ zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn tɔ -man dɪ, ɛn te 'e 'tria 'cee 'flinla "yi da dɪ! ²¹ Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tɔ zɪɛ -a man. Zi Bali 'trɛ drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgɔ yi -a bɛ, -a sɔman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drɛɛ dɪ. ɛn 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka 'dra "nyian 'li 'trɛda "fo "dɪ. ²² Yinun nɛn 'winun zɪɛ o dra "da "bɛ, Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛɛ dɪɛ, "te min -tɔ -wulo 'ka -taa bɔɛa "va "dɪ. 'Pian minnɔn nɛn e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -wee "wɛan e yinun -mie cɛɛn "da.

²³ -Te min -tɔ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a 'gɔ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, Crizi a -mien bɛ, te 'ka yi -tɛra "da "fo "dɪ! ²⁴ Kɔɔ minnɔn nɛn o 'wɪ -sɛan 'nan 'wɛɛ ci Crizi -a bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'trɛda. ɛn minnɔn nɛn o 'wɪ winun ve, te waa ve 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa bɛ, o -taa "kɔnlɛ "nyian. O -taa 'lɛbo "fo wɪ -dandan 'lee -cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛɛ. Waa dra 'nan -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ -e 'o minnɔn nɛn Bali o 'si "va

'yee vε -a bε, o 'si-si tıgı da. ²⁵ 'Wınun zıε maan -cin -trɔa 'ka 'ji 'nan, te 'ka yıε a 'ka 'fli -va.

²⁶ -Yee "wεan -te min -a 'vı 'cεε 'nan, Crizi a "bui "da bε, te 'ka 'kɔ -nan dı. En -te waa 'vı 'cεε 'nan, e ya 'kɔn 'tɔ -ji bε, te 'ka yı -tεra "da "dı. ²⁷ Kɔɔ tɔ nεn 'an 'bɔ Blamin -pı 'an -taa "man "bε, e dra "le laa -paan 'zɔ. Laa -paan, 'e 'wlei -wlei -fɔa, e "sia yıdε wluan "nan 'zia, -e 'e 'kɔ yıdε 'fɔ -nan "va 'zia. 'Trɛda 'nɔn pεεnɔn -a -nan ye. ²⁸ -Kaa -tɔa 'wein 'nan fεnan nεn -wi -kadı cı 'e pladı bε, -a ta lou "nεn -wi pεa "bli "lomannun 'o 'ble.»

Blamin -pı -tadı da wı

(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)

²⁹ «-Te 'wı yıdı -dan zıε, e cεεn -nyandı man bε, 'nun tɔɔn yıdε yra klun -tɔala, mlεn 'bidı 'e 'le -tɔa, mlεn crεnnun "sia laji, o -tεεmlan "tra, εn laji fεnun pεεnɔn nεn 'pleble a -wɔb "bε, o "sia 'o 'klu -ji.

³⁰ Tɔɔn minnun pεεnɔn -a -kɔnnεn ye laji 'nan 'an 'bɔ Blamin -pı -tadı 'bɔ "mεn. "Bε -sru 'trɛda 'nɔn pεεnɔn 'an 'bɔ Blamin -pı ye -tanan "lolu -koei "da laji, -e 'o 'wuɔdı 'sia. 'Pleble -dan -kɔan 'an 'lɔ, εn 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. ³¹ Bali -le 'bei -dan "we, -e 'an 'bɔ Blamin -pı, 'an 'mεn 'pasianɔn nεn laji bε o 'pa 'sia 'trɛda fε pεεnɔn 'nan. Minnun pεεnɔn nεn an o 'si "va 'mεn vε -a bε, 'mεn 'pasianɔn o cin ye. Fε -tɔ -nan 'ka 'fɔ 'trɛda, te wa'a min 'sile 'bε 'nan dı.»

'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔvıdı tɔ pεεnɔn man Blamin -pı -tadı -le "wεan

(Mk 13.28-33; Lk 21.29-33)

³² «'Wı nεn e dra fijie yiba "lε bε, 'e drε 'cee 'wı -kɔɔn "manvε -a! -Te -a 'la nrındı 'sia "da "bε, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanan bɔdı -a -kogo. ³³ -A -tɔwli "nεn "nyian, 'an 'bɔ Blamin -pı -tadı -le vε -a.

-Te ka 'winun nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadɪ a bɔnan 'kogo! ³⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gɔvɛ, ka'a 'cɛɛn -kaadɪ man 'vaa, -e 'winun zɪɛ 'o drɛ dɪ. ³⁵ Labli 'lee 'trɛ 'nyan tɔ a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li 'trilii.

³⁶ Tɔ nen an -taa "man "bɛ, blamin -tɔ 'ka -a tɔa "fo "dɪ. En Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, wa'a tɔa "fo "dɪ, en 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an tɔa "fo "dɪ, 'pian 'an "tɪ 'bɛ -tɔa 'e 'tɔwli.

³⁷ Tɔ nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ -taa "bɛ, 'winun dra "le zɪ e drɛ Noe tɔ va bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ³⁸ Kɔɔ Noe tɔ va 'li te laa -dan 'ka tian 'fɛnɛ 'trɛda dɪɛ, minnun fɛ bli, o -wen mlin, o li 'pa, o -kɔnnɛn 'pa. Waa drɛ zɪɛ -trilii en Noe wla -klu -dan -ji, te waa dra tian. ³⁹ 'Wɪ 'tɔ -cin 'ka o ji dɪ. O -fɔ -a drɛdɪ man zɪɛ -trilii en laa -dan o -nan -nyan "fo. 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -yɛɛ dra 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta tɔ -man. ⁴⁰ Tɔ zɪɛ -a man bɛ, min "fli -kɔan "fei, 'mɛn 'pasianɔn nen laji bɛ waa -tɔ "siala -e 'o -tɔ 'tɔ. ⁴¹ En "nyian bɛ, lɪmɔn "fli -kɔan 'saa 'sɔnnan, 'mɛn 'pasianɔn nen laji bɛ waa -tɔ "siala -e 'o -tɔ 'tɔ.

⁴² -Yee "wɛan 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ tɔ pɛɛnɔn man! Kɔɔ yi nen 'ka 'san -taa "da "bɛ, ka'a tɔa dɪ. ⁴³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvɛ -a da! Tɔ nen crinzan -taa "min crin wɔɛ -pei -man bɛ, "te 'kɔn san -a -tɔa "bɛ, "te -a yɪɛ 'fo "man "trilii, en ya'a 'we "man -e crinzan 'e -yee fɛnɔn "koola dɪ. ⁴⁴ 'Kɔn san 'ka crinzan -ta tɔ tɔa dɪ. -A -tɔwli "nen "nyian 'cee vɛ -a, Blamin -pɪ -le -tadɪ bɔa 'ka man kligli, -yee "wɛan 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ tɔ pɛɛnɔn man!»

*Min man -kɔan 'e wɔɔdɪ 'kɔ?
(Lk 12.42-46)*

⁴⁵ «Min 'suzan "cɛn 'bɛ 'ta wɔla 'e 'san wei da 'wɪ 'tɔdɪ -a? Min 'suzan nɛn -a tazan 'yee 'kɔn 'pɛba 'wɔ -yrɔ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e -blɪfɛ -nɔn min 'sunɔn -mienun lɛ 'e tɔ -man bɛ, -nyrɛn. ⁴⁶ Min 'suzan zɪɛ -te -a tazan 'bɔ "man 'wɪ zɪɛ -a drɛnan bɛ -yee vɛ a "yi. ⁴⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -a tazan -a -tɔa 'e yɪfɛ pɛɛnɔn da.

⁴⁸ 'Pian -te min 'suzan -wɪdɪ "nɛn bɛ, zɪ 'e 'ci "nrɔnman 'gɔ. Yaa ve 'nan: <'An 'tazan a 'mɔnnan.> ⁴⁹ Tɔɔn -e 'e 'tɛ 'padɪ 'sia minnun nɛn 'e yɪɛ -tɔa "o va bɛ o da, te e ya 'e 'fɔdɪ -wɛn -tɛnɔn -sru, o fɛnun -ble waa, te o -wɛn -mlɪan "waa. ⁵⁰ Tɔɔn yɪ nɛn -a -cin 'ka "ji 'nan 'e 'tazan -taa "dɪɛ, -e 'bɛ bɔla kɪglɪ, ⁵¹ -e -a tazan 'e "nɛn "jɛɛnla 'ji -wɪdɪ. E 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -yrɛ "le zɪ o 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnun nɛn o 'wɪ dra min yɪɛ lɛ bɛ -wlɛ "bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.»

25

Nɔnbɛ "fu man -kɔnnɛn

¹ ɛn Zozi -kɔnnɛn pee -fɔ "nyɪan -wlɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le nɔnbɛ "fu 'bɛ 'wee -kannɛnnun 'sia, ɛn o -kɔ lɪmɔn -tɔ nɛn e "ta -kɔnnɛn "paa bɛ -yee 'kuin. Min nɛn e "ta lɪ "paa bɛ waa -pɛndɪ 'sia, kɔɔ -wɛɛ -ko o 'palɛ -sia 'o 'lɔ le 'wee -kannɛnnun -a. ² Nɔnbɛnun zɪɛ -a 'soolu a "va "bɛ -blɔnɔn nɛn waa, ɛn -a 'soolu a "va "bɛ 'wɪ 'tɔnɔn nɛn waa. ³ -A 'soolu nɛn -blɔnɔn 'a bɛ, o 'wee -kannɛnnun 'sia, 'pian wa'a 'kunlɛ -a 'yi man dɪ. ⁴ ɛn -a 'soolu nɛn 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ o 'wee -kannɛnnun 'sia, ɛn o 'kun -a 'yi -mie man.

⁵ Min nɛn e "ta lɪ "paa bɛ, zɪ e ya 'mɔnnan bɛ, ɛn yɪ -fɔla nɔnbɛnun zɪɛ o da.

⁶ Zi bada -tə bε, εn minnun pladi 'sia. O pla 'nan: <Min nen e "ta li "paa bε, e ya -tanan. 'Ka 'ku -a 'si 'sia.>

⁷ -A -nan nen nɔnbɛnɔn zɪε o wluan lou, εn o 'wee -kannɛnnun drε 'kpa. ⁸ Nɔnbɛnɔn 'soolu nen -blɔnɔn 'a bε, waa 'vi 'o "luenun lε 'nan: <'Ka "kve 'cee -kannɛn 'yi 'nɔn, kɔɔ 'kve -kannɛnnun "ta "driman!>

⁹ 'Pian nɔnbɛnɔn nen 'wi 'tɔnɔn 'a bε, o 'nan -wlε 'nan: <-Cεjε, ku'a 'we "man "di. Ya'a 'bɔa 'kve vε 'lee 'cee vε -a di. 'Ka 'ku 'cee vε 'lɔ -kannɛn 'yi -tanzan -va!>

¹⁰ En nɔnbɛnɔn zɪε o -ku -a 'lɔlε. Tυ zɪε -a wlu nen min nen e "ta li "paa bε e 'bɔla. En nɔnbɛnɔn 'soolu nen o man ci 'e wɔvɔdi bε, o -ku li 'pa "fedi da. -A -nan nen minnun 'kɔn 'lε 'wɔ o da.

¹¹ "Bε -sru εn nɔnbɛnɔn nen -blɔnɔn 'a bε, o -ta. O 'kɔn -tε, te o -paanman 'nan: <'Ku 'san, 'ku 'san, 'i yra 'si, 'i 'kɔn 'lε 'sɔ 'kɔvε!>

¹² 'Pian li 'pazan zɪε ya'a 'wɪlε "man "di. E 'nan -wlε 'nan: <Ma'an 'ka 'tɔa di.> »

¹³ En Zozi -a 'le 'sran -wlε 'nan: <'Wɪ zɪε -a bɔdi 'ka man -le "wεan bε, 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔvɔdi tυ pεɛnɔn man, kɔɔ tυ nen an -taa "man "bε, ka'a tɔa di.>

Zozi-kannɛn pee-fɔ minnun nen 'o man ci 'o wɔvɔdi bε o man

(Lk 19.12-17)

¹⁴ «Bali -le mingɔnnɛn -blɔdi min da bε, -nyrɛn 'gυ. E ya "le min -tυ 'bε "ta -ko 'ta wɔnan. Min zɪε 'e 'sunɔn laabυ, εn 'e yɪfε pεɛnɔn -pεba 'wɔ -wɔlɔ. ¹⁵ E -siga 'wlε 'soolu 'nɔn -a -tυ lε, εn yaa -nɔn -a -tυ lε "nyian 'wlε "fli, εn yaa -nɔn -a yaagazan lε 'wlε 'tυ. Zi min -tυ -kolaman 'e 'pε man liladi -a bε, -a da nen yaa -nɔn -wlε. En e -ku.

16 'Nun tɔɔn min nɛn e -siga 'wlɛ 'soolu 'yɪ bɛ, 'e 'pɛ man lila -siga zɪɛ -a, ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wlɛ 'soolu. 17 Min nɛn e -siga 'wlɛ "fli 'yɪ bɛ, 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn "e drɛ. -Yee vɛ man 'pa -siga 'wlɛ "fli. 18 Min nɛn e -siga 'wlɛ -tɔwli 'yɪ bɛ, e -klu cɛɛn, ɛn yaa yɔɔ "ji.

19 -A -nan 'mɔn 'trilii, ɛn o tazan zɪɛ e -ta. -A -nan nɛn 'e 'sunɔn zɪɛ o laabv 'nan -e 'o 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ -a -sru "vɪ 'yrɛ. 20 Min nɛn e -siga 'wlɛ 'soolu 'yɪ bɛ, e -ta 'e 'lɔ le -siga 'wlɛ 'soolu -a "nyian. ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, -siga 'wlɛ 'soolu nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan drɛ ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wlɛ 'soolu. -Nyɛn 'gɔ.>

21 -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: <I muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ 'gɔɛ, i 'wɪ "yi drɛ 'a. -Yee "wɛan an fɛ -dan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'kɔ 'ci 'e "nran 'e cin va.>

22 Min nɛn e -siga 'wlɛ "fli 'yɪ bɛ, e -ta ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, -siga 'wlɛ "fli "nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan drɛ ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wlɛ "fli. -Nyɛn 'gɔ.>

23 -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: <I muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ 'gɔɛ, i 'wɪ "yi drɛ 'a. -Yee "wɛan an fɛ -dan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'kɔ 'ci 'e "nran 'e cin va.>

24 "Bɛ -sru min nɛn e -siga 'wlɛ -tɔ 'yɪ bɛ, e -ta ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, maan -tɔa 'nan, i ya min nɛn -yee 'wɪ a 'tɔndɔn bɛ -a. -Te min 'yie 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ, yia "sia -yrɔ. 25 "Klan -fɔ 'an 'ji 'nan te 'yie -siga 'e

'san 'an 'lɔ di, -yee "wɛan an -kɔ -a yɔɔlɛ 'trɛ 'ji. -
Nyɾɛn 'gɔ, 'i 'si.>

²⁶ ɛn -a tazan zɪɛ e 'nan -yrɛ 'nan: <I ya 'an 'suzan
-wɪdɪ "a, ɛn kɔanzan nɛn yia. -Te -a -cin a 'i 'ji 'nan,
min 'mɛn 'nyranman "paa, maan ta -trɔn pɛɛnɔn
"sia -a san lɔ bɛ, ²⁷ -mɛ "le "wɛan nɛn yi'a -kɔlɛ 'mɛn -
siga 'palea fɛnan nɛn -a man "paa bɛ -a -nan dɪ? Yia
dra paan zɪɛ, -te an -ta bɛ, -e 'an 'kɔ 'mɛn -siga 'si 'o
'vale 'e 'man 'pa 'a.

²⁸ 'Ka -siga 'labɛ -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nɔn min nɛn -
siga -fu a -yrɔ "bɛ -yrɛ! ²⁹ Kɔɔ min nɛn fɛ a -yrɔ "kaga
"bɛ -a lɛ nɛn waa -nɔan, -e -yee vɛ 'e 'pa "da. 'Pian
min nɛn fɛ 'ka -yrɔ "kaga "dɪɛ, -a "tiɛnnɛn nɛn -yrɔ
"bɛ, waa "sia. ³⁰ 'An 'suzan 'gɔɛ, -a -pɛ 'ka 'fɔala 'e
man dɪ, 'ka 'ta -a tuɔ klun va bei, fɛnan nɛn -wuɔdɪ
'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.> »

Blamin -pɪ 'trɛdanɔn 'le tin "baa tv -fɔla "da 'ji

³¹ «Tɔ nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -taa 'kɔ 'vale 'mɛn
'pasianɔn nɛn laji bɛ waa bɛ, an -taa 'mɛn 'tɛ 'san da,
-e 'an -nyran 'mɛn mingɔnnɛn pɛin -da. ³² 'Lɛglɔn
pɛɛnɔn 'jinɔn 'o cin ye 'an 'lɛ, -e 'an 'o 'cɛn 'e cin man
"fli. Maan dra "le zɪ 'bla -sru "pinzan 'yee 'blanun
'lee 'yee bonun "cɛan 'e cin man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ³³ E
'blanun -sɛan 'e 'pɛ "yi "da, -e 'e bonun -sɛn 'e 'pɛ bu
da.

³⁴ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn maan ve 'an 'pɛ "yi
"danɔn lɛ 'nan: <Kaa 'gɔɛ, 'an "tɪ -fɛa 'vɪ 'ka man! 'Ka
'ta! Mingɔnnɛn trɛ nɛn 'an "tɪ -a man drɛ 'trɛda pou
sianan "bɛ, e drɛ 'cee vɛ -a. 'Ka 'si! ³⁵ Fɛ -le "wɛan
nɛn maan -nɔn 'cɛɛ bɛ, te dra 'an -tɛa "bɛ, ka fɛ -nɔn
'mɛn. ɛn te 'yi dra 'an -tɛa "bɛ, ka 'yi 'nɔn 'mɛn, ɛn
te an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, kaan 'kun 'ka 'pɛ "fli "a.

³⁶ ɛn te sɔ 'ka 'an da dɪɛ, ka sɔ 'wɔ 'an man, ɛn te 'an

'man "yaaman be, 'ka yie 'tə 'an 'va. En te an ya -pu 'kuin be, ka 'lɔ 'an 'nanjenle.›

³⁷ Tɔɔn -e min tɔɔn zɪe 'o laabu 'an 'lɔ 'nan: ‹Minsan, tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te dra 'i -tɛa ɛn kɔ fɛ -nɔn 'yie? En tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'yi dra 'i -tɛa ɛn kɔ 'yi 'nɔn 'yie? ³⁸ Tɔ "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'kɔ 'va 'pɛn -a, ɛn kɔi 'kɔn 'kɔ 'pɛ "fli "a? Tɔ "cɛn "man nɛn i ya 'i plɔdɪ, ɛn kɔ sɔ 'wɔ 'i da? ³⁹ Tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'i 'man "yaaman, ɛn 'kɔ yie 'tə 'i 'va? Tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te i ya -pu 'kuin ɛn kɔ 'lɔ 'i 'nanjenle?›

⁴⁰ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn, maan ve -wle 'nan: ‹Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔɔlɪ 'a 'nan, tɔ nɛn ka ya 'winun zɪe -a drɛnan 'an "bɔɪnɔn 'gɔɛ o va min "wɛnnɛn 'tɔ lɛ be, te 'an lɛ nɛn ka cɪ -a drɛnan.›

⁴¹ "Be -sru maan ve minnɔn nɛn 'an 'pɛ bɔ da be -wle 'nan: ‹'Ka -pli 'ka -sru "kɔɔbli! Bali wei a 'e pladɪ 'ka man. 'Ka 'kɔ 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪe, -a va. Bali -a man drɛ Satan 'lee 'yee 'pasianɔn 'le vɛ -a. ⁴² Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, te dra 'an -tɛa "be, ka'a fɛ -nɔnle 'mɛn dɪ. En te 'yi dra 'an -tɛa "be, ka'a 'yi 'nɔnle 'mɛn dɪ. ⁴³ En te an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a be, ka'an 'kunle 'ka 'pɛ "fli "a dɪ. En te sɔ 'ka 'an da dɪe, ka'a sɔ wɔle 'an man dɪ. En te 'an 'man "yaaman be, ka'a yie -tɔle 'an 'va dɪ. En te an ya -pu 'kuin be, ka'a 'lɔle 'an 'nanjenle dɪ.›

⁴⁴ Tɔɔn -e "o laabu 'an 'lɔ "nyian 'nan: ‹Minsan, tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te dra 'i -tɛa? En tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'yi dra 'i -tɛa? En tɔ "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'kɔ 'va 'pɛn -a? En tɔ "cɛn "man nɛn i ya 'i plɔdɪ? En tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'i 'man "yaaman? En tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te i ya -pu 'kuin? En tɔ "cɛn "man nɛn kɔ'a 'palɛ 'i 'va dɪ?›

⁴⁵ Tɔɔn -e 'an vɪ -wɫɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɡɫɪ 'a 'nan, tʊ nɛn ka 'ka 'wɪnʊn zɪɛ -a drɛnan 'an "bʊɪnʊn 'ɡʊɛ o va min "wɛnnɛn 'tʊ ɛ dɪɛ, tɛ 'an 'bɔ ɛ nɛn ka 'ka -a drɛnan dɪ.»

⁴⁶ Minnun zɪɛ, wɛɛ -ko yɾa yɪdɪ nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ -a va. 'Pian minnun nɛn o cɪ min tɪɡɫɪnʊn -a bɛ, 'belɪdɪ nɛn yɑ'a 'nyaan dɪɛ, e yɑ -wee vɛ -a.»

26

*Zuif'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ
(Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)*

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srʊnɔn ɛ 'nan: ² «Kaa -tɔɑ 'nan, e -fʊ yɪ -tʊ -a "fli -e -kaa tranʊn -le 'sɪdɪ nɔnba -jɪ "fɛdɪ drɛdɪ 'e bɔ. Yɪ zɪɛ -a da nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ waan -nɔn "minnun ɛ, -e 'waan 'tɛ 'an -pɛɪndɪ -a yɪba "plan da.»

³ Tʊ zɪɛ -a wɫu bɛ tɛ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenʊn a 'o cɪn yɪnan Bali -pannɔn 'tazan nɛn waa laabo Kaifa bɛ -yee -klɔn -jɪ. ⁴ -A -nan nɛn waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kʊn cɪ 'cɛn 'a -e 'o -tɛ. ⁵ 'Pian waa 'vɪ 'o cɪn yɛɪ 'nan: «Tɛ -kaa drɛ "fɛdɪ yɪ da dɪ! "Tɔɡɔ minnun 'o -nan yɪ -e 'o 'wɫuan -kaa man.»

*Lɪmɔn -tʊ 'wɪ 'yɪ drɛ Zozi ɛ
(Mk 14.3-9; Zan 12.1-8)*

⁶ Zozi a 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. E yɑ Simɔn nɛn -kogobe a "nɛn "man "bɛ -yee 'kuɪn. ⁷ O yɑ fɛnʊn -blɪnan, -a -nan nɛn lɪmɔn -tʊ plɪ Zozi man 'e 'lɔ ɛ -lazɪɡɫɔ nɛn -a 'flɛ a 'plɛblɛ 'kpa bɛ -a -pɔnɛn 'tʊ -a. ɛn yaa -sɛndɪ 'sɪɑ Zozi 'wɪn -jɪ.

⁸ Zɪ -a -srʊnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a 'wɪ 'nan o man, ɛn o 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn e -lazɪɡɫɔ 'kpa

bε -a srε 'e "tun? ⁹-Laziglo 'labε yaa -taan paan 'fle 'pleble 'a, -e 'e man "lala -pli 'yalε -tenon man.»

¹⁰ Zozi 'wι zιε -a 'man, εn e 'nan -wλε 'nan: «-Mε "le "wεan nen ka 'wι -tɔa li 'gυε -a man? E 'wι "yi dre 'men. ¹¹ 'Yalε -tenon a 'ka 'va tυ pεenon man, 'pian "an 'ka 'wo 'ka 'va tυ pεenon man dι. ¹² -Laziglo nen yaa -sen 'an da 'gυε, 'an 'man nen yaa dre 'nan -e 'waan wυ -a. ¹³ Maan ve 'cεε 'wι tιgli 'a 'nan, fenan pεenon nen minnun Bali -le 'wι 'nɔnnon ve 'trɛda bε, 'wι nen li 'gυε yaa dre bε, waa -nan 'sinan "paa, εn -yεε -maan 'lɔɔ -e li 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanon 'va

(Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

¹⁴ "Bε -sru εn Zozi -srunon 'fuda "fli 'va min -tυ nen waa laabo Zudazi Karioti bε, e -kυ Bali -pannon 'tanon 'va, ¹⁵ εn e 'nan -wλε 'nan: «-Te an Zozi 'nɔn 'cεε bε, -mε "nen kaa -nɔan 'men?» -A -nan nen o 'lein 'wλε -fuba yaaga 'nɔn -yρε. ¹⁶ Yi zιε -a da nen Zudazi -a man -wεεdι 'sia 'nan, tυ "yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanon 'bɔ lε.

Zozi 'lee 'e -srunon Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi bl

(Mk 14.12-26; Lk 22.7-23)

¹⁷ 'Kpoun nen 'mannyan 'ka "va "dιε, Zuif 'nɔn -a "fɛdi -ble 'fle 'tυ. Zi 'fle zιε e 'bɔ bε, -a yi tɛdɛ da nen Zozi -srunon -ta -a laabυε -yρɔ 'nan: «Nyin zia nen i ya "vale 'kυ 'kυ -kaa tranun 'sidι nɔanba -ji "fɛdi bε -cee vε man dre?»

¹⁸ En Zozi min -tυ 'tɔ 'vι -wλε 'nan 'o 'kυ "va. Yaa 'vι -wλε 'nan: «'Ka 'kυ Zeruzalem, -e 'ka vι -yρε 'nan: <Bali -le 'wι "paazan "e 'nan, 'kυ vι 'yιε 'nan, 'yee tυ 'bɔ 'kogo. 'Yie 'kuin nen 'e -kaa tranun 'sidι nɔanba -ji "fɛdi -ble 'o 'vale 'e -srunon 'a.» ¹⁹ 'Wι nen Zozi

-a 'vɪ -wɫɛ "bɛ -a -srunɔn -a drɛla "da, ɛn o "fɛdi zɪɛ -a man drɛ.

²⁰ Zi funninmlan 'pla bɛ, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fuda "fli "nyran fɛnun -sru. ²¹ O ya fɛnun -blinan ɛn Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min -tʊ a 'ka yei 'gʊ, -yɛɛ 'an -nɔan "minnun lɛ.»

²² 'Wɪ zɪɛ e o ta drɛ 'trɔdrɔ "fo, ɛn waa laabʊdɪ 'sia -yrɔ "tʊdʊ 'nan: «Minsan, 'an 'bɔ nɛn?»

²³ ɛn Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «Min nɛn 'kʊ 'vale -a 'kʊ 'pɛ wla 'pɔ -tʊwli "ji 'gʊɛ, -a san 'bɛ 'an -nɔan "minnun lɛ. ²⁴ 'Wɪ 'kpa nɛn, 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -kaa, zi waa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji zɪɛ. 'Pian min nɛn yaan 'bɔ Blamin -pɪ -nɔan "minnun lɛ bɛ, 'wɪ -taa "bɔlɛ -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ "yi "a -e 'o vilɛ o -ya dɪ.»

²⁵ -A -nan nɛn Zudazi nɛn e "ta -daa -a -nɔnlɛ Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ bɛ, yaa 'si "va. Yaa laabo -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'an 'bɔ nɛn?»

ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yɪɛ 'bɛ 'vɪ 'i 'bɔ 'a.»

²⁶ O -fʊ fɛnun zɪɛ -a -blinan, ɛn Zozi 'kpɔun 'si, e Bali muo "fɔ, yaa "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ. E 'nan -wɫɛ 'nan: «'Ka 'si, 'ka -bli! -Nyɾɛn 'gʊɛ, 'an 'kɔlɛ nɛn.»

²⁷ "Bɛ -sru e 'kulenɛn nɛn rɛzɛn -wɛn cɪ -ji bɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ. E 'nan -wɫɛ 'nan: «'Ka mlin 'ka pɛɛnɔn! ²⁸ -Nyɾɛn 'gʊɛ, 'an nyɛn nɛn. -A 'bɔ nɛn Bali "ta -a "sia -e 'e blamin 'lee 'e 'bɔ yei "sɛn 'e cin va. E "ta -sɛanla 'nan -e Bali 'e min "kaga "le 'wɪ 'wɫɪdɪ 'fui. ²⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, ma'an "nyian rɛzɛn -wɛn 'mlian dɪ, -trilii -e yi nɛn -kaa pee -mlian 'e cin va 'an "tɪ "le mingɔnnɛn trɛda bɛ 'e bɔ.»

³⁰ Zi o cɛɛn fɛnun -blɪdɪ man bɛ, o Bali 'tɔ bɔ "dre "fɔ. "Bɛ -sru ɛn o -kʊ Olivie pɔn da.

*Zozi -a 'vɪ 'nan Piəri "sia 'e -sru
(Mk 14.26-31; Lk 22.31-34)*

³¹ Tɔɔn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Cɛɛɛɣv -pei 'gʊɛ -a man bɛ, 'ka pɛɛnɔn 'ci -taa "srɛɛɛ, -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,
e 'bla -sru "pinzan -tɛa
-e 'blanun 'o fuila "man.»

³² 'Pian "bɛ -sru, -te an wluan 'kanɔn 'va bɛ, an -tɔala 'ka 'lɛ Galile 'lɛɣlɔn 'ji.»

³³ ɛn Piəri "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te 'yie "wɛan min pɛɛnɔn 'ci srɛman -e 'o 'si 'i -sru "bɛ, 'an 'tɔwli 'gʊɛ, ma'an 'sia 'i -sru 'li "fo "dɪ.»

³⁴ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪɣlɪ 'a 'nan, -pei 'bɔ 'gʊɛ -a man bɛ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e manɛn tɛdɛ 'e 'wɪ.»

³⁵ ɛn Piəri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te e ya 'nan kʊɛ -kaa 'kʊ 'vale 'yia ɔɔ, ma'an dra zɪɛ "fo "dɪ.» ɛn -a -srɛnɔn pɛɛnɔn "o 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'vɪ "nyian.

*Zozi 'kʊ Bali trʊ 'balɛ Zezemani
(Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)*

³⁶ "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'kʊ fei nɛn waa laabo Zezemani bɛ -a da. ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'nyran 'gʊ! An "ta 'sia 'ka "srɔn -e 'an Bali trʊ 'ba.»

³⁷ E Piəri 'lee Zebede -pɪ "fli "fɔ 'e -sru, ɛn o -kʊ waa. -A -nan nɛn Zozi 'ta drɛdɪ 'sia 'trɔdrɔ te "klan -a -tɛa.

³⁸ ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'An 'ta nɛn e drɛ 'trɔdrɔ 'gʊɛ, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fʊ 'gʊ, -e -kaa yi 'sɔn 'e cin va!»

³⁹ E pli 'e 'lɛ "wɛnnɔn, e blula "tra, ɛn e Bali trʊ 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «'An 'tɪ, 'i yra 'si! -Te i "we "man "bɛ, 'kulɛnɛn nɛn 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji e -taa 'labɛ, 'i

drε -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e drε 'an 'ci 'sɔ wɪ -a dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

⁴⁰ "Bε -sru εn e 'li 'e da 'e -srunɔn yaaga zɪε o va. E 'bɔ o man te o ya yi -tɛnan, e Piɛri fuɔ, εn yaa 'vɪ -yrε 'nan: «Ka'a -kɔlale 'padɪ -a 'an 'va -e 'ka yi 'sɔn tɔ "wɛnnɛn 'gʋε -a wlu dʋʋ? ⁴¹ 'Ka yi 'sɔn -e 'ka Bali trʋ 'ba, "tɔgɔ 'wɪ 'wliɪ 'e 'ka 'man yi! Blamin a "va 'nan 'e 'wɪ 'yi "dra, 'pian -a 'plɛblɛ 'ka -yrɔ "dɪ.»

⁴² Zozi 'li -bei "flizan 'wʋ 'e da, εn e Bali trʋ 'ba "nyian. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, 'i yra 'si! -Te i 'ka "vale 'i "we "man -e 'kulenɛn nɛn 'wɪ yɪɪ cɪ -ji e -taa 'labɛ, e "paala 'an man dɪɛ, 'i 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

⁴³ E 'li 'e da, εn e 'bɔ o man "nyian yi -tɛnan, kɔɔ o "koe "nyan.

⁴⁴ Zozi o 'tʋɪ "nyian, εn e -kʋ Bali trʋ 'balɛ. -A cɛin yaagazan nɛn te e 'wɪ 'tʋwli zɪε -a ve Bali lɛ.

⁴⁵ -A -nan nɛn e 'li 'e da 'e -srunɔn 'va, εn yaa laabʋ -wɔ 'nan: «Ka yi -tɛa tian, te ka "flianla 'ka man -a -trɔɔ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a tʋ 'bɔ "mɛn. Tʋ nɛn, minnun 'an 'bɔ Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wliɪ "drɛnɔn lɛ bɛ, e 'bɔ. ⁴⁶ 'Ka 'wluan lou, -e -kaa kʋ! Min nɛn e "ta 'an -nɔan "minnun lɛ bɛ, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴⁷ Zozi 'fʋ 'wɪ zɪε -a vɪnan, tɔɔn εn Zudazi nɛn -a -srunɔn 'fuda 'fli 'bɔ 'va min -tʋ -a bɛ, e 'bɔla. -Wɛɛ cɪ 'o 'vale min "kaga "a, εn sɛnnun 'lee yibanun a -wɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'bɛ o 'pa 'sia.

⁴⁸ Zudazi -a 'vɪ 'e 'cɛn minnun zɪε -wɔ 'nan: «Min nɛn an -atu -tɛ "man "bɛ, te Zozi nɛn. -A 'bɔ nɛn 'ka 'kun!» ⁴⁹ -Yee "wɛan zɪ o 'bɔla bɛ, tɔɔn εn e pli Zozi man. E 'nan: «'An 'san, mɛin 'tɔ bo.» -A -nan nɛn e -atu -tɛ "man.

⁵⁰ En Zozi 'e 'nan -yɾɛ 'nan: «'An bee, 'wɪ nɛn i -ta "man "bɛ, 'i drɛ!» Tɔɔn minnun nɛn e -ta waa bɛ, o Zozi 'kun.

⁵¹ -A -nan nɛn Zozi -sruzan -tʊ 'yee sɛn 'sʊ 'ji, ɛn e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tʊ "trɔɛn ɕɛɛn.

⁵² 'Pian Zozi 'e 'nan -yɾɛ 'nan: «'I 'yie sɛn wʊ 'e 'kɔɛ 'ji! Maan ve 'yie 'nan, minnun pɛɛnɔn nɛn o sɛn "siala min man bɛ, sɛn "nɛn "nɛn o -kaala. ⁵³ 'I 'tɔ 'nan, "te an ya "va 'nan min 'e 'pa 'an va bɛ, maan ve 'an "tɪ "lɛ 'nan, 'e 'yee 'pasianɔn nɛn laji bɛ, o 'pa 'sia 'mɛn. O 'kɔn -kuli 'pa 'tʊdʊ -fuda 'fiili, -e 'waan 'ta kuli -tan. ⁵⁴ 'Pian -te 'wɪ zɪɛ e drɛ bɛ, 'wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e 'lɛ sɔɔ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, zɪ 'e drɛ zɪɛ.»

⁵⁵ En Zozi 'a 'vɪ min "kaga zɪɛ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka -ta 'an 'kunɛ 'ka 'lɔ le sɛnnun 'lee yibanun -a "le ka -ta crinzan -sru? Tʊ pɛɛnɔn man an ya Bali -pan 'kuin, te an Bali -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji, ɛn ka'an 'kunɛ dɪ. ⁵⁶ 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ -e 'wɪnun nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a crɛn -tɛ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.»

-A -nan nɛn Zozi -srunɔn pɛɛnɔn 'wi "man -a -sru, ɛn o flan bli.

*Minnun -kʊ Zozi 'a tin 'banɔn 'lɛ
(Mk 14.53-65; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.12-14,
19-24)*

⁵⁷ Minnun nɛn o Zozi 'kun bɛ, o -kʊ Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan nɛn waa laabo Kaifa bɛ, -yee "kɔnnɛn. 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun 'o cin 'yɪ fɛ zɪɛ -a -nan. ⁵⁸ Piɛri -fʊ -kɔɔbli, te e -kʊla Zozi -sru. E -kʊ zɪɛ -trilii, ɛn e 'bɔla Bali -pannɔn 'tazan -le "kɔnnɛn. E wla -yee -klɔn -ji, ɛn e -nyran -a 'sunɔn yei, 'wɪ nɛn e bɔa Zozi man bɛ -a -nan yɪdɪ -le "wɛan.

⁵⁹ Bali-pannōn 'tanōn 'lee tin 'banōn pēēnōn a "va 'nan o 'wlu w₁-tō "paa Zozi da, -e 'o -kōla -a -tēd₁ -a -le "wēan. ⁶⁰ Min "kaga 'wlu 'sēn Zozi man, 'pian 'w₁ pēēnōn z₁ε ya'a tin -tēlε Zozi da "fo "d₁.

"Bε -sru min "fli "ta εn "o 'v₁ 'nan: ⁶¹ «Min 'labε e 'nan: <'An -kolaman Bali -pan 'kōn 'wid₁ -a, -e 'an pee -tō yi yaaga 'wlu.> »

⁶² -A -nan nēn Bali -pannōn 'tazan wluan lou, εn yaa 'v₁ Zozi lε 'nan: «'W₁ nēn minnun -a ve 'i man bε, yi'a sia "va "dōv?» ⁶³ Zozi 'ka -a 'silε "da -yrε "d₁.

En Bali -pannōn 'tazan -a 'v₁ -yrε 'nan: «'I 'pε wluan Bali nēn -a y₁ε c₁ "man "bε -a 'lε! Maan laabo 'i 'lō 'nan, min 'sizan 'w₁ 'ji nēn yia? Bali -p₁ nēn yia? 'W₁ z₁ε 'i -ci 'si 'kōv!»

⁶⁴ En Zozi 'e 'nan -yrε 'nan: «-Nyren, yia 'v₁ 'i 'bō 'a bε. Maan ve 'cεε 'nan, -e 'e 'sia cεεg_v y₁ 'g_vε -a da bε, kaan 'bō Blamin -p₁ ye 'an -nyrand₁ 'pleblε pēēnōn 'san Bali -pε "yi "da. En "bε -sru kaan ye "nyian laji, te an ya -tanān "lolu -koei "da.»

⁶⁵ -A v₁d₁ z₁ε e Bali -pannōn 'tazan ta kli, εn 'e 'ta sōnūn 'f_v₁ b_v₁d₁ 'sia. -A -nan nēn e 'nan: «E Bali srōn! -Kaa 'ka "nyian -yee 'w₁ 'nan y₁zan pee -va "fo "d₁. "Srōn nēn e "sia -a wōnan bε, kaa 'man 'ka 'bō 'a. ⁶⁶ "Ka "ve -ji 'nōn?»

En minnun -a 'si "va -yrε 'nan: «E 'sō -ka vε -a.»

⁶⁷ 'W₁ z₁ε -a da nēn, o 'le 'y₁ 'sēnd₁ 'sia -a y₁ra, εn o -fōlε wōv_d₁ "va 'sia. Min -mienun 'pa -fōa -a y₁ra, te waa laabo -yrō 'nan: ⁶⁸ «'Yie 'nan min 'sizan 'w₁ 'ji nēn 'yia. -Yee "wēan -te i ya Bali 'lewei v₁zan a bε, min nēn e fε tuv 'y₁ε bε, 'i -kōōn 'kōv.»

*Pieri yōō "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a d₁
(Mk 14.66-72; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)*

69 Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Piɛri a tian 'e -nyrandɪ -klɔn -ji. -A -nan nɛn nɔan lɔmɔn -tɔ pli "man, ɛn e 'nan -yɾɛ 'nan: «Bii 'gʋɛ Galile min Zozi -sruzan 'tɔ nɛn 'yia.»

70 Pian Piɛri yɔɔ "da min pɛɛnɔn yiɛ man. E 'nan: «'Wɪ nɛn i ci "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ.»

71 ɛn Piɛri -klɔn -yɾɛ "nɛn -si 'sia, -a -nan nɛn nɔan lɔmɔn pee -a 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ minnun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ -wɛɛ 'nan: «Min 'lagʋɛ, e ya Nazaretɪ min Zozi -sruzan 'tɔ -a.»

72 Piɛri yɔɔ "da "nyian, yaa -ci -pɛ wluan, ɛn e 'nan: «Min 'labɛ, ma'an tɔa "fo "dɪ.»

73 "Bɛ -sru "nyian, minnun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o pli Piɛri man ɛn o 'nan -yɾɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn. 'I 'bɔ 'gʋɛ, -a -sruzan -tɔ nɛn 'yia. 'Yie 'wɪdɪ -a kɔɔn "man zɪɛ.»

74 -A -nan nɛn Piɛri "e 'nan: «-Te 'wlu nɛn maan -sɛan "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labɛ -a tɔa "fo "dɪ.»

'Nun tɔɔn ɛn manɛn wɪɪ. 75 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Piɛri lɛ bɛ, ɛn -a -cin -trɔa Piɛri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «'Vaa -e manɛn tɛdɛ 'e 'wɪ bɛ, te yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yi'an 'tɔa dɪ.» -A -nan nɛn Piɛri 'bɔla bei, ɛn e -wuɔdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

27

Minnun -kɔ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ (Mk 15.1; Lk 23.1; Zan 18.28)

¹ Zɪ tɔ cɛɛn bodrun bɛ, ɛn Bali -panɔn 'tanɔn 'lee min cejenun pɛɛnɔn 'wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi 'tɛ. ² O Zozi yɾɪ, "bɛ -sru ɛn o -kɔ -a -nɔnɛ Rɔm min -kɔnmandan Pilati lɛ. Mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm bɛ, -yɛɛ Pilati -tɔ 'nan 'e 'lɛglɔn 'bɔ 'pla.

*Zudazi -ka -nan wɪ
(Drɛwɪ 1.16-20)*

³ Zudazi 'bɔ nɛn, e Zozi -nɔn minnun lɛ bɛ, zɪ yaa 'yɪ 'nan minnun tanɔn tin -tɛ Zozi da 'nan 'e -ka -a 'wɪ 'ji bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ 'nandɪ "man 'sia, ɛn e -kɔ 'lein 'wlɛ 'fuba yaaga bɛ -a -nɔnlɛ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun lɛ 'e "pa 'ji. ⁴ E 'nan -wlɛ 'nan: «An 'wɪ 'wɪdɪ drɛ min nɛn ya'a 'wɪ 'tɔ dreɛ -wɪdɪ "dɪɛ, -a -nɔndɪ -a 'cɛɛ.»

-A -nan nɛn minnun zɪɛ o 'nan Zudazi lɛ 'nan: «"Kɔvɛ 'man wɪ 'ka 'ji dɪ. 'I 'bɔ 'lɔ wɪ nɛn.»

⁵ Tɔɔn Zudazi 'lein 'wlɛnun zɪɛ -a -sran Bali -pan 'kuin, ɛn e -kɔ 'e 'blɔ wɔlɛ baa -ji.

⁶ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lein 'wlɛnun zɪɛ -a koola, ɛn o 'nan: «-A -si 'ka -kaa 'lɔ -e -kaa "lala 'gɔvɛ -a -sɛn Bali -pan 'kuin "lala -va dɪ, kɔɔ "lala nɛn yaa -maan blamin nyɛn -sran bɛ -nyɛn.» ⁷ 'Wɪ nɛn 'kɔ 'o drɛ "lala zɪɛ -a bɛ, o wei drɛ "da -tɔwɪ. -A -nan nɛn o -kɔ fei 'lɔlɛ -pɔ -tɔzan -tɔ -lɔ. Fei zɪɛ waa 'lɔ 'nan -e 'e drɛ -pɛnnɔn 'le min wɔnan -a. ⁸ 'Bɛ nɛn -kaa cɪ cɛɛgɔ yi -a 'gɔvɛ, minnun fei zɪɛ -a laabo nyɛn fei, kɔɔ "lala zɪɛ -yɛɛ -maan blamin nyɛn -sran.

⁹ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Zeremi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«'Lein 'wlɛ 'fuba yaaga nɛn waa 'si min nɛn Izraɛl 'nɔn 'a 'flɛ 'tan bɛ

-a manvɛ nɛn.

¹⁰ ɛn "lala -tɔwɪ zɪɛ

-a 'bɔ nɛn waa -nɔn -pɔ -tɔzan -le fei man.

Zɪ Minsan -a 'vɪ 'mɛn zɪɛ.»

*Zozi a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ
(Mk 15.2-15; Lk 23.2-5, 13-25; Zan 18.29-19.16)*

11 Zi minnun 'bɔla Zozi 'a -kɔnmandan 'lɛ bɛ, ɛn -kɔnmandan 'wɪ laabv -yrɔ. Yaa laabv -yrɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Nyɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

12 'Wɪnun nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ Zozi man bɛ, Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da "fo "dɪ. 13 -A -nan nɛn Pilati "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn waa "paa 'i da bɛ, yi'a maan dʊv?»

14 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da -yrɛ "fo "dɪ. 'Wɪ zɪɛ e -kɔnmandan 'kan 'e 'ciɪla "da.

15 Lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ bɛ, -kɔnmandan "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Pʊ 'kɔnzɔn nɛn minnun cɪ "va 'nan 'o 'si man bɛ, -a man nɛn e "sia. 16 Lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, te min -tʊ nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ -dan drɛ -a 'wɪ a 'e fuɪladɪ "man "bɛ e ya -pʊ 'kuɪn. Min zɪɛ waa laabo Barabazi. 17 -Yee "wɛan zɪ minnun a 'o cin yɪdɪ bɛ, ɛn Pilati -a laabv -wɪɔ 'nan: «Barabazi 'lee Zozi nɛn waa laabo min 'sizɔn 'wɪ 'ji bɛ, -tɪ man nɛn 'an 'si o "fli yei?» 18 Pilati -a -tɔa 'nan minnun tanɔn "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wɛan nɛn o -ta Zozi 'a 'yrɛ.

19 Pilati a 'e -nyrandɪ 'yee tin 'ba pɛɪn -da tin -sru, ɛn -a nan min 'pa 'sia -yrɛ. E 'nan: «Min 'labɛ ya'a 'wɪ 'tʊ drɛɛ -wɪdɪ "dɪ. Te 'i 'pɛ wʊ -yee 'wɪ 'ji dɪ. Kɔɔ paan 'pei -man nyɪn nɛn maan -tɛ bɛ, 'an "koe 'nyan -yee "wɛan 'kpa tɪglɪ.»

20 Tʊ zɪɛ -a wɪɪ bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ minnun lɛ 'nan, 'o vɪ 'nan Barabazi man nɛn Pilati 'e 'si -e 'e Zozi 'tɛ.

21 -Yee "wɛan nɛn zɪ -kɔnmandan -a laabv -wɪɔ "nyian 'nan: «Min "fli 'gʊɛ o yei "bɛ, -tɪ man nɛn 'an 'si?»

ɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ 'nan: «Barabazi man nɛn 'i 'si.»

22 Pilati -a laabv -wlv 'nan: «Zozi nen waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji bɛ, 'an drɛ -yrɛ 'kɔ?»

En o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da.»

23 -A -nan nen Pilati -a laabv -wlv 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ "cɛn "nen yaa drɛ -yee "wɛan 'an -pɛin yiba "plan da?»

En o pɛɛnɔn paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

24 Pilati -a 'yɪ 'nan, 'e 'ka o 'klɪnan 'wɪ 'a dɪ, te minnun plaman "bʊv. -A -nan nen e 'yɪ 'si, 'e 'pɛ -man foe minnun pɛɛnɔn yɛ man, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Mɛɛn "cɛɛ vɪ 'nan o min 'lagvɛ -a -tɛ dɪ. -Te e -ka bɛ, 'ka 'bɔ 'lɔ 'wɪ nɛn.»

25 En minnun wɪ "man o pɛɛnɔn. Waa 'vɪ 'nan: «-A -ka wɪ 'e 'pa 'kʊ da, ɛn 'e 'pa 'kʊe 'nɛnnun da.»

26 -A -nan nen Pilati 'si Barabazi man, ɛn yaa 'vɪ 'yee 'sounjanun lɛ 'nan, 'o Zozi 'sɔn -ngble -a, -e 'o 'kʊ -a -pɛin yiba "plan da.

*'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wv
(Mk 15.16-20; Zan 19.2-3)*

27 -Kɔnmandan -le 'sounjanun -kʊ Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. En o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ "man. 28 O -yee sɔnun 'sʊ 'e da, ɛn o mingɔnnɛn -tralɛ -gblɔ 'tɛndɛn 'tʊ 'wʊ "da. 29 O lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wulo -man "le mingɔnnɛn kle 'zv. En o -cɛan -kɔ -tʊ -nɔn -a -pɛ "yɪ "lɛ, "le -yee mingɔnnɛn "tonyrin -zv. -A -nan nen 'o "po -sɔnladɪ 'sia "wɪ, te waa sɛɛ wɔ. Waa ve -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, 'tʊ 'tɔ bo!» 30 O 'le 'yɪ -sɛan "da, ɛn "nyian o -cɛan -kɔ "sia -yrɔ, -e 'o 'lɛ wɪla -a -win -ji. 31 Zɪ o cɛɛn -a sɛɛ wʊdɪ man bɛ, ɛn o

mingənnən -tralɛ zɪɛ -a 'sʊ "da. O -yee sənun 'wʊ 'e da, ɛn o -kʊ -a 'nan -e 'o -pɛin yiba "plan da.

Zozi -pɛinnan yiba "plan da

(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

³² 'Sounjanun -kʊdɪ 'sia Zozi 'a, ɛn 'o cin 'yɪ Sirene min -tʊ nɛn waa laabo Simən bɛ -a. 'Sounjanun 'tə Simən zɪɛ -a -sru "sa -a, 'nan 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia.

³³ O 'bɔla fɛnan nɛn waa laabo Gəlgota bɛ -a -nan. Gəlgota -ci nɛn 'nan, min -wulo klo. ³⁴ -Wɛn nɛn waa baa fɛ -tʊ nyranrandɪ -a bɛ, waa -nən -yɾɛ 'nan 'e mlin. 'Pian zɪ yaa -nanjɛɛn 'e 'le bɛ, ya'a 'wɪɛ "man -e 'e mlin dɪ.

³⁵ Waa -pɛin yiba "plan da, "bɛ -sru ɛn o -yee sənun pli 'o cin yei. Waa drɛ 'lein 'wɪɛ 'tuɔladɪ da. ['Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«O 'mɛn sənun pli 'o cin yei,
ɛn o 'mɛn sɔ -gblɔ 'sia
'lein 'wɪɛ 'tuɔladɪ da.»]

³⁶ "Bɛ -sru ɛn 'sounjanun -nyran, te o Zozi 'nanjɛan. ³⁷ 'Wɪ nɛn -yee "wɛan o Zozi -pɛin yiba "plan da bɛ, waa crɛn -tɛ ɛn waa 'pa -a -wulo da lou. Waa crɛn -tɛ 'nan:

«Min 'gʊɛ Zozi nɛn,
e ya Zuif 'nən 'le mingənnən -a.»

³⁸ O 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnən "fli pɛin "nyian yiba "plan da. Waa -tʊ pɛin yiba "plan da Zozi 'pɛ "yi "da, ɛn waa -tʊ pɛin yiba "plan da -a -pɛ bʊ da.

³⁹ Minnun nɛn o -ciala fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o Zozi 'srənman, te 'o 'wulo nyɔɔnman. ⁴⁰ Waa ve 'nan: «Yiɛ "cɛɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kən -wia -e 'i pee -tʊ yi

yaaga 'wlu 'gυ dυυ? -Te i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!»

⁴¹ Bali -pannən 'tanən 'lee 'fluba 'ci vɪnən 'lee min cejenun "o sɛɛ 'wυ "nyian. "O 'vɪ 'nan: ⁴² «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kəlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ. -Te e ya Izrael 'nən 'le mingənnən -a bɛ, 'e 'si yiba "plan da 'e -səənla -e 'kυ yi -tɛra "da. ⁴³ E yi -tɛra Bali da 'nan Bali "paa 'e 'va, ɛn yaa 'vɪ 'nan 'e ya Bali -pɪ -a. -Yee "wɛan -te Bali -a ye "yi "bɛ, Bali 'e 'si 'wɪ "mɛn!»

⁴⁴ 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛnən nɛn minnun o pɛin yiba "plan da Zozi "srən "bɛ, "o Zozi srən "nyian 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a.

Zozi 'ka -nan

(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

⁴⁵ Zɪ yidɛ 'bə min -win -ji 'sɛzɛ bɛ, ɛn klun -trəa 'lɛglən pɛɛnən 'ji. E -fʊ zɪɛ -trilii ɛn funninmlan yidɛ tɛɛnla. ⁴⁶ Zɪ funninmlan yidɛ tɛɛnla bɛ, ɛn Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eli, Eli lama sabatani?» 'Wɪ zɪɛ -a -ci nɛn 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

⁴⁷ Min -mienun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, waa 'man, ɛn o 'nan: «E ya Eli laabunan.»

⁴⁸ 'Nun təən sounja min -tʊ flən bli, e -kʊ sə 'silɛ, yaa 'wυ -wɛn 'wɛ 'cɛn 'va, yaa 'wυ 'cɛan -kə "nɛn, ɛn yaa 'pa Zozi 'lɛbo "nɛn 'nan -e 'e 'yi flən 'ji. ⁴⁹ 'Pian 'sounja -mienun "o 'vɪ 'nan: «'I 'tə -e -kaa -nan yɪ, -te Eli -taa -a 'silɛ 'wɪ 'ji -o.»

⁵⁰ Zozi paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ, ɛn 'e yie 'lɛ 'wɪ.

⁵¹ 'Nun təən sə -dan nɛn 'e 'tindɪ Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fʊɪ 'bʊ 'ji "fli. E 'fʊɪ bʊdɪ 'sia lou, ɛn yaa -sɛn "tra. 'Trɛ nyəən, ɛn puo -kəlɛnun 'fʊɪ bʊɪ. ⁵² Min -yrɛnun 'lɛ sʊɪ, ɛn Bali -le minnun "kaga wluan 'kanən 'va,

⁵³ te o bɔala 'yrɛ -ji. 'Pian zɪ Zozi wluan 'kanɔn 'va bɛ, -a -nan nɛn o -kɔ 'o 'fli -kɔɔnlɛ. 'O 'fli kɔɔn min "kaga "lɛ Zeruzalem nɛn Bali -le 'fla 'saun -a bɛ -a da.

⁵⁴ 'Sounjanun tazan 'lee 'yee minnun nɛn 'o yie 'tɔ Zozi 'va bɛ, zɪ 'trɛ nyɔɔn waa -nan 'yɪ bɛ, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e drɛ waa -nan 'yɪ bɛ, -a "klan o -tɛdɪ 'sia. -A -nan nɛn waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

⁵⁵ Fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan bɛ, lɪmɔn "kaga "a 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te o yie a -nan nun. Lɪmɔnnun nɛn o sɔɔnla Zozi -sru Galile, te o 'nyranman "paa Zozi lɛ bɛ o 'bɔ nɛn. ⁵⁶ Lɪmɔnnun zɪɛ, Madala lɪ Mari a o va, ɛn Zaji 'lee Zozeɸv "bɔ Mari a o va, ɛn Zebede -pɪnun "bɔ "a o va.

Zozi wɔ -nan

(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁵⁷ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn fɛzan -tɔ nɛn e 'sia Arimate bɛ e -ta. Waa laabo Zozeɸv. Zozi -sruzan 'tɔ nɛn. ⁵⁸ E -kɔ toba -fɔlɛ Pilati lɛ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ. ɛn Pilati -a 'vɪ 'yee minnun lɛ 'nan 'o -nɔn -yrɛ. ⁵⁹ Zozeɸv Zozi 'kadɪ zɪɛ -a 'si, e sɔ -trɛdrɛ 'pa "man, ⁶⁰ ɛn e -kɔ -a wɔlɛ. Yaa 'wɔ min -yrɛ -trɛ nɛn waa cɛɛn puo -kɔlɛ ji bɛ -a -ji. Waa cɛɛn paan -a 'bɔ 'fli -le vɛ -a. "Bɛ -sru e -kɔlɛ -dan blu, yaa -tɔ -yrɛ zɪɛ -a "nɛn, ɛn e -kɔ. ⁶¹ Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Madala lɪ Mari 'lee Mari -tɔ a -nan. O -fɔ 'o -nyrandɪ -yrɛ 'bɔ 'lɛ "nɛn.

'Sounjanun 'o yie 'tɔ Zozi 'yrɛ -va

⁶² Zɪ tɔ cɛɛn bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn 'kɔ Pilati -va. Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi da nɛn o -kɔ. -Yɛɛ cɪ Saba yi -a. ⁶³ O 'nan -yrɛ 'nan: «'Kɔ 'san, 'wɪ 'tɔ -cin -trɔa 'kɔ 'ji, -yee "wɛan nɛn kɔ -ta. 'Wluzan 'labɛ, te -a yie a tian "man "bɛ, e 'nan, -te

e-ka bε, e yi dra yaaga -e 'e 'wluan 'kanɔn 'va. ⁶⁴ -Yee "wεan kvi trv "baa 'nan 'i vɪ 'yie minnun lε -e 'o yie 'tɔ -a -yrε -va -trilii yi yaaga. 'I drε zɪε "tɔgɔ Zozi -srɔnɔn 'o 'kɔ Zozi pa 'si -yrε -ji, -e 'o 'wlu 'sɛn minnun lε 'nan e wluan -kanɔn 'va. 'Wlu zɪε 'bε 'cibɛn -taa 'mlinlε -a tɛdɛ da.»

⁶⁵ -A -nan nɛn Pilati "e 'nan -wlε 'nan: «'Sounja 'pa 'tɔ 'labε, maan -nɔan 'cɛɛ. 'Ka 'kɔ waa, -e 'o yie 'tɔ -yrε 'bɔ 'va "le zɪ ka cɪ "va "bε -yee 'wɪ 'zɔ.» ⁶⁶ O -kɔ, o -yrε 'bɔ "kɔnnɛn 'pla, ɛn o 'sounjanun -tɔ -a 'lɛ "nɛn.

28

Zozi wluan -kanɔn 'va (Mk 16.1-11; Lk 24.1-12; Zan 20.1-18)

¹ 'Mɔnnɛn yi nɛn 'bε cɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi -sru "yi -a. 'Mɔnnɛn yi zɪε, -a bodrun puunɔn nɛn Madala lɪ Mari 'lee Mari -tɔzan bε, o -kɔ -yrε da.

² 'Nun tɔɔn 'trε nyɔɔn 'kpa 'plɛblɛ. Minsan -le 'pasiazan -tɔ 'bε 'si laji, e -kɔlɛ nɛn waa -tɔ -yrε "nɛn "bε -a 'sinan, ɛn e -nyran "da. ³ E "bia "le zɪ laa 'e 'wlei -wlei -fɔa e "bia bε -yee 'wɪ 'zɔ. ɛn -yee sɔ a 'fuvu, -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ. ⁴ Nyɛn 'sounjanun cɛɛn, ɛn o nyɔɔndɪ 'sia. -A -nan nɛn o tɛɛla "tra. O drε "le minnun nɛn o kaa bε -wee 'wɪ 'zɔ.

⁵ ɛn Bali -le 'pasiazan tin 'badɪ 'sia lɪmɔnnun lɛ. Yaa 'vɪ -wlε 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! Maan -tɔa 'nan, ka ya Zozi nɛn waa -tɛ yiba "plan da bε -a -wɛɛnan. ⁶ E 'ka 'gɔ dɪ. E wluan -kanɔn 'va "le zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn bε -yee 'wɪ 'zɔ. 'Ka 'ta, -e 'ka yie 'tɔ fɛnan nɛn waa 'pla bε -a -nan. ⁷ "Bε -sru 'ka 'kɔ "nyiandu -a vɪ -a -srɔnɔn lɛ. 'Ka vɪ -wlε 'nan: E wluan 'kanɔn 'va, e -trɔa 'ka 'lɛ Galile, ka bɔa "man "nan nun. 'Wɪ nɛn an -ta -a vɪlɛ 'cɛɛ bε, -nyrɛn zɪε.»

⁸ Lımənnun zıe o 'si 'nyıandv -yrɛ da. Nyen o cɛɛn, 'pian ci "nrandı -dan a -wɓ, ɛn o -kv flan 'blıdı -a. 'Wı zıe o "ta -ko -a 'sinan 'panan Zozi -srunən lɛ. ⁹ 'Nun tɔɔn Zozi 'bɔla o 'lɛ, ɛn e 'nan -wɓ 'nan: «An 'ka 'tɔ bo.» Lımənnun pli Zozi man, o "po sɔɔn "wlu, ɛn waa cɛin 'kun -a bɔdı -a. ¹⁰ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wɓ 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tɛ dı! 'Ka 'kv -a vı 'an -srunən nɛn o drɛ "le 'an "bɔınun -zv bɛ -wɓ. 'Ka vı -wɓ 'nan 'o 'kv Galile. O bɔa 'an man -nan nun.»

Bali -pannən "lala -nən 'sounjanun lɛ 'nan -e 'o 'wlu 'sɛn

¹¹ Te lımənnun a -kɔnan -sia bɛ, -a -nan nɛn 'sounja -mienun 'bɔla Zeruzalɛm 'fla. 'Wı pɛɛnən nɛn e drɛ bɛ, waa 'sinan 'pa Bali -pannən 'tanən lɛ. ¹² Bali -pannən 'tanən zıe 'o cin 'yı 'o 'vale min cejenun -a, ɛn o 'wı 'pla "da. -A -nan nɛn o "lala "kaga "nən 'sounjanun lɛ, ¹³ ɛn o 'nan -wɓ 'nan: «'Ka vı 'nan, Zozi -srunən 'ta Zozi pa crin wɓɓ -pei -man, te ka ya yi -tɛnan. ¹⁴ 'Wı zıe -te -kɔnmandan -a 'man bɛ, kv toba -fɔa -yrɛ, -e 'kv 'wı 'si 'ka man.» ¹⁵ 'Sounjanun "lala zıe -a 'si, ɛn 'wı nɛn Bali -pannən 'tanən -a 'vı -wɓ "bɛ, waa drɛla "da. 'Wı nɛn waa 'vı zıe Zuif 'nən -a ve tian cɛɛv yi -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunən lɛ

(Mk 16.14-18; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23; Drɛwı 1.6-8)

¹⁶ Zozi -srunən 'fuda -tv -kv Galile, pɔn nɛn Zozi -a kɔɔn -wɓ "bɛ -a da. ¹⁷ Zı o Zozi 'yı bɛ, o "po sɔɔn "wlu -a bɔdı -a. 'Pian te o va min -mienun 'o 'ci -fɔɔman.

¹⁸ Zozi pli 'e -srunən man, ɛn e 'wı tin 'ba -wɓ. Yaa 'vı -wɓ 'nan: «Bali 'pleble 'nən 'mɛn fɛ pɛɛnən da laji, ɛn yaa -nən 'mɛn fɛ pɛɛnən da 'trɛda. ¹⁹ 'Ka 'kv, 'ka 'lɛglɔn pɛɛnən 'ji 'nən drɛ 'an -srunən 'a! 'Ka

o -batize drε -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ 'lee 'yee lei 'saun
'tɔ da. ²⁰ Εn 'wɪ pεεnɔn nεn maan paa 'ka 'ji bε, 'ka
"paa oji, -e 'o 'ta wɔla "da "le "wεan. Εn -a -cin 'e 'kɔn
'ka 'ji 'nan, an -fo 'ka 'va yi pεεnɔn man 'li 'trilii, -e
'trε 'nyan tɔ 'e bɔ.»

Bali -le 'fluba 'trε Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee

New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc